

**T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK TEZLİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI**

**İLİŞKİLERDE ROMANTİK KISKANÇLIK, İLİŞKİ DOYUMU VE
BAĞLANMA STİLLERİ İLE FLÖRT ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

**EXAMING THE RELATIONSHIP BETWEEN ROMANTIC JEALOUSY,
RELATIONSHIP SATISFACTION, ATTACHMENT STYLES AND DATING
VIOLENCE IN RELATIONSHIPS**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**HAZIRLAYAN
Osman Can KASIM**

**DANIŞMAN
Doç. Dr. Bünyamin ÇETİNKAYA**

Giresun-2025

BİLİMSEL ETİK İLKELERE UYGUNLUK/ETİK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “İlişkilerde Romantik Kıskançlık, İlişki Doyumu ve Bağlanma Stilleri ile Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel etik ve geleneklere aykırı düşecek bir kullanıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yararlandığım kaynaklara uygun yöntemlerle atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Osman Can KASIM

15/05/2025

TEZ ÖZGÜNLÜK BEYANI

Ana Bilim Dalı: Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Program Adı: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Başlığı: İlişkilerde Romantik Kıskançlık, İlişki Doyumu ve Bağlanma Stilleri ile Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Yukarıda başlığı verilen tez çalışmasının Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç kısımlarından oluşan (Kapak, Ön söz, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) toplam 74 sayfalık kısmına ilişkin 15/05/ 2025 tarihinde Turnitin benzerlik programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre tezin benzerlik oranı: % 16'dır.

Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından belirlenen azami benzerlik oranına (%30) göre tez çalışmasının herhangi bir intihal içermediğini, aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim. 15/05/ 2025

Danışman: Doç. Dr. Bünyamin ÇETİNKAYA

İmza

Öğrenci: Osman Can KASIM

İmza

KILAVUZA UYGUNLUK BEYANI

“İlişkilerde Romantik Kıskançlık, İlişki Doyumu ve Bağlanma Stilleri ile Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tezi, Giresun Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan

Osman Can KASIM

İmza

Danışman

Doç. Dr. Bünyamin ÇETİNKAYA

İmza

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 08/04/2025 tarihli toplantısında oluşturulan jüri, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Osman Can KASIM'ın "İlişkilerde Romantik Kıskançlık, İlişki Doyumu ve Bağlanma Stilleri ile Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı tezini incelemiş olup, aday 15.05.2025 tarihinde, saat 14:00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Sunulan çalışma, sınav sonucunda oy birliği/oy çokluğu ile başarılı bulunarak jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Jürisi	Ünvanı, Adı Soyadı	Karar		İmzası
		Kabul	Ret	
Üye (Başkan)	Prof. Dr. Fikret GÜLAÇTI	☒	☐	
Üye	Doç. Dr. Bünyamin ÇETİNKAYA	☒	☐	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Selda KARADENİZ ÖZBEK	☒	☐	

ONAY

....../....../ 2025

Prof. Dr. Oğuz Serdar KESİCİOĞLU
Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Yüksek lisans tezimi hazırlarken bilgi ve birikimiyle büyük katkı sağlayan Tez Danışmanın Sayın Doç. Dr. Bünyamin ÇETİNKAYA'ya teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Yüksek lisans eğitimime katkı sağlayan tüm akademisyenlerimize de teşekkür ederim. Ayrıca yüksek lisans eğitimi sürecinde beraber derslere katıldığımız ve yardımlaştığımız tüm arkadaşlarıma da bana olan katkılarından dolayı teşekkür ederim. Eğitim hayatım boyunca desteğini her zaman hissettiğim, maddi-manevi her zaman yanımda olan biricik annem Halise KASIM'a, yüksek lisans eğitimim esnasında anlayışı ve yardımlarından dolayı aynı zamanda meslektaşım da olan canım eşim Elif KASIM'a sonsuz teşekkür ederim

ÖZET

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Başlığı : İlişkilerde Romantik Kıskançlık, İlişki Doyumu ve Bağlanma Stilleri
ile Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tez Türü : Yüksek Lisans Tezi

Danışman : Doç. Dr. Bünyamin ÇETİNKAYA

Hazırlayan : Osman Can KASIM

Yıl : 2025

Sayfa Sayısı : 109

Flört şiddeti; aile içerisinde, çocuğa karşı, sokaklarda sıkça şiddet davranışları sonrasında günümüzde önem kazanan ve araştırılan şiddet türlerinden biridir. Flört şiddetinin birçok açıdan araştırılması ve bu şiddet üzerinde nelerin etkili olduğunun bulunması üzerine birçok araştırma yapılmıştır. Yapılan alan yazın araştırmasında flört şiddeti ile ilişkisi olduğu varsayılan ilişki doyumu ve romantik kıskançlığın yapılan çalışmalar içerisindeki frekansının azlığı nedeniyle bu çalışmanın yapılmasına karar verilmiştir. Bu araştırmanın amacı kişilerin flört şiddeti tutumlarının; romantik kıskançlık, bağlanma stilleri ve ilişki doyumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesidir. Araştırma ilişkisel tarama yöntemi ile yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemi, mevcut flört ilişkisi olan ya da hayatının bir döneminde flört ilişkisi yaşamış 18 yaş ve üzeri yaşlardaki 229 erkek ve 425 kadın olmak üzere toplamda 674 katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcılara, “Flört Şiddeti Tutum Ölçeği”, “Romantik İlişkide Kıskançlık Ölçeği”, “İlişki Ölçekleri Anketi” ve “Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği” elektronik ortamda uygulanmıştır. Ayrıca katılımcıların demografik bilgilerinin öğrenilmesi amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” da uygulanmıştır. Verilerin analizinde demografik değişkenler için bağımsız örneklem t-testi ve ANOVA uygulanmıştır. Bağımsız değişkenlerin analizinde pearson korelasyon analizi ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan analizlerde flört şiddeti tutumu yaşa, cinsiyete, medeni duruma, ilişki süresine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. Romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu ve eğitim düzeyi değişkenleri, flört

VIII

şiddetinin alt boyutu olan saplantılı alt boyutunda farklılaşmaktadır. Araştırmanın problem durumu ile ilgili yapılan korelasyon analizi sonucunda katılımcıların ilişki doyumu ile romantik kıskançlık ve bağlanma stilleri arasında ilişki bulunamamıştır. Ayrıca ilişki doyumu ile flört şiddeti arasında da herhangi bir anlamlı ilişki çıkmamıştır. Romantik kıskançlık ile bağlanma stilleri arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişkiye rastlanmıştır ($r= 0,211$, $p<0,01$.). Romantik kıskançlık ile flört şiddeti arasında negatif yönlü düşük düzeyde ilişkiye rastlanmıştır ($r= -0,377$, $p<0,01$.). Yapılan analizlerde bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında da herhangi bir ilişki çıkmamıştır. Çalışma kapsamında elde edilen veriler alanyazın çerçevesinde tartışılmış ve gelecek araştırmalar için araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Flört Şiddeti, Bağlanma Stilleri, Romantik Kıskançlık, İlişki Doyum

ABSTRACT

Giresun University Institute of Social Sciences Department Department of Educational Sciences Guidance and Psychological Counseling MA Programme

Thesis Name : Examining The Relationship Between Romantic Jealousy, Relationship Satisfaction, Attachment Styles And Dating Violence In Relationships

Thesis Type : Master's Thesis

Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Bünyamin ÇETINKAYA

Author : Osman Can KASIM

Year : 2025

Pages : 109

Violence is a prevalent phenomenon in our society. The impact of violence within families, against children, and in public spaces on dating relationships has gained importance in recent years. Many studies have been conducted to investigate dating violence from various perspectives and identify factors influencing it. The decision to conduct this study was made due to the low frequency of relationship satisfaction and romantic jealousy, which are assumed to be related to dating violence in the literature.

The aim of this study was to examine whether people's attitudes towards dating violence differ according to variables such as romantic jealousy, attachment styles, and relationship satisfaction. The study was conducted using the relational screening method. The study sample consisted of 674 participants, 229 males and 425 females aged 18 or older, who were currently in a dating relationship or had a dating relationship at some point in their lives. The “Dating Violence Attitude Scale,” “Jealousy in Romantic Relationships Scale,” “Relationship Scales Survey,” and “Perceived Romantic Relationship Quality Scale” were administered to the participants electronically. Additionally, a “Personal Information Form” prepared by the researcher was used to collect participants' demographic data. In the analysis of the data, independent samples t-test and ANOVA were applied for demographic variables. In the analysis of independent variables, Pearson correlation analysis and regression analysis were applied.

According to the analyses, attitudes toward dating violence differ significantly according to age, gender, marital status, and duration of relationship. The variables of being subjected to violence in romantic relationships and level of education differ in an obsessive sub-dimension of dating violence. As a result of the correlation analysis conducted regarding the problem status of the research, no relationship was found between the relationship satisfaction of the participants and either romantic jealousy or attachment styles. In addition, no significant relationship was found between relationship satisfaction and dating violence. A positive and low-level relationship was found between romantic jealousy and attachment styles ($r=0.211$, $p<0.01$). A negative and low-level relationship was found between romantic jealousy and dating violence ($r=-0.377$, $p<0.01$). In the analyses, no relationship was found between attachment styles and dating violence. The data obtained within the scope of the study were discussed within the framework of the literature and suggestions were made to the researchers for future research.

Key Words: Romantic Jealousy, Attachment Style, Relationship Satisfaction, Dating Violence.

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Demografik Değişkenlere Göre Dağılım	29
Tablo 2. Ölçek ve Alt Boyutların Normallik Varsayımı	30
Tablo 3. Ölçek ve Alt Boyutların Düzeylerinin İncelenmesi.....	31
Tablo 4. Ölçeklerin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	32
Tablo 5. Ölçeklerin Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	34
Tablo 6. Ölçeklerin Öğretim Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	38
Tablo 7. Ölçeklerin Medeni Durum Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	41
Tablo 8. Ölçeklerin Şu Anda Devam Etmekte Olan İlişki Süresi Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	44
Tablo 9. Ölçeklerin Romantik İlişkilerde Şiddete Uğrama Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	47
Tablo 10. Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, Bağlanma Stilleri ve Flört Şiddeti Ölçekleri ve Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon.....	51

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK İLKELERE UYGUNLUK/ETİK BEYAN.....	II
TEZ ÖZGÜNLÜK BEYANI.....	III
KILAVUZA UYGUNLUK BEYANI.....	IV
JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI.....	V
ÖN SÖZ.....	VI
ÖZET.....	VII
ABSTRACT.....	IX
TABLolar LİSTESİ.....	XI
İÇİNDEKİLER.....	XII

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

1.1. PROBLEM DURUMU.....	1
1.2. PROBLEM CÜMLESİ.....	4
1.3. HİPOTEZLER.....	5
1.4. SAYILTIAR.....	5
1.5. SINIRLILIKLAR.....	5
1.6. TANIMLAR.....	6
1.7. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERCEVE

2.1. FLÖRT ŞİDDETİ.....	8
2.2. ROMANTİK KISKANÇLIK.....	16
2.3. BAĞLANMA STİLLERİ.....	23

2.4. İLİŞKİ DOYUMU.....	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	36
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	36
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	37
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	37
3.3.2. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği.....	37
3.3.3. İlişki Ölçekleri Anketi.....	37
3.3.4. Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği.....	38
3.3.5. Romantik İlişkide Kıskançlık Ölçeği.....	38
3.4. VERİLERİN TOPLANMASI.....	38
3.5. VERİLERİN ANALİZİ.....	39

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR

4.1. ARAŞTIRMANIN SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ.....	40
4.2. DEĞİŞKENLERİN NORMALLİK ANALİZİ.....	41
4.3. ARAŞTIRMANIN FARK TESTLERİ.....	42
4.4. KORELASYON ANALİZLERİ.....	60

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. TARTIŞMA VE YORUM

5.1. TARTIŞMA VE YORUM.....	63

ALTINCI BÖLÜM

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. SONUÇLAR.....	71
6.2. ÖNERİLER.....	73
6.2.1. Araştırmacıya Yönelik Öneriler.....	73
6.2.2. Uygulayıcıya Yönelik Öneriler.....	74
KAYNAKÇA.....	75
EK LİSTESİ.....	88

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

PROBLEM DURUMU

Şiddet kavramı hayatın her alanında insanın karşısına çıkabilmektedir. Başlangıçta aile ile olan ilişkilerde fiziksel olarak veya psikolojik olarak karşımıza çıkabilirken, okula başlandığında öğretmenler ya da arkadaşlar ile olan ilişkilerde karşımıza çıkabilmektedir. Daha sonrasında iş hayatında ve özel hayatta da karşılaşılabilen bir problemdir. Şiddet kavram olarak ortaya konduğunda akla gelen ilk şiddet türü fiziksel şiddet olarak algılanır. Ancak şiddetin farklı türleri vardır. Bunlar psikolojik, fiziksel, cinsel ve ekonomik şiddettir. TÜİK (2021) verilerine göre bir insan yaşamının herhangi bir döneminde %35 fiziksel şiddet, %12 cinsel şiddet, %37 oranında ise fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmaktadır.

Toplumumuzda şiddet olayları yaygın olarak karşımıza çıkabilmektedir. Ancak en yoğun görülen ya da bizlerin algıda seçiciliği dolayısıyla gözümüze ilk çarpan şiddet türü aile içi şiddet ve flört şiddeti olmaktadır. İnsanların, diğer insanlarla olan ilişkilerinin göz önünde olması dolayısıyla şiddet davranışı, aile ve ilişki içerisinde daha saklı kalabilmektedir. Şiddet davranışının, bu sebeple mikro ilişkilerde (flört, evlilik) görülme oranının yüksek olabileceği tahmin edilmektedir.

Şiddet genellikle herkese karşı gösterilebilen bir davranıştır. Ancak şiddet davranışının mağdurları çoğunlukla kadın ve çocuklardır. TÜİK tarafında yapılan araştırmanın sonuçlarına göre eşi tarafından hayatının herhangi bir döneminde şiddet türlerinden en az birine maruz kalan kadın oranı yaklaşık %35'tir (Kırlılar, 2021).

Şiddet davranışı, sadece evli bireyler arasında gerçekleşmemektedir. İki insanın flört ilişkisi içerisinde de şiddete başvurabildiği görülmektedir. Şiddet davranışı, toplumsal cinsiyet rolleri, ataerkil toplum yapısı nedeniyle bazen şiddet davranışı olarak görülmemekte ve kişi bu durumun farkında dahi olmamaktadır. “Kocamdır, döver de sever de.” gibi bir cümle bulunduğumuz toplumda kullanılan

bir kalıplaşmış bir cümledir. Flört şiddeti içerisindeki bazı davranışlar ise karşıdaki kişiye uygulandığında sevginin bir göstergesi olarak algılanıp, görmezden gelinmektedir. Bu duruma bir örnek olarak partnerlerden herhangi birinin, diğerinin kıyafetine karışması veya kıyafeti dolayısıyla dışarı çıkmasını kısıtlaması gösterilebilir. Kişi bu durumun şiddet olduğunun farkında olmadığından, durumla ilgili başa çıkma becerilerine de sahip olmamaktadır. Flört şiddeti durumuna tek taraflı bakmak da doğru olmayacaktır. Kadınların bu durumdan mağdur olabildikleri gibi, erkekler de aynı durumdan rahatsız olurlar. Flört ilişkileri içerisinde genç yetişkin çiftlerdeki fiziksel şiddet yaygınlığı %20-40 arasında, psikolojik şiddet %60-90 arasında, cinsel şiddet ise %3-15 arasındadır. Bu durum hem erkekler hem de kadınlar için yapılmış araştırmaların sonucudur (Shorey, Cornelius, Bell, 2008). Bir başka araştırma sonucunda flört şiddeti mağduriyeti sonucunda ortaya çıkabilecek psikolojik problemler ortaya konmuştur. Flört şiddeti mağduru kişilerde depresyon, TSSB, intihar gibi davranışların arttığı ortaya konmuştur (Temple vd., 2016). 2015 yılında Amerika’da yapılan bir çalışma her beş kadından biri ve yedi erkekten birinin partneri tarafından şiddet gördüğünü ortaya koymaktadır (Breiding vd., 2015).

Kıskançlık kavramı iki kişi arasındaki değer verilen ilişkinin üçüncü bir kişinin ortaya çıkması sonucunda bozulmasından kaynaklanan duygusal durum olarak tanımlanmıştır (Sardelic ve Peral, 2021).

Kıskançlık durumunda ilişki içerisindeki taraflardan biri ilişkiye yönelik tehdit olarak gördüğü üçüncü bir kişinin varlığı durumunda kaygı yaşamaktadır. Kıskançlık üzerine yapılan çalışmaların temeli Freud’un psikanalizine dayanmaktadır. Freud, kıskançlığı temel güdülere bağlamaktadır. Daha sonra yapılan çalışmalar da kıskançlık üzerine farklı bakış açıları geliştirmişlerdir.

Kıskançlık kavramı üzerine çalışan kuramların birçoğu kıskanç kavramını olumsuz olarak algılamaktadır. Ancak makul bir duygu olduğu üzerine görüş sunanlar da bulunmaktadır. Kıskançlık durumlarında ortaya çıkabilecek olası davranışlar Buunk ve arkadaşları (2007) tarafından ortaya konmuştur. Bu bakış açısına göre kıskançlık durumunda kişi kendisini ilişkiye adayabilir, ilişkiye yönelik ilgisini ve yatırımlarını artırabilir. Kıskançlık durumunda ortaya çıkabilecek olumsuz

duygular ise öfke, korku, kaygı, endişe, gerginlik olarak ortaya çıkabilmektedir (Guerrero vd., 2005).

Kıskançlık üzerine çalışmalarda bulunan bir diğer kuram ise bağlanma teorisidir. Çalışmamızın değişkenlerinden birini de oluşturan bağlanma teorisi kıskançlık duygusun, kıskançlığa en eski bakış açılarından olan sadakatsizliğin ortaya çıkardığı bir duygu olduğu görüşünü savunmuştur. Bu kurama göre güvensiz bağlanma stiline sahip olan kişilerin kıskançlık duyguları daha yüksek olacaktır. Alanyazın taramalarında romantik kıskançlık davranışının flört şiddeti ile olan ilişkisi üzerine bir çalışma bulunmamıştır. Romantik kıskançlık sonucunda ortaya çıkan olumsuz duyguların ve davranışların bazılarının flört şiddeti davranışı sayılabilecek davranışlar olduğu görülmektedir. Örneğin kıskançlık sonucunda kişinin, partnerinin davranışlarını kısıtlamaya çalışması bir flört şiddeti davranışdır. Yaptığımız çalışmanın amacı, kıskançlık duygusunun ortaya çıkarabileceği olumsuz duygu ve davranış etkileri ortaya çıktığında bu durumun flört şiddetine olan muhtemel etkilerinin bulunmasıdır.

Bağlanma, bebeğin kendisine bakım veren kişiye karşı kurduğu duygusal bağ olarak tanımlanmaktadır (Bowlby, 1980). Bebeğin, doğduğu andan itibaren sosyalleştiği ve iletişime geçtiği ilk kişi annedir. Anne ile geçilen iletişimde çocuk beslenme ve ihtiyaçlarının karşılanması vesilesiyle anneyle güven ilişkisi kurar. Bu ilişki de gelecekte yaşayacağı insan ilişkilerinin tamamını etkilemektedir. Bu ilişkiler içinde duygusal olarak kurulan flört ilişkileri de vardır. Kişinin çocukluk döneminde ilk bağlanma objesi olan anne ile olan bağlarının sağlıklı kurulamaması dolayısıyla yaşadığı bağlanma sorunları ve sağlıksız olarak görülen bağlanma stillerine sahip olması gelecekteki bu ilişki örüntülerinde de sağlıksız olan bağlanma stilini göstermesine sebep olacaktır. Bu sağlıksız bağlanma stilleri sebebiyle de flört ilişkisi içerisinde de problemler yaşaması muhtemeldir. Alanyazında yapılan araştırmalarda bağlanma stillerinden biri olan saplantılı bağlanmaya sahip kişilerin flört ilişkilerinde sağlıklı bağlanma stiline sahip kişilere göre daha fazla şiddet davranışı gösterdikleri görülmüştür.

İlişki doyumu kısaca kişinin içinde bulunduğu ilişkiye ve partnerine olan olumlu duyguları olarak tanımlanabilir (Rusbult ve Buunk, 1993). Rusbult (1980)'a göre ilişki bir yatırımdır. Kişinin ilişkiden çıkar beklentileri vardır ve ödenmesi gereken bedeller vardır. Bu yatırım modeline göre ödenmesi gereken bedel ne kadar az ve kazanımlar ne kadar çoksa ilişki doyumu da o kadar artar. İlişki doyumsuzluğu durumunda da kişinin ya ilişkiden kaçacağını ya da sağlıklı da olsa ilişkiye katlanacağı teorisini ortaya atmıştır.

İlişki doyumu ve bağlanma stilleri tanımları ele alındığında, bu kavramların doğrudan ya da dolaylı olarak flört ilişkisini etkileyeceği, bu ilişki içerisinde flört şiddeti tutumunun olup olmayacağı konusunda yordayıcı olacağı düşünülmektedir. Kişinin bağlanma stiline hayatı boyunca sürdüreceği ilişkiler içerisindeki davranış örüntüleri üzerinde belirleyici olacağı düşüncesi ve ilişki doyumu kavramında ilişki çekiciliğinin kişinin az bedel ödeyip daha fazla kazanım elde etmesi olması flört şiddeti tutumu üzerinde bu iki kavramın da etkili olacağını düşündürmektedir.

Günümüzde aile içi şiddet ve flört şiddetinin yaygın olarak görülmesi ve bu durumun ortaya çıkmasındaki sebeplerin incelenmesi amacıyla flört şiddeti üzerinde etkili olduğu düşünülen ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile olan ilişkisinin incelenmesi bu çalışmanın amacıdır.

PROBLEM CÜMLESİ

1. İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. İlişkilerde romantik kıskançlık ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. İlişkilerde ilişki doyumu ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. İlişkilerde bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

HİPOTEZLER

1. İlişkilerde bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında ilişki vardır.
2. İlişki doyumu ile flört şiddeti arasında ilişki vardır
3. İlişkilerde romantik kıskançlık ile flört şiddeti arasında ilişki vardır.
4. İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki vardır.
5. İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasındaki ilişki; cinsiyete göre farklılaşmaktadır.
6. İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasındaki ilişki; eğitim durumuna göre farklılaşmaktadır.
7. İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasındaki ilişki; yaşa göre farklılaşmaktadır.
8. İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasındaki ilişki; ilişki süresine göre farklılaşmaktadır.
9. Flört şiddeti yaşa, eğitim durumuna, cinsiyete, ilişki süresine ve medeni durum değişkenine göre farklılaşmaktadır.

SAYILTILAR

1. Araştırmada, şiddet ile ilgili verilmesi beklenen cevapların internet ortamında toplanması dolayısıyla daha gerçek bilgiler elde edileceği varsayılmaktadır.
2. Araştırmada kullanılan ölçeklerin, ölçülmek istenen nitelikleri nesnel olarak ölçtüğü varsayılmaktadır.

SINIRLILIKLAR

1. Araştırma verileri, katılımcıların ölçme araçlarına verdikleri bilgiler ile sınırlıdır.

2. Araştırma verileri 18 yaş ve üzeri bireyler ile sınırlandırılmıştır.
3. Araştırma verileri, çevrimiçi veriler ile sınırlı kalmıştır.
4. Araştırmada kullanılan Google formunun, testi uygulayan kişiler tarafından tekrar doldurulabilme olasılığı sınırlılıklardandır.

TANIMLAR

Flört Şiddeti: Flört ilişkisi içinde bulunulan kişilerin, diğerine zarar vermek, incitmek amacıyla tehdit edici iletişim, sözlü ve fiziksel saldırganlık içeren davranışları şeklinde tanımlanmaktadır (Lewis, Fremouw , 2001).

Bağlanma: Bebeğin kendisine bakım veren kişiye karşı kurduğu duygusal bağ (Bowlby, 1980).

İlişki Doyumu: Kişinin partneri hakkında olumlu duygulara sahip olması ve ilişkisinin kendisine çekici gelmesine verilen addır (Rusbult, Buunk, 1993).

Romantik Kıskançlık: Kişinin ilişkisine yönelik bir tehdit algıladığında verdiği tepkiler (Guerrero, Spitsberg ve Yoshimura, 2005).

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Flört şiddeti davranışı, duygusal ilişki içerisindeki partnerlerin birbirlerine karşı uygulayabildikleri şiddet türüdür. Ancak bu davranışlar ilişki içerisinde fark edilemeyebilmekte, sevginin yahut ilişkinin gerekleri olarak görülebilmektedir. Şiddet davranışı, yoğun olarak uygulandığı kesim kadınlar olarak görünse de evlilik ve flört ilişkisinde her iki cinsiyetten olan kişilerin de maruz kaldığı bir durumdur. Şiddet kavramı ortaya atıldığında akla ilk gelen fiziksel şiddettir ancak psikolojik şiddet de en az fiziksel şiddet kadar yaygın olarak görülmektedir.

Son yıllarda ülkemizde ve dünyada birçok genci etkilediği düşünülen ve üzerine birçok araştırma da yapılan flört şiddeti davranışının, gençleri ciddi düzeyde

etkilediği araştırmalarda görülmüştür. Türkiye’de yapılan bir araştırmaya göre bir üniversitedeki psikolojik danışma merkezinden yardım alan  niversite  ğrencilerinin problem alanları incelendiğinde flört ilişkisinde yaşanan problemlerin önemli bir yere sahip olduğu görülmüştür (Doğan, 2012, akt. Karaçay, 2021).

şiddet davranışı flört ilişkisi içerisinde farklı sebepleri dolayısıyla ya tolere edilmekte ya da fark edilmemektedir. Evliliğin de flört ilişkileri sonrasında ortaya çıkmasından dolayı flört şiddetinin erken dönemde fark edilmesi ve bunun üzerine gidilerek çözüm yolları aranması ile aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddet davranışının da azalacağı düşünülmektedir. Flört şiddeti hakkında kişilerin bilgilendirilmesi, flört şiddetinin ortaya çıkmasında etkili olan değişkenlerin belirlenmesi, günümüzde yaygınlaşan ve yeni bir çalışma alanı olan flört şiddetinin önlenmesinde önem arz edecektir. Alanyazından flört şiddetinin ortaya çıkmasına neden olan değişkenler üzerine yapılan araştırmalarda farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Araştırmamızın amacı, flört şiddetini yordayacağı düşünülen ilişki doyumu ve romantik kıskançlığın etkisinin belirlenmesidir. Alanyazında  alışma bulunmayan bu değişkenlerin incelenmesi ile flört şiddetini ortaya çıkaran farklı noktalar olup olmadığı belirlenecek ve flört şiddetinin önlenmesi konusundaki çalışmalara yardımcı olacaktır. Bağlanma stillerinin etkisi ise alanyazındaki çalışmaların tutarsız sonuçlar vermesi nedeniyle alanyazına katkı sunacaktır

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu bölümünde flört şiddeti, romantik kıskançlık, bağlanma stilleri ve ilişki doyumu hakkında kavramsal açıklamalara yer verilmiştir.

2.1. FLÖRT ŞİDDETİ

Flört şiddeti tanımı yapabilmek ve flört şiddetini anlayabilmek için öncelikle flört ve şiddet kavramlarına teker teker bakmak faydalı olacaktır.

Flört kavramı TDK'ye göre “Kadınla erkek arasındaki duygusal ilişki”, “Birbirine ilgi duyan kadın ve erkek” olarak tanımlanmaktadır. Carlson (1987) flörtü, evli olmayan bir çiftin arasındaki romantik ilişki olarak tanımlamıştır.

Şiddet kavramı toplumun birçok kesiminde karşımıza çıkabilecek bir olgudur. Kavramın kökeni latince “violentia” dan gelmektedir. Violentia, sert, acımasız güç, kişilik, güç anlamına gelmektedir. Şiddet kavramının etimolojik olarak özü güce dayanmaktadır. Bu gücün orantısız kullanımı ise şiddeti ortaya çıkarmıştır (Michaud, 1991). Şiddet kavramı ile ilgili birçok tanım bulunmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'ne göre şiddet; kişinin kendisi ya da bir başkasına karşı fiziksel güç kullanması, yaralanma, ölüm, psikolojik zarar ya da gelişme geriliği ile sonuçlanan ve ya sonuçlanma ihtimali bulunan eylemlerdir (WHO, 2002). Bir diğer şiddet tanımı ise karşılıklı ilişki içerisinde taraflardan birinin doğrudan ya da dolaylı olarak diğerinin bedensel bütünlüğüne, mallarına, kültürel ya da sembolik değerlerine zarar verecek davranışlarda bulunmasıdır (Michaud, 1991). Şiddet olarak nitelendirilen davranışların zamana, kültüre göre değişmesi ya da toplumsal normların değişmesinden dolayı şiddet tanımı da değişmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'ne göre şiddetin net bir tanımının olmaması ve şiddet olarak nitelendirilen davranışların değişmesi, şiddet olgusunun net olarak önüne geçilememesinin sebeplerindendir.

Farklı araştırmacılar tarafından şiddet ile ilgili tipolojiler oluşturulmuştur. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) bu tipolojilerin kapsayıcı ve bütünüleyici olmamasından dolayı bir tipoloji ortaya koymuştur. Bu tipolojiye göre şiddet, kendine yönelik, kişilerarası ve kolektif şiddet olmak üzere üçe ayrılır. Kendine yönelik şiddet davranışları intihar, sakat bırakmaya yönelik davranışlar olarak nitelenmektedir. Kişilerarası şiddet kendi içinde ikiye ayrılmıştır. Aile ve yakın partner şiddeti (flört şiddeti) ve ev-aile dışındaki kişilere karşı olan şiddet. Kolektif şiddet ise, bir grup ya da grubun üyelerinden birinin bir başka görüş veya gruba ya da üyelerine karşı göstermiş olduğu şiddettir (WHO, 2002).

Şiddet denildiğinde akla fiziksel şiddet gelmektedir. Bedensel, görünür bir eylem ya da zarar varsa şiddet vardır görüşü şiddete bakışta hâkim görüştür. Ancak şiddetin birçok çeşidi bulunmaktadır. Şiddet; fiziksel, cinsel, ekonomik, kültürel şiddet olarak karşımıza çıkabilmektedir. Flört şiddeti de bu şiddet türlerinden biridir. Flört şiddeti, şiddetin en yaygın türlerinden biridir. Öldürülme veya yaralama eylemlerinin en çok görüldüğü şiddet türü flört şiddetidir (Polat, 2016).

Flört şiddeti ile ilgili ilk araştırmalar alanyazında Makepeace'in 1981 yılında yaptığı çalışmalar ile başlamıştır. Flört şiddeti ile ilgili bugüne kadar yapılan araştırmalarda birçok tanım yapılmıştır.

Flört şiddeti, duygusal yakınlık içerisinde olan kişilerin birbirlerine karşı uyguladıkları şiddet olarak tanımlanmaktadır. Flört şiddetinin bir başka tanımı ise duygusal olarak yakınlık içerisinde olan kişilerden birisinin diğerine kasıtlı olarak cinsel, fiziksel ve psikolojik saldırıda bulunmasıdır (Sezer, 2008).

Straus (2004)'a göre flört kavramı, bireylerin ilişkilerini sonlandırma veya resmileştirme kararı alana kadar beraber geçirilen süreçteki etkileşimdir. Sugarman ve Hotaling (1989) ise flört şiddeti için "Başka birine acı vermek ve onu yaralamak amacıyla gösterilen fiziksel güç veya kısıtlama" olarak tanımlamışlardır. Aslan ve arkadaşlarına (2008) göre flört şiddeti, çiftlerin flört ilişkisi içerisinde birbirlerine yönelik fiziksel, duygusal, sözel ve cinsel şiddet barındıran davranışlarda bulunarak birbirlerine sınırlandırmalar getirmeleridir.

Wekerle ve Wolfe’a (1999) göre flört şiddeti iki partnerin ilişki içerisinde birbirlerine karşı sevgilerini ifade ederken veya problem çözerken alay etme, kışkırtma, şakalaşma, kışkırtma ve vurma gibi ilkel davranışları kullanmasıdır. Carlos ve arkadaşları (2017) ise flört şiddetini, yakın ilişki içerisinde olan iki insanın ilişkileri içerisinde birbirine fiziksel, duygusal ya da cinsel olarak zarar vermeleri olarak tanımlamışlardır. Bazı araştırmalarda flört şiddeti, “sevgili şiddeti”, “yakın ilişki şiddeti” ve “yakın partner şiddeti” olarak da ifade edilmiştir.

Flört şiddeti yaygın bir şiddet türüdür ve depresyon, anksiyete, fiziksel yaralanma gibi sonuçlara yol açabilmektedir (Carlson, 1987). Ackard ve arkadaşları (2007), flört şiddeti mağduriyetinin madde kullanımı, intihar gibi davranışlar için risk faktörü olduğunu ortaya koymuştur. Godbout ve arkadaşları (2016), bir kişinin flört şiddetine maruz kalmasının benlik saygısı, intihar ve madde kullanım riski oluşturduğunu ve flört şiddetinin bir sonraki ilişkiler için de şiddet uygulama yordayıcısı olabileceğini öne sürmüştür.

Flört şiddeti, genellikle partnerler arasında yaşanan şiddetin diğerleri tarafından bilinmemesi ve partnerlerin dışarıdan yardım kabul etmemesi nedeniyle aile içi şiddete benzemektedir. Bu nedenle flört şiddeti de aile içi şiddet gibi anlaşılması ve müdahale edilmesi zor bir şiddet türü olarak görülmektedir (Aslan vd., 2008). Ayrıca flört ilişkilerinin daha sonra evlenmek, aile kurmak gibi resmiyeti sonrasında flört şiddeti aile şiddetine dönüşür. Dolayısıyla, flört ilişkilerinde yaşanan şiddet ile ilgili bilgi edinmek, şiddeti önlemek veya zamanında müdahale etmek ileride ortaya çıkabilecek şiddet türlerinin de önlenmesi açısından önem arz etmektedir.

Flört şiddeti, belli davranışların döngü haline gelmesidir. Şiddet davranışı sürekliliğini koruyarak devam eder. Yaşanılan her ilişki birbirinden farklı olmasına rağmen, şiddetin durağan olmaması ve şiddeti yaşayan kişinin güvensizlik içerisinde olması şiddet içeren ilişkilerde ortak özelliklerdendir. İlişki içerisindeki bu döngü kişinin ilişkiden çıkamamasına yol açar. Zarar verici olan bu davranışlar; duygusal, sözel, sanal, cinsel veya fiziksel şiddet gibi pek çok farklı şekilde gerçekleşebilir. Sözel veya duygusal şiddet olarak başlayan şiddet zamanla cinsel veya fiziksel

şiddete dönüşebileceği gibi, tüm bu şiddet türleri aynı anda da yaşanabilir (Öztürk, 2021).

Araştırmacılar flört şiddeti davranışının ergenlik döneminde yetişkinliğe nazaran daha zararlı olabildiği görüşünü ortaya atmışlardır. Bunun sebebinin ise ergenlik dönemi gelişim çağı özellikleri, sosyal destek ihtiyacı ve bu ihtiyaçlarını nispeten deneyimsiz olan akranlarından karşılamak istemeleri ve şiddet, şiddete verilecek tepkiler konusunda bilgi eksiklikleri olduğunu öne sürmüşlerdir (Callahan, 2003). Aynı zamanda ergenlerin flört içindeki şiddeti rahatsız edici görmesi ancak ilişkiyi sonlandırmak için yeterli olarak görmemesi, şiddeti partnerin kendisini sevmesi olarak değerlendirmesi de flört şiddeti davranışının ergenlik döneminde daha zararlı olabileceği görüşünü desteklemektedir (Williams, 2005).

Flört şiddeti davranışının 3 aşamalı olduğu görüşü varsayılmaktadır. Bu aşamalarda ilki gerginliğin tırmanması aşamasıdır. Bu aşamada, partnerlerden biri gerginliği artırmak adına hamlelerde bulunur. Örneğin; partneri kıskanma, baskı altına alma gibi. İkinci aşama şiddet aşamasıdır. Bu aşamada gerginliği artıran taraf şiddet davranışını gösterir ve bu davranış karşısında haklı gerekçeler göstermeye çalışır. Üçüncü aşama ise balayı aşamasıdır. Bu aşamada şiddet uygulayan kişi özür diler, bir daha aynı davranışı göstermeyeceği şeklinde sözler verir. 3 aşamalı olan bu döngüdeki en önemli aşama balayı aşamasıdır çünkü şiddete maruz kalan kişinin partnerine tekrar inanmak istediği, affı kabul ettiği veya ilişkiyi sonlandırmakta zorlandığı aşama bu aşamadır. Bu zorluklar aşılamadığı durumda ise döngü devam etmektedir (Aslan vd., 2008).

Flört şiddeti üzerine yapılan çalışmalarda, araştırmacılar flört şiddetine farklı kuramsal bakış açıları ile yaklaşmışlardır. Bu bakış açılarından en yaygın olanı feminist kuramdır. Feminist kuram flört şiddetinin, erkeğin kadın üzerinde hâkimiyet kurmaya çalışması ve kadının bu güç karşısında boyun eğmesinin bir sonucu olarak ortaya çıktığını ifade etmektedir. Feminist kuram, kadın ve erkek arasında yaşanan bu güç dengesizliğinin ilişkilerde şiddet içeren davranışlara sebep olduğunu belirtmektedir (Hutchinson, 2012).

Feminist kurama göre saldırgan olan erkek, mağdur ise kadındır. Kadınlar da şiddet uygulayabilmektedir ancak kadınların sadece kendilerini savunmak için bu yola başvurabildiklerini savunan kuram, kadınların şiddet davranışlarının erkekler üzerinde etkiye sahip olmadığını belirtir (Stuart vd., 2006). Ancak araştırmalardan elde edilen sonuçlar feminist kuramın bu teorisine ters düşmüştür. Bu, feminist kuramın bir eleştirisi olmuştur ve bazı feminist teorisyenler, kadınların bazen ilişkilerinde şiddete başvurduklarını kabul etmişlerdir.

Erkek ve kadın arasındaki güç eşitsizliğinden bahseden kuram, toplumsal cinsiyet rolleri, kadının değersiz gösterilmesi, ataerkil toplum yapısının flört şiddetinin ortaya çıkış nedenleri olduğunu savunur.

Sosyal öğrenme kuramına göre şiddet davranışı öğrenilen bir davranıştır. Ebeveynlerin iletişim şekilleri gözlem yoluyla çocuklara geçmektedir. Ebeveynlerinin ilişkilerinde kavga ve şiddet yok ise çocuk ileride flört şiddeti ile ilgili daha sağlıklı bir davranış kalıbı geliştirir. Bandura (1973) tarafından ortaya atılan sosyal öğrenme teorisi, davranışların diğer insanların davranışlarını gözlemleyerek ve taklit ederek öğrenildiğini ileri sürmektedir. Davranış, başlangıçta ebeveyn tarafından, daha sonra başkaları tarafından ve farklı pekiştirme yoluyla sürdürülür. Bu teorinin temel ilkesi, ebeveyn ile olan erken etkileşimlerin, çocuğun çeşitli davranışları öğrendiği özellikle dikkat çekici modeller olduğudur. Şiddet davranışını açıklama açısından sosyal öğrenme teorisi, flört şiddetini anlamamıza önemli ölçüde katkıda bulunabilecek bir kuramdır. Örneğin, sosyal öğrenme teorisine dayanan şiddetin nesiller arası aktarımı hipotezi, şiddet içerikli davranışların kişinin kendi ailesindeki şiddet içeren etkileşimler yoluyla öğrenildiğini öne sürmektedir (O'Leary, 1988). Sosyal öğrenme kuramcılarına göre, şiddet aile içerisinde öğrenilmektedir. Çocuğun aile içerisinde şiddete tanık olması ya da maruz kalması, çocuğa sorunlarını çözerken şiddete başvurma alt metni verir. Bu nedenle ailede ortaya çıkan şiddet, gelecekte kişiler arası ilişkilerde şiddete maruz kalma veya şiddeti uygulayan taraf olma konusunda risk faktörü oluşturacaktır. Ayrıca bu durum bireyin yaşadığı romantik ilişkilerinde de partnerin sergilediği şiddet içeren davranışları normal kabul etmesine neden olabilecektir (O'Keefe, 1998).

Flört şiddeti üzerine çalışan kuramlardan bir diğeri ise güç kuramıdır. Bu kuramın bakış açısı feminist kurama benzemektedir. Güç kuramına göre, erkekler ve kadınlar arasında bir güç dengesizliği vardır. Flört şiddetinin ortaya çıkış nedeni de bu güç dengesizliğidir (Hutchinson, 2012). Güç Kuramına göre ilişkilerde ortaya çıkan şiddet, toplumsal cinsiyet rolleri ve aile içi ilişkilerden kaynaklanmaktadır. Güç kuramı, kadın ve erkek arasındaki güç dengesizliğinin partnerler arasındaki gerginliği artırdığını ve buna bağlı olarak flört şiddeti ihtimalini artırdığını varsaymaktadır (Straus, 2004). Feminist kuramın vurguladığı şiddetin ataerkil toplumdan kaynaklanması tezi aksine güç kuramı savunucuları flört şiddetinin aile sistemi içerisindeki gerilimden kaynaklandığını öne sürmüşlerdir.

Bağlanma kuramı ise bebeklikte oluşan bağlanma stillerinin kişinin hayatının geri kalanındaki tüm ilişkilerini etkilediğini öne sürmüştür. Bağlanma, bebeğin kendisine bakım veren kişi ile arasındaki bağ olarak tanımlanmıştır (Bowlby, 1980). Bu kurama göre kişi bebeklik döneminde ortaya çıkan bağlanma stiline göre ilişkilerinde de bu davranış örüntüsünü sergiler. Sağlıksız bağlanma stili geliştiren kişinin, bu bağlanma stili özelliklerini tüm ilişkilerinde de göstereceğinden, diğer ilişkileri de sağlıksız olarak devam edecektir. Flört şiddetinin temel ortaya çıkış şeklinin, çocukluktan getirilen bu sağlıksız ilişki örüntüleri olduğunu öne süren bağlanma kuramı, flört ilişkisinin de bir karşılıklı bağlanma ilişkisi olması sebebiyle flört şiddeti açısından önemli bir bakış açısı sunmaktadır.

Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC) flört şiddetini 4 başlık altında açıklamıştır. Bu başlıklar; duygusal, fiziksel, cinsel ve ısrarlı takip (stalking)'dir.

Duygusal Flört Şiddeti: Duygusal flört şiddeti, sözlü tacizi ve partnerin karşı cinsten kişilerle konuşmasını engellemek, kısa mesajları veya e-postaları kontrol etmek veya partnerin arkadaşları ve ailesiyle iletişim kurmasına izin vermemek gibi kıskanç veya kontrol edici davranışları içerir. Offenhauer ve Buchalter'a (2011) göre ise duygusal şiddet, partneri suistimal etme, hakaret etme, aşağılama, arkadaşlar önünde küçük düşürme ve azarlama davranışlarını içerir. Duygusal şiddet türünde zarar kişinin bedenine değil psikolojisine yöneliktir. Duygusal şiddet, en az fiziksel

şiddet kadar yaygın olmasına karşın kişilerin bu durumu nesnel olarak hissedip değerlendirememelerinden dolayı kayda geçmemektedir.

Fiziksel Flört Şiddeti: Romantik ilişkilerde gerçekleşen şiddet türlerinden en kolay fark edileni fiziksel şiddettir. Şiddete maruz kalan bireyde fark edilebilen, somut izler bırakması nedeniyle bu şiddet türü diğerlerine göre saklanamayacak olan şiddet türüdür. Fiziksel flört şiddeti; vurma, tekmeleme, ısırma, boğma, tokatlama, tırnaklama, saçını çekme, tükürme, kesici aletle yaralama, kaynar su veya kezzapla yakma, tedavi görmesini engelleme ve sağlıksız koşullarda yaşamasını sağlama gibi eylemleri içerir (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008). Kayda geçen şiddet türlerinin en yaygın olanı fiziksel şiddettir. Ancak tamamının kayda geçmediği varsayılmaktadır.

Cinsel Flört Şiddeti: Cinsel flört şiddeti bireyin rızası olmadan partneri tarafından işlenen ve teşebbüs edilen cinsel eylem olarak tanımlanmaktadır. Cinsel flört şiddeti; kasıtlı cinsel temas, cinsel niteliksiz temas ve üçüncü bir kişiyle birlikte olmaya zorlama davranışlarını içermektedir (Breiding vd., 2015). Aynı zamanda partnerin doğum kontrolü reddetmesi, engellemeye çalışması veya kürtaj gibi davranışlar da cinsel flört şiddeti davranışları olarak tanımlanmıştır (Miller vd., 2007). TC Kadın Statü Başkanlığı'nın 2008 yılında yayınlamış olduğu Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı'na göre cinsel şiddet davranışları; zorla ilişkiye girme, cinsel organa zarar verme, doğuma zorlama, cinselliği başka kişilerle kıyaslama gibi davranışlardır.

Wincentak ve arkadaşları (2016), yaptıkları araştırmalarda kadınların erkeklerden daha yüksek oranda cinsel şiddete maruz kaldıkları bilgisine ulaşmışlardır. Ancak cinsel şiddet olayları bildirilme sıklığı olarak diğer şiddet türlerine göre daha düşük olarak görülmüştür. Bunun nedeninin toplumsal baskı olabileceği tahmin edilmektedir. Özellikle ülkemizde cinselliğin bir tabu olması, bilimsel bir araştırma dahi olsa bu bilgilerin kişiler tarafından paylaşılma istenmemesi gibi sebepler cinsel şiddet olaylarının bildirilmesi durumunun düşük ihtimali olarak değerlendirilmelidir.

Israrlı Takip (Stalking): Kişinin kendi güvenliği veya yakınlarının güvenliği açısından korku ve endişeye neden olan, tekrarlanan, istenmeyen, sürekli dikkatin yöneltilmesi ve teması içeren şiddet türü olarak tanımlanmıştır (Breiding vd., 2015). Flört ilişkisi içindeki ısrarlı takip davranışları, partnerin neler yaptığını takip etmek olarak gösterilebilir. Bu şiddet türünde amaç, gözlerin üzerinde ve tehlikede olduğunu hissetmesini sağlamaktır. Kişi, davet edilmeden ve habersiz bir şekilde partnerinin evine gider, gittiği mekanlarda karşısına çıkar ve sosyal ortamlarında partneri ile ilgili araştırma yapar.

Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC)'nin ortaya attığı flört şiddeti türleri haricinde flört şiddeti türleri tanımları da yapılmıştır. Bunlardan biri ekonomik flört şiddetidir. Ekonomik flört şiddeti, kişinin partnerini ekonomik anlamda kısıtlaması olarak tanımlanmaktadır. Bireyin partnerinin meslek sahibi olmasını engelleme, eğitimine engel olma, kazancına el koyma, borçlandırma gibi davranışlar ekonomik flört şiddeti örnekleridir. Bir başka flört şiddeti türü ise dijital flört şiddetidir. Teknolojinin gelişimi ve sosyal medya araçlarının kullanımı ile birlikte dijital flört şiddeti tanımı ortaya atılmıştır. Günümüzde en sık karşılaşılan şiddet türlerinden biridir. Dijital flört şiddeti, kişinin partneri üzerinden teknolojik aletler ve sosyal medya aracılığı ile baskı oluşturmaları olarak tanımlanmıştır. Kişinin, partnerinin telefonunu izinsiz kullanımı, sosyal medya şifrelerini isteme, sosyal medya hesaplarını kontrol etme, zorla arkadaşlarını sildirme, konum bildirmeye zorlama, sık sık mesaj gönderme ve arama, özel bilgilerini yayma veya bu yönde tehdit etme dijital flört şiddetine örnek olarak gösterilebilir (Öztürk, 2017).

2.2. ROMANTİK KISKANÇLIK

Kıskançlık kavramı, insan türünün başlangıcından itibaren var olduğu varsayılan sadakatsizlik kavramından türemiş bir kavramdır. Sadakatsizlik, tek gecelik ilişkiler, romantik tutkulu ilişkiler, flört etme gibi birçok biçimde olabilmektedir. Sadakatsizlik kavramı duygusal olarak üçüncü bir kişi için hissedilen duygular olarak da tanımlanabilmektedir. Bu yüzden tam olarak sadakatsizliğin, ilişkiden ilişkiye farklılık gösterdiği kabul edilmektedir. Örneğin bir kişi, karşı cinsten birine dostça selamlama olarak sarılmanın kabul edilebilir bir davranış olduğunu düşünebilirken, bir başka kişi bu durumun sadece partnerler arasında olması gerektiğini savunabilir. Sadakatsizlik kavramı ve davranışları sonrasında alanyazına kıskançlık kavramı eklenmiştir (Buunk & Dijkstra, 2006).

Kıskançlık; bir kimse bir üstünlük gösterdiğinde veya sevilen bir kişi bir başkası ile ilgilendiğinde ortaya çıkan olumsuz duygular olarak tanımlanmıştır (TDK, 2020). Dini metinlerde kıskançlık ise kişinin mahremini korumak yönünde gösterdiği hassasiyet, onuruna zarar verecek durumlardan kaçınma tepkisi olarak tanımlanmıştır (Hökelekli, 2022). Kıskançlık, bir kişinin ilişkisini bir rakibe kaybetme tehdidiyle karşı karşıya kalması durumunda ortaya çıkmaktadır. Kıskançlık durumuyla birlikte ortaya korku, şüphe, güvensizlik, kaygı, öfke, ihanet ve yalnızlık duyguları ortaya çıkabilmektedir (Buunk & Dijkstra, 2006). Buunk ve Bringle (1987)'a göre kıskançlık, bireyin partneri ile üçüncü bir kişi arasındaki ilişkiden kaynaklanan hoş olmayan bir tepkidir (Demirtaş, 2004). Sardelic ve Peral (2021) kıskançlığı, iki kişi arasında değer verilen bir ilişkinin üçüncü bir kişinin ortaya çıkması sonucunda bozulmasından kaynaklanan duygusal durum olarak açıklamışlardır. Pines ve arkadaşlarına (1998) göre kıskançlık, duygusal bir ilişkinin bitmesine ya da zarar görmesine neden olabilecek bir tehdit karşısında verilen olumsuz tepki olarak tanımlanmıştır. Guerrero, Spitsberg ve Yoshimura (2005), kişinin ilişkisine yönelik bir tehdit algıladığında verdiği tepkileri romantik kıskançlık olarak tanımlamıştır. Mathes ve Severa (1981) kıskançlığı bir rakip varlığı nedeniyle ilişkinin kaybedilmesi ya da kaybedilmesine yönelik tehdit sonucu ortaya çıkan

olumsuz duygular olarak tanımlamışlardır. Mattingly ve arkadaşları (2012) kıskançlığı, belirli bir hedefe ulaşmak için partnerde reaktif, romantik bir kıskançlık uyandırmak için tasarlanan bir süreç olarak tanımlamıştır.

White (1981)'a göre romantik kıskançlık, kişinin partneri ile hayali veya gerçek bir rakip arasında algılanan ilişki sebebiyle ilişkiye ya da kendisine yönelik algılanan tehdide eşlik eden duygu, düşünce ve davranış bütünü olarak tanımlanmıştır. White ve Mullen (1989)'a göre romantik ilişkiye verilen değer arttıkça, kişinin onu sürdürme çabası arttıkça ilişkiye yönelik tepkilere karşı vereceği duygusal tepkiler o kadar artacaktır (akt. Bevan, 2008). White ve Mullen (1989)'a göre kişi kıskançlık durumunda üç aşamalı bir değerlendirme yapar. İlk olarak potansiyel bir rakip olup olmadığına bakar. İkinci olarak gerçek bir rakip olup olmadığını belirler. Üçüncü olarak ise tehdidin boyutunu tahmin eder ve belirler. White (1981) kıskançlığın tetiklenmesinin 5 nedeni vardır. Bunlar ödüllerin artırılması, öz saygının desteklenmesi, ilişkinin test edilmesi, eşin onu kıskandırması nedeniyle aynı şekilde intikam almak ve cezalandırma isteğidir.

Kıskançlık kavramı genelde olumsuz olarak algılanmaktadır ve olumsuz duygu ve davranışlar ile ilişkilendirilir. Salovey ve Rodin (1985) kıskançlığın makul ve sağlıklı bir duygu olabileceğini öne sürmüşlerdir (Guerrero, 1998). Ancak kıskançlık üzerine çalışma yapan kuramcılar kıskançlık durumunun bir takım işlevlere hizmet edebileceğini ortaya atmışlardır. Bu işlevler Buunk ve arkadaşlarına (2007) göre, bir tehdidin ortaya çıkması sonucunda çiftlerin bağlarını güçlendirmesi ve rakibi caydırmak amaçlı olarak ortaya çıkabilecek davranışlardır. Kıskançlık tehdidi ortaya çıktığında partnerin kendini ilişkiye adanması, partnerine ve ilişkisine yönelik yatırımlarını artırması ve bunu göstermesi davranışları olumlu olabilecek davranışlardır. Partnerinin başkaları tarafından arzulandığına inanan kişi, partnerinin çekiciliğinin arttığını düşünerek, kendi algılarını da artırma yönünde davranışlarda bulunabilirler (Brewer & Riley, 2009). Pines (1992), kıskançlığın kişilerin ilişkilerini gözden geçirmelerine, partnerini olduğu gibi kabul etmelerine, partnerine bağlılıklarını artırmaya ve partnerine karşı daha tutkulu hissetmeye sebep olabileceğini belirtmiştir. Ayrıca kıskançlığın bir bağlılık göstergesi, duygu yoğunlaştırıcı ve ilişkiyi koruyucu işlevinin de olabileceğini belirtmiştir.

Kıskançlığın olumlu ve olumsuz durumu Parrott (1991) tarafından iyi niyetli ve kötü niyetli kıskançlık olarak açıklayarak kıskançlığın olumlu duygular da ortaya çıkarabileceğine vurgu yapmıştır (Guerrero & Andersen, 1998).

Kıskançlık kavramı, farklı kuramlar tarafından farklı şekillerde tanımlanmış ve farklı tiyolojiler ortaya atılmıştır. Freud, 1950lerde klinik çalışmalarında kıskançlık tiplerini ortaya koymuş ve kıskançlık tiplerini ikiye ayırmıştır. Gerçek bir tehditten kaynaklanan rasyonel kıskançlık ve herhangi bir tehdit ortaya yokken ortaya çıkan patolojik kıskançlık. Rasyonel kıskançlık, algılanan tehdit devam ettiği sürece mevcuttur ve geçicidir. Patolojik kıskançlıkta ise düşünceler herhangi bir kanıtla desteklenmez ve ilişkinin işleyişinin bozulmasına neden olur. Patolojik kıskançlık sahibi kişiler ilgisiz olayları ihanet sebebi olarak yorumlar ve görüşlerini değiştirmeyi reddederler (Costa vd., 2015). Freud kıskançlığı, üzüntü ya da kaygı gibi normal bir duygu olarak değerlendirilmesi gereken bir durum olarak görmüştür. Kıskançlığın kökenlerini âşık olunan kişiyi kaybetme korkusundan ortaya çıkan üzüntü, kişinin elde etmek istediği şeyi elde edememesi sonucu ortaya çıkan farkındalık ve kişinin kaybindan dolayı kendisini suçlaması sonucu ortaya çıkan öz eleştiri olarak görmüştür (Pines, 1998). Kıskançlık doğuştan gelmektedir ve 6 aylık bebeklerde dahi görülmektedir. İnsanın kıskançlığının kaynağının oïdipus ve elektra komplekslerinden kaynaklandığını savunmuştur. Freud'a göre tüm çocuklar Elektra ve Oïdipus'un yaşadığı acıyı yaşarlar. Oïdipus kompleksine göre her çocuğun ilk sevgi nesnesi annesidir. Çocuğun girdiği bu gelişim döneminde karşı cinse yönelik ilgi başlar ve kendisine rakip olarak babalarını görürler. Kız çocuklarında ise bu durum babayı sevgi nesnesi olarak görmek ve anneyi rakip görmek olarak ortaya çıkar. Bu is elektra kompleksi olarak adlandırılmıştır (Çetinkaya, 2018). Erkekler babalarının öfkesinden kurtulmak için, babası gibi bir adam olma yoluna giderler, yani babalarıyla özdeşleşirler. Kızlar, annelerinin durumuna imrenirler ve ancak anneleriyle özdeşleşerek bunun üstesinden gelirler (Pines, 1998). Bu kompleksler sebebiyle çocuk karşı cinsten olan ebeveynine yönelik kıskançlık duygusu geliştirir. Çocukluk dönemindeki bu kıskançlıklar, ileriki dönemdeki kıskançlıklarda etkili rol oynamaktadır. Freud, bireyin kıskançlık yaşamadığını iddia etmesinin bir savunma mekanizması olduğunu öne sürmüştür (Demirtaş, 2004).

Erikson, kıskançlığın psikososyal gelişim kuramında “ Girişimciliğe Karşı Suçluluk” döneminde ortaya çıktığı savını ortaya atmıştır. Bu dönemde çocukta “ben” kavramı oluşmaya başlar ve çocuğun sahip olma duygusu gelişir. Sahip olma duygusu ile beraber de kıskançlık duygusunun ortaya çıkabileceğini ortaya koymuştur (Çetinkaya, 2017).

White ve Mullen (1989), Freud’un kıskançlık sınıflandırmasını genişleterek kıskançlığı 3 kategoriye ayırmışlardır; normal kıskançlık, patolojik kıskançlık ve semptomatik kıskançlık. Freud’un tipolojisine ek olarak getirilen üçüncü kıskançlık tipi olan semptomatik kıskançlığı, bir zihinsel bozukluğun parçası olarak gelen kıskançlık olarak tanımlamışlardır.

Buunk (1997) kıskançlığı 3 farklı alt gruba ayırmıştır: Reaktif kıskançlık, kaygılı kıskançlık ve önleyici kıskançlık. Reaktif kıskançlık, kişinin bir başkası ile olan yakın davranışlarından kaynaklanan kıskançlık türüdür. Kişinin bir başkası ile cinsel ya da duygusal olarak ilişki kurma olasılığına odaklanan kıskançlık türü kaygılı kıskançlıktır. Önleyici kıskançlık ise partnerin hafif bir ilgisi üzerine üçüncü kişi ile teması engelleyen kıskançlık türüdür (Martinez Leon vd., 2017).

Pfeifer ve Wong (1989) kıskançlık durumunu bir tipoloji ile açıklamışlardır. Bu tipolojiye göre kıskançlık 3 türden oluşmaktadır: Duygusal, bilişsel ve davranışsal kıskançlık. Duygusal kıskançlık, korku, öfke, güvensizlik gibi duygular beraberinde getirmektedir. Duygusal kıskançlık tepkiseldir. Kişinin bir ilişki tehdidi karşısında nasıl hissettiğini içerir. Bilişsel kıskançlık, kişinin partnerinin davranışları ile ilgili paranoyak düşünceler ve endişelerinden oluşur. Bilişsel kıskançlık kişiseldir. Genellikle bireyin zihninden oluşmaktadır. Bu kıskançlık türü partnerin sadakati konusundaki güvensizliği temsil etmektedir. Davranışsal kıskançlık ise kıskançlık davranışlarını içermektedir. Bu davranışlar kişinin partnerini gözetlemesi, eşyalarını karıştırması gibi davranışlardır (Buunk & Dijkstra, 2006).

Buunk, kıskançlığı tepkisel, endişeli ve sahiplenici olmak üzere 3 türe ayırarak incelemiştir. Tepkisel kıskançlık, ilişkiye yönelik herhangi bir tehdit ortaya çıkması durumunda verilen kaygılı tepkiyi tanımlamaktadır. Kaygılı kıskançlık, bireyin partnerinin dönüştüğü kişi imajına dair üretilen kıskançlık tepkileri ve bilişsel

süreç olarak ifade edilmektedir. Sahiplenici kıskançlık ise bireyin partnerinin üçüncü bir kişi ile temasını ve etkileşimini kısıtlamaya yönelik olan kıskançlık türü olarak tanımlanmıştır (Buunk & Dijkstra, 2006).

Guerrero ve arkadaşları (1995), kıskançlık ifadesi ile ilişkili 11 farklı iletişimsel tepki ortaya atmışlardır. Bunların ilk altısı partnerler iletişim kurma çabalarını içerir. Bu tepkilerden ilki olumsuz etkinin ifadesidir. Kişi kıskançlıkla ilişkili olan duygularını sözsüz olarak ifade eder. Bir diğer tepki bütünleştirici iletişimdir. Burada kişi sorunu çözmeye yönelik olarak duygu ve endişelerini açıklar. Dağıtıcı iletişim, partnere yönelik olumsuz davranış ve sözleri ifade eder. Kaçınma, kıskançlığı inkar etme veya partnerden uzaklaşma tepkileridir. Aktif mesafe, partnere soğuk davranmak, partneri görmezden gelmek veya ortamı terk etme tepkilerinin içerir. Şiddet içerikli iletişim ise tehdit ve fiziksel şiddete başvurmayı içerir. Kıskançlık ifadelerinin kalan biçimleri ise partnere yönelik olsa da partnerler iletişim gerektirmez. İlki gözetleme davranışıdır. Kişi partnerini kontrol eder, eşyalarını karıştırır ve takip eder. Onarma, kişinin kendini daha çekici kılmaya çalışma çabalarıdır. Kişi ilişkiyi kaybetmemek adına bir takım davranışlarda bulunur. Bir diğer tepki manipölasyondur. Kişi partnerinin duygularını manipüle eder. Rakip teması, kişinin muhtemel rakiple iletişime geçmesi ve partnerinden uzak durması konusunda uyarmasını içerir. Son olarak şiddet içeren davranışlar, kıskançlık davranışından kaynaklanan ancak partnere yönelik olmayan şiddet davranışları olarak tanımlanır. Bu davranışlar kapı çarpma, ev içinde eşyaları kırmak gibi davranışlar olabilmektedir (Guerrero, 1998).

Araştırmacılar kıskançlık davranışı ile beraber gelen 6 farklı duygu kümesi de tanımlamışlardır. Guerrero ve arkadaşları (2005) bu duyguları öfke, korku ve üzüntü olarak belirtmiştir. Öfke kümesi nefret, rahatsızlık gibi duyguları içermektedir. Korku kümesi, kaygı, endişe, gerginlik ve endişeyi içermektedir. Üzüntü kümesinde ise depresyon, umutsuzluk gibi duygular bulunmaktadır. Buna ek olarak White ve Mullen (1989) kıskançlık, cinsel uyarılma ve suçluluk kümelerini eklemişlerdir. Kıskançlık, açgözlülük, kırgınlık ve kıskançlık duygularını içermektedir. Cinsel uyarılma kümesi, cinsel şehvet ve tutku gibi duyguları içermektedir. Suçluluk kümesi ise pişmanlık, utanç gibi duygulardan oluşmaktadır. Daha sonrasında Guerrero bu

duygu kümelerine sevgi, çekicilik ve takdir ile ilgili duyguları içeren olumlu duygu kümesini de eklemiştir (Guerrero, 2005).

Kıskançlık üzerine farklı bakış açıları ve kuramlar tarafından tanımlamalar ve araştırmalar yapılmıştır. Bu kuramlardan biri Sosyal Değişim Teorisi kuramıdır. Bu kurama göre ilişkiler maliyet ve ödül temelinde kurulmaktadır. Bu kuram 3 bakış açısı ile ilişkiye yaklaşmaktadır. İlk bakış açısı eşitliktir. Eşitlik teorisine göre kişi, ilişki içerisindeki partnerler arasında eşitlik duygunu kurmaya çalışır. Aradaki denge bozuldukça ilişki içerisinde denge kurulmaya çalışılır. Bir diğer bakış açısı adalettir. Bu bakış açısı, ödüllere odaklanmaktadır. Üçüncü bakış açısı ise bağlılıktır. Sosyal değişim teorisinde bağlılık psikolojik bir motivasyon ve ilişki için birincil güçtür. Sosyal Değişim Teorisine göre kıskançlık kaynağı, kıskanılan rakibin bir özelliği, sadakatsizlik türü gibi değişkenlere bağlıdır. Bu teoriye göre kişinin ilişkiye yaptığı yatırım arttıkça kişi sadakatsizlikten kaçınabilmekte, ilişkiden elde edilen doyum ve ödüller tatmin edici olduğu sürece kıskançlık ve sadakatsizlik duygusunun ortaya çıkmayacağı varsayımı vardır (Buunk & Dijkstra, 2006).

Kıskançlık üzerine bir başka bakış açısı Bağlanma Teorisi tarafından ortaya atılmıştır. Bu teoriye göre kişi bağlanma sistemi ile doğar. Bağlanma teorisine göre bireyin bağlanma stillerinin ebeveynlerin tutumu belirler. Kritik gelişim döneminde tutarlı tepkiler ile yetiştirilen birey güvenli bağlanma geliştirecektir. Bu bağlanma nesneleri ise zaman geçtikçe farklılaşacaktır (Çetinkaya, 2017). Bağlanma teorisinin kıskançlık üzerine ortaya attığı sav, çocukluk bağlanmalarının kıskançlık durumunu etkilediğidir. Güvenli bağlanma stiline sahip olan kişinin, sadakatsizlik olasılığı düşük ve kıskançlık duygusu az olacaktır. Güvensiz bağlanma stiline sahip olan kişi ise geçmiş ilişkilerinde yaşadığı çatışmalar ve buradan getirdiği tecrübeler dolayısıyla sadakatsizlik ihtimali daha yüksek kişilerdir. Güvensiz bağlanmaya sahip kişiler, geçmişten gelen terk edilme korkusu nedeniyle kıskançlık duyguları daha yüksek olacaktır (Buunk & Dijkstra, 2006). Saplantılı ve korkulu bağlanma stiline sahip olan kişilerin kendilerine ilişkin benlik algılarının düşüklüğü ve bağlanmaya yönelik geliştirdikleri kaygıdan dolayı kıskançlık duyguları yüksek olacaktır (Çetinkaya, 2017).

Evrimsel yaklaşıma göre kıskançlık, iki cinsiyette farklı değerlere sahip ve doğuştan gelen bir tepkidir. Erkekler babalık dürtüsü ile kıskançlık duygusuna bağlı iken, kadınlarda bu durum bir babaya olan ihtiyaçla bağlantılıdır. Bu görüşe göre erkekler cinsel sadakatsizlikten daha fazla rahatsız olurken, kadınlar duygusal sadakatsizliğe karşı daha fazla endişe duymaktadır (Marazitti vd., 2003).

Transaksiyonel yaklaşıma göre romantik kıskançlık, diğer kıskançlık türlerine göre daha stresli, daha karmaşık ve daha belirgin olarak ortaya çıkmaktadır (Demirtaş, 2004). Bu yaklaşıma göre üçüncü bir kişi ile kurulan ilişki, kişide partneri kaybetme korkusu ortaya çıkarmaktadır ve bu kıskançlığın sebebidir. Ancak tek sebep bu değildir. Romantik kıskançlığa, zaman kaybı, ilişki kaybı, statü kaybı, özel alana müdahale gibi durumlar da sebep olabilmektedir (Bringle, 1995).

Margaret Mead (1977), kıskançlığın kökeninin kendine saygıyı tehdit eden bir duruma karşı verilen bir tepki olduğunu öne sürmüştür. Kıskançlığa antropolojik olarak yaklaşan Mead (1977) yaptığı araştırmalar sonucunda kıskançlığın üçüncü bir kişi sebebiyle ortaya çıkmadığını savunmuştur. Mead (1977)'a göre kıskançlık, kişinin öz saygısına yönelik olan tehditten ortaya çıkar. Kıskançlığın normal olduğu görüşünü savunanlara katılmamaktadır. Kıskançlığı cinsiyetle ilgili olarak da değerlendiren Mead (1977), kadınların erkeklere göre daha fazla kıskançlık davranışı gösterdiğini, bunun sebebinin ise güvensizlik duygusunun kadınlarda yoğun olması olduğunu savunmuştur. Bu güvensizliğin kaynadığının ise kişisel değil, toplumsal güçsüzlüklerden kaynaklandığını belirtmiştir. Antropolojik bakış açısına göre kıskançlık kültürden bağımsız değerlendirilemez. Bireyler ilişki ile ilgili düşünce ve kararlarını sosyal çevreye göre yapılandırırlar. Kişilerin, inançları, beklentileri, geçmiş yaşantıları ve kişilik özellikleri kıskançlığı belirler. Bu özellikler ise bireyin çevresi ile girdiği etkileşimler sonucunda oluşmaktadır (Demirtaş, 2004).

2.3. BAĞLANMA STİLLERİ

Bağlanma, temelde çocuklukta anne-çocuk arasındaki ilişki ile başlayan ve zamanla kişinin diğer insanlar ile de kurduğu duygusal bağıdır (Çetinkaya, 2017). Kişinin ilk bağlanma figürü annedir. Beslenme dolayısıyla anne ile kurduğu ilişki ve annenin çocuğun ihtiyaçlarını karşılaması dolayısıyla bağlanma anne ile gerçekleşir. Ancak annenin çalışması ve ya başka bir sebep dolayısıyla bakım veren kişinin değişmesi bağlanma figürünü değiştirebilmektedir. Bebeğin ihtiyaçlarının karşılanması bağlanma açısından önemlidir. Bağlanmanın bebeklik döneminde sağlıklı gerçekleşmesi bireyin ileri dönemlerde ilişkilerinde daha iyi ilişkiler kurabilmesine yardımcı olacaktır.

Bağlanma problemi yaşayan kişiler genellikle çocukluk döneminde bakım veren kişi tarafından ihtiyaçların karşılanmaması veya aşırı doyurulması durumuyla karşı karşıya kalmışlardır. Bu durumun sonucu kişide güvensiz bağlanma geliştirecek, kişinin öz saygısının düşük olmasına ve bağlanma gerektiren ilişkilerden kaçınmasına sebep olabilecektir. Ancak insan psikolojik doğası gereği bağlanma ihtiyacı hissetmektedir. Bağlanma davranışından kaçınan kişi, bu bağlanma ihtiyacını telafi edebilmek için yaptıkları mesleklere, dinlerine veya hobilerine aşırı derecede bağlanırlar (Çetinkaya, 2017).

Psikanalitik yaklaşımın kurucusu Freud'a göre bağlanma oral dönemde şekillenir. Oral dönemde bağlanma ihtiyacı giderilmeyen bebekte oral dönem fiksasyonu olacağını belirtir. Psikososyal Gelişim Kuramı ve Erikson'a göre ise bağlanmanın temelleri Temel Güvene Karşı- Güvensizlik döneminde oluşmaktadır. Erikson'a göre annenin bu dönemde çocuğunu kucağına alması, sevmesi, konuşması ve ihtiyaçlarını karşılaması bebeğin güvenli bağlanma geliştirebilmesi açısından önemlidir. Ancak bu dönemin sağlıklı atlatılması bu çocuğun güvenli bağlanmaya sahip olması için yeter koşul değil bir başlangıç olarak bahsedilmiştir. Tüm gelişim dönemlerinin kritik özelliklerine sahip olmanın bağlanma açısından önemli olduğuna vurgu yapılmıştır (Çetinkaya, 2017).

Bağlanma ile çalışmaların temeli 1950li yıllarda Bowlby tarafından atılmıştır. Bowlby, savaş sonrasında mülteci çocuklarla yaptığı çalışmalar sonucunda bağlanma teorisinin temelini atmıştır (White & Schwartz, 2008). Bowlby, bir psikanalist ve psikoterapisttir. İlk görüşleri psikanalitik yaklaşım ile şekillenmiştir. İlk makalelerinde bebek bağlanmasının bakım veren kişiye odaklanan genetik temelli bir davranış olduğunu öne sürmüştür. Bowlby, bebeklerin sosyal etkileşim, kucağa alınma ve insanları izlemeye karşı tepki verecek şekilde yaratıldığı görüşünü ortaya atmıştır. Aynı zamanda bebekler sadece yetişkinlere değil kendi yaşıtlarına da bağlanabilecektir. Emerson tarafından yapılan bir çalışmada çocukların yaşıtlarına, fiziksel herhangi bir tatmin olmaksızın bağlanabileceğini ortaya atmış, burada bağlanmanın nedenini bebekle girilen etkileşimde verilen tepkinin hızı ve yoğunluğu olduğunu savunmuştur.

Bowlby, 1951 yılında Dünya Sağlık Örgütü raporunda yaşamın ilk 3 yılında anne yoksunluğu ve bağlanma eksikliğinin çocukların zihinsel rahatsızlık yönünden risk altına gireceğini vurgulamıştır. Ancak bu durumun neden ve nasıl bu kadar zararlı etkilere yol açtığını ise açıklayamamıştır (Hazan & Shaver, 1994).

Daha sonra ise psikanalitik yaklaşımın eksiklerini görmüş ve araştırmalarını etoloji üzerine yoğunlaştırmıştır. Bağlanma davranışının memeliler üzerinde yapılan çalışmaları gine domuzu, köpek, koyun ve rhesus maymunlarında birincil dürtüleri karşılayıcı olan bağlanma nesnesi olduğu görüşü ortaya çıkmıştır. Bowlby, memelilerde yapılan çalışmaların insanlara genellenemeyeceğini, insan bağlanmasının belirsiz olduğunu ancak akrabası olan memelilerden çok da farklı olmayacağı görüşünü savunmuştur (Bowlby, 1982).

Bowlby'e göre bağlanmanın temeli bebeğin annesinin varlığını hissetmek istemesi ve beslenme ihtiyacının tatmininden ortaya çıkar. Bu görüş Freud'un bağlanma temelinin birincil dürtülerin (seks, beslenme) diğer tüm davranışları türettiği görüşünden ortaya çıkmıştır. Bu görüş deneysel bir görüş değil varsayımsal bir görüştür. Deneysel yapılan çalışmalarda ise emzirmenin bağlanmada kritik bir öneme sahip olmadığı görüşü de ortaya atılmıştır. Ancak bağlanma teorisinde emmenin önemi şöyle vurgulanmıştır. Maymunlarda yapılan deneylerde annesi ile

büyüyen maymunların parmak emme davranışı göstermediği, anne figürü olmadan büyüyen maymunlarda ise %80 oranında bu davranışa rastlandığını vurgulamıştır (Bowlby, 1982).

Bowlby bağlanma davranışı için bir kişinin başka bir kişiye yakınlık kazanması ve bu yakınlığı sürdürmek istemesi olarak da açıklamıştır. Bağlanma davranışının erken çocukluk döneminde belirgin olmasına karşın hayat boyu süren bir davranış olduğunu kabul etmiştir (Bowlby, 2008).

Bowlby'e göre bebek, annesiyle kurduğu ilişki üzerinden diğer kişilere karşı bir temsil oluşturmaktadır. Bu temsile içsel çalışma modeli adını vermiştir. Bu modele göre, bebeğe bakım sağlayan kişinin davranışları açıklayıcı ve beklentileri karşılayıcı şekilde ise çocuktaki içsel çalışma güvenli, bakım veren kişinin davranışları reddedici, tutarsız ve sorumsuz ise bebeğin içsel çalışma modeli güvensiz olarak gelişecektir (Hazan & Shaver, 1994).

Bowlby, bağlanma ve ayrılma üzerine verilen tepkilerin karşılaştırıldığında tüm çocuklarda benzerlik gösterdiğini de öne sürmüştür. Çocuk ayrılığa tepkisini ağlama, bakım vereni arama ve yatıştırmaya karşı protesto olarak vermektedir. Son aşama ise duygusal ayrılmadır. Güvenli bağlanan çocuklarda ayrılığın sona ermesi sonrasında protesto davranışı yerini bakım verene karşı yakınlığa bırakmaktayken; güvensiz bağlanan çocuklarda ayrılma kısa dahi olsa ayrılmanın sonlanmasında sonra bile protesto davranışı devam etmekteydi (Hazan & Shaver, 1994).

Bowlby'e göre bağlanma bebeklik döneminde bebeğe bakım veren kişi ile başlar ve süreklilik gösterir. Bebeğin o dönemde ihtiyaçlarının karşılanması, gelecekte ilişkilerini şekillendirir. İlk bağlanma örüntüsünde bebeğin ihtiyaçları ve beklentileri karşılanırsa güvenli bağlanma; eksik ve ya fazla ilgili, sorumsuz, reddedici bir tutum ile karşılandığında ise güvensiz bağlanma stili bebekte gelişecektir (Bowlby, 1980).

Bowlby'nin bağlanma çalışmalarında yakın çalıştığı isimlerden biri Mary Ainsworth'du. Ainsworth, bağlanma teorisini eklektik bir yaklaşım olarak tanımlamıştır. Gelişimsel, bilişsel, sosyal ve genetik olmak üzere her alandan

etkilendiğini öne sürmüştür. Aynı zamanda birçok bilimsel daldan da faydalandığını söylemiş, Bowlby'nin görüşleri gibi Ainsworth de bağlanma teorisinin ucu açık bir alan olduğunu vurgulamıştır (Ainsworth vd., 1978).

Ainsworth'e göre bağlanma, yaşam boyunca kişi üzerinde etkisi olan bir yaşantıdır. Doğumla başlayan bağlanma yaşantısı, kişinin ölümüne kadar hayatında önemli etkilere sahip olur. Bu nedenle bebeklik çağında kurulan ilişkiler, bu ilişkilerin kalitesi ve bebeğin benlik gelişimi önemlidir. Bağlanma ile kurulan ilk ilişki yaşam boyunca kurulacak tüm ilişkileri yönlendirme gücüne sahiptir (Ainsworth vd., 1978).

Ainsworth, yaptığı çalışmalarda erken yaşta bebek ağlamasına tutarlı şekilde tepki verilmesinin, ilk yılın sonunda nispeten daha az ağlayan ve güvenli bir şekilde bağlanan bebekler ortaya çıktığını öne sürmüştür. Güvenli bir şekilde bağlanan bebekler yalnızca kucaklanmaya olumlu tepki vermekle kalmıyor, üzüldüklerinde kolayca rahatlatılabiliyor, aynı zamanda yere bırakılmaya da olumlu tepki veriyorlardı. Bağlanma davranışları güvenli olan bebekler, bakım veren kişi görüş alanının dışında da olsa ulaşılabilir olduğu yönünde bir model geliştirmiş gibi görünüyorlardı. Bu nedenle güvensiz bağlanan çocuklara kıyasla evden ayrılma durumlarını zamanla daha az protesto etmeye başlıyorlardı. Güvensiz bağlanan çocuklar ise ebeveyn ayrılığı sonrasında temaslarda da reddetme eğilimi gösteriyorlardı (Ainsworth, 1991).

Ainsworth, bebekte bağlanma davranışı ile keşif arasında bağlantı kurmuştur. Bebeğin keşfetme ve bağımlılık davranışı çelişik görüne de birbirini tamamlamaktadır. Kendine güven ve özerkliğin gelişimi için çocuğun keşif sonrasında bağlanma nesnesi olan kişiye dönebileceğini bilmesi güvenli bağlanmanın temellerindendir (White & Schwartz, 2008).

Ainsworth, kişi güvensizliğini değerlendirmek için 2 ölçek geliştirmiştir. Bu ölçekler ebeveynler ve arkadaşlarla olan ilişkileri incelemektedir. Ölçekler, kişinin güvenliğinin ne ölçüde ebeveynlere ne ölçüde akranlara bağlı olduğunu bulmayı amaçlıyordu. Ainsworth bebekleri üçe ayırdı: Güvenli bağlananlar, güvensiz bağlananlar ve bağlanmayanlar. Güvensiz bağlanan bebekler ebeveynleri varken bile

çok ağlarken, güvenli bağlanan bebekler anneleri olmadığında veya ayrılmak üzere olmadığı sürece çok az ağlıyorlardı. Bağlanmayan bebekler ise tepkisiz kalmışlardır. Bu çalışmada Ainsworth bağlanamayan bebek örnekleminin küçük olması nedeniyle bağlanma geliştirmede gecikmiş olabilecekleri görüşünü ortaya atmıştır (Ainsworth vd., 1978).

Ainsworth yaptığı çalışmalar sonucunda bağlanma modelini 3 başlık altında toplamıştır. Bunlar;

Güvenli Bağlanma: Bu bağlanma türünde bebek yakınlığı hisseder, bakım veren kişiyi güvenli üs olarak görür. Bebek bakım veren kişi ayrıldığında sıkıntı yaşar, döndüğünde ise rahatlık hisseder. Bu bağlanma türünde bebeklerin bakım veren kişiye karşı olarak değerlendirmesi sürekli ulaşılabilir şeklinde ortaya çıkmaktadır (Ainsworth vd., 1978).

Kaygılı-Kararsız: Bu bağlanma tipinde bakım veren kişi bazen ulaşılmaz, bazen tepkisiz, bazen tutarsız tepkiler vermektedir. Bu nedenle bu bağlanma türüne sahip bebek sürekli kaygılı ve öfkeli olarak tanımlanır (Ainsworth vd., 1978).

Kaygılı-Kaçınan: Bu bağlanma tipinde bebeğin yakınlık ihtiyacını geri çeviren bakım veren kişi sebebiyle bebekler bakım veren kişi ile temastan tamamen kaçınmaktadırlar (Ainsworth vd., 1978).

Bağlanma üzerine yapılan çalışmaları inceleyerek Hazan ve Shaver (1994) geriye dönük araştırmalar yaparak bağlanma ilişkisinin nasıl başladığı, nasıl sürdürüldüğü ile ilgili fikirler ortaya atmışlardır. Hazan ve Shaver (1994)'da, bebeklik döneminde yetersiz bağlanma ve yakınlığın ilerleyen dönemdeki tüm ilişkileri etkilediğini öne sürmüştür. Yaptıkları araştırmalara göre bağlanma kuramının temel varsayımının olgunlaşmadan doğan insan bebeğinin yetişkin tarafından korunma ve bakıma ihtiyacı hissettiklerini vurgulamışlardır. Bu bakış açısına göre çocuk ağlar, ebeveyn sakinleştirir. Çocuk güler ve bu durum ebeveyn tarafından ödül olarak görülür.

Çocuklukta bağlanma tek taraflı bir ihtiyaç olarak görülmekte iken yetişkin bağlanmasında ise bu ilişki karşılıklıdır. Bebeklikte bağlanmanın amacı güvende hissetmek ve ihtiyaçların karşılanması, yetişkinlikte ise duygusal ilişkiden duyulan rahatlama hissidir. Doğumdan sonraki erken yıllarda kişi, kendisine bakım veren kişilerden önemli olduğu ve sevildiği duygusunu hissederse ve zihinsel şemalarını bu yönde yapılandırırsa ileride de daha yetkin, özgüvenli ve mutlu olmaktadır (Main vd., 1985). Ancak yetişkin ve bebek bağlanmalarının başlangıç aşamaları benzerdir. Başlangıçtaki duygu değişimi, bağlanma nesnesi olan kişiye göre şekillenmektedir (Ainsworth vd., 1978).

Hazan ve Shaver (1994)'a göre bağlanma teorisinde ilişki, ihtiyaçların karşılandığı ölçüde tatmin edicidir. Bağlanma duygusal destek, bakım gibi ihtiyaçların karşılanması için gerekli bir süreçtir. Bize benzeyen, bizi seven, bize gülümseyen herkes güvenli, yaklaşılabilir ve dolayısıyla çekicidir. Tanıdık olmayan ve tepkisiz kişiler ise çekici olarak görülmemektedir.

Yetişkin bağlanma stilleri üzerine yapılan en bilindik araştırma ise Bartholomeuw ve Horowitz (1991) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada bağlanma stilleri, olumlu ve olumsuz kutuplarda “benlik” ve “başkaları” olarak zihinsel modelleme yapılmıştır. Böylece bağlanma stilleri “güvenli”, “saplantılı”, “korkulu”, “kayıtsız” olarak 4 başlıkta sınıflandırılmıştır. Bu tanımlamalar üzerinden bir kişilik modeli geliştirmişlerdir.

Benlik modelinin olumlu olması, kişinin başkalarının onayından bağımsız kendine yönelik olumlu duyguları ve özsaygı olarak açıklanabilmektedir. Benlik algısının olumsuz olması ise kişide düşük özsaygı ve çevreden beklenen onay gereksinimi şeklinde karakterize bir durum olarak ortaya çıkmaktadır (Çetinkaya, 2017).

Başkalarına dönük algının olumlu olması kişinin çevresinden beklediği yakınlık ve desteği içermektedir. Başkalarına dönük algının olumsuzluğu durumunda ise kişi sosyallikten kaçınmakta ve çevresindeki kişilerden olumsuz davranış beklentilerine sahiptir olmaktadır (Çetinkaya, 2017).

		BENLİK ALGISI	
		OLUMLU	OLUMSUZ
BAŞKALARINA DÖNÜK ALGI	OLUMLU	Güvenli Bağlanma	Saplantılı Bağlanma
	OLUMSUZ	Kayıtsız Bağlanma	Korkulu Bağlanma

Şekil 1: *Bağlanma Modeli (Bartholomeuw ve Horowitz, 1991, s.227)*

Güvenli Bağlanma: Güvenli bağlanma biçiminde bebeğe bakım veren ilk bağlanma figürünün, bebeğin ihtiyaçlarını gerekli şekilde karşılaması ile oluşması şeklinde tanımlanmaktadır. Genellikle bu ilk bağlanma figürü anne olmaktadır. Güvenli bağlanma stiline sahip kişilerin kendilerine ve çevrelerine yönelik algıları olumludur. Kişi kendini sevmeye değer olarak görür. Başkalarına güvenir. Kişi kolaylıkla yakın ilişkiler kurabilirken aynı zamanda özerk kalmayı da başarabilmektedir (Bartholomeuw & Horowitz, 1991). Güvenli bağlanma stiline sahip olan kişiler hayatlarındaki bağlanma deneyimlerinde olumsuzluklarla da karşılaşalar bu durumu genellemezler, yani yeni bağlanma deneyimlerine açıktırlar (Çetinkaya, 2017).

Saplantılı Bağlanma: Saplantılı bağlanmada kişinin kendisi ile ilgili şemaları olumsuz iken başkalarına karşı ise olumludur. Kişi kendini değersiz hissederken başkalarına yönelik olumlu değerlendirmeler geliştirmektedir. Kişinin benlik saygısı düşüktür. Bu kişilerin çevresindeki insanlara bağımlılık gösterme ihtimali yüksektir. Çevresinden onay ihtiyacı hisseder. Özgüvenleri düşüktür (Bartholomeuw & Horowitz, 1991).

Kayıtsız Bağlanma: Saplantılı bağlanmanın aksine bu bağlanma biçiminde, kişinin kendisi ile ilgili algısı olumlu, çevreye bakış açısı ise olumsuzdur. Özgüven duygusu yüksektir (Bartholomeuw ve Horowitz, 1991). Çevreden bağımsız olma isteği vardır, özerklik duygusu baskındır. Bu nedenle kayıtsız bağlanma stiline sahip kişiler için bağlanma gereksizdir. Kişi, kendisini sosyal çevresinden soyutlamaktadır (Çetinkaya, 2017).

Korkulu Bağlanma: Bu bağlanma türünde kişinin kendisi ve çevresine yönelik algısı olumsuzdur. Anne ile olan güven bağının kurulamaması dolayısıyla kişi güven problemi yaşamaktadır. Bu kişiler kendilerini değersiz hissederler. Kişi değersizlik duyguları ile başkalarının da güvenilmez ve reddedici olduğuna dair inanç geliştirir, yakınlıktan korkan ve sosyal açıdan kaçınan bir kişilik geliştirir (Bartholomeuw & Horowitz, 1991).

2.4. İLİŞKİ DOYUMU

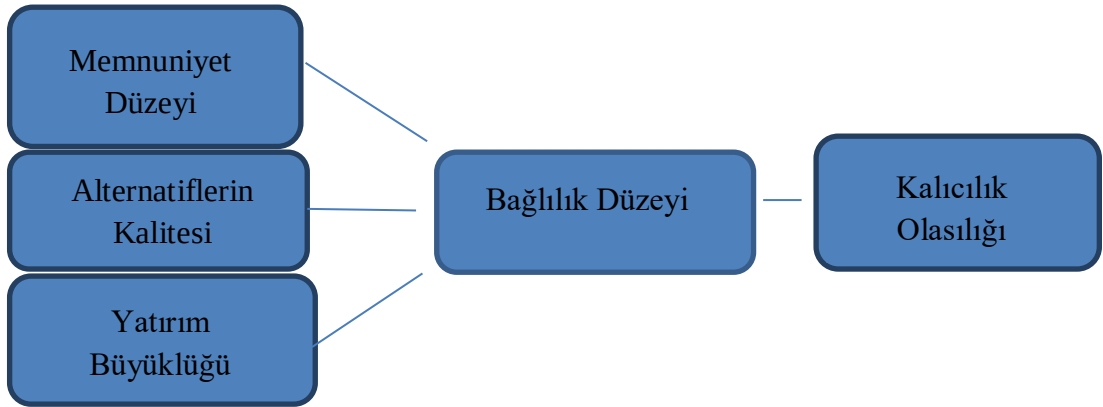
İlişki doyumu, kişinin ilişkisi ve partneri hakkında olumlu düşünme ve hissetme düzeyi olarak tanımlanmıştır (Rusbult vd.,1998). Bu ilişki doyumu kavramı içerisinde duygular, cinsel tutumlar, bağlanma, davranışlar bulunmaktadır (Hendrick, 1988). Sabatelli (1988)'nin sosyal değişim modeline göre ilişki doyumu, ilişkideki kişilerin partnerlerinden beklentileri ve karşılık olarak ortaya çıkan davranış arasındaki ilişkidir. Sabatelli (1988), bir ilişkiden elde edilen doyumun, bireylerin ilişkideki maliyetlerinin ödüllerden çıkarılmasının sonucu olduğunu belirtmiştir. Herkesin ilişkiden beklentisinin farklı olduğunu ve bu beklentiler ilişki içerisinde karşılanmıyorsa ilişkiye yönelik değerlendirmenin düşük olacağı varsayımını ortaya atmıştır. Bu bakımdan ilişki doyumunun kişinin beklentileri ile partnerinin davranışlarının etkileşiminin bir ürünü olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca kişilerin ilişki ile ilgili beklentilerinin sabit olmadığını, ilişki içerisinde değişebileceğinin de dikkate alınması gereken bir nokta olarak belirtmiştir. Ball ve Henning (1981), evlenmeyi bekleyen çiftlerin beklentilerini rasyonel olarak belirleyemeyecekleri görüşünü ortaya atmışlardır. Çiftlerin, kusurları görmezden gelme ve gelecekte yaşanabilecek çatışmaları inkar etme eğilimlerinin yanı sıra, partnerlerine koşulsuz ilgi ve hayranlık göstereceklerini ileri sürmüşlerdir. Yaşanan bu durumun, ilişki içindeki beklentiye yükselteceği ve ilişkiden elden edilen sonuçların zamanla yetersiz kalacağını öne sürmüşlerdir (Sabatelli, 1988). Burleson, Kunkel ve Birch (1994) yaptıkları çalışmada ilişkideki partnerlerin birbirlerine olan benzerliklerinin ilişki

doyumunu artırdığını ortaya koymuşlardır. Bir diğer çalışmada Sprecher ve Hendrick (2004) partnerler arasındaki kendini açma davranışının ilişki doyumuna olumlu etkisi olduğunu bulmuşlardır.

Yıllar boyunca yapılan araştırmalarda araştırmacılar ilişkilerin neye göre devam ettiğini araştırmışlardır. Bu araştırmalar ilişki doyumu üzerine yoğunlaşmıştır. Bir ilişki iyi hissettirdiğinde devam etmek, kötü hissettirdiğinden daha kolaydır. Yapılan araştırmalar sonucunda üç temel sorun ortaya konmuştur. Birincisi, neden bazı ilişkiler kişileri tatmin etmemesine rağmen devam etmektedir? İkincisi, neden bazı tatmin edici ilişkiler sonlanmaktadır? Üçüncüsü ise ilişkiler içerisindeki dalgalanmalara rağmen ilişkide kalma ısrarı ne ile açıklanabilir? İlişki doyumu en tatmin edici ilişkilerde dahi azalıp artabilmekte iken ve baştan çıkarıcı alternatifler en âşık çiftleri bile tehdit edebilecekken bazı ilişkiler bu süreçlerden sağ çıkarken bazıları hayatta kalamıyor. Rusbult ve arkadaşları (1998) bu soruların yanıtlarının Yatırım Modelinde olduğunu ortaya koymuşlardır.

İlişki doyumu ile ilgili yapılan ilk araştırmaların temeli Thibaut ve Kelley (1959) tarafından ortaya atılan Karşılaştırma Kuramına dayanmaktadır. Rusbult'un Yatırım Modeli de karşılaştırma modeli üzerinden türemiştir. Karşılaştırma kuramı ya da diğer adıyla karşılıklı bağımlılık teorisi, kişinin ilişkiden elde ettiği doyumun ilişkiden elde ettiği kazançla belirlendiğini savunmaktadır. Kişi ilişkiden elde ettiği doyumunu diğer seçenekler ile karşılaştırır. İlişki içerisindeki kazanç muhtemel diğer ilişkilerden yüksek ise ilişki devam eder aksi durumda ilişki sonlanır (Rusbult & Buunk, 1993). Bu kuram iki ana süreç tanımlamıştır. İlki olumlu duyguların ve ilişkideki yüksek tatmin dolayısıyla kişinin ilişkiye bağımlı hale geldiği süreçtir. İlişki doyumu, ilişkide yaşanan olumlu ve olumsuz duygulanımlardan etkilenir. Partnerlerin ihtiyaçlarının karşılanma düzeyinden etkilenir. Ancak ilişki içerisindeki tatmin tek etmen değildir. Bu kurama göre bağımlılık aynı zamanda mevcut alternatiflerin kalitesinden de etkilenir. Alternatiflerin kalitesi, kişinin ihtiyaçlarının alternatif bir ilişkiden karşılanabilme derecesini ifade etmektedir. Dolayısıyla karşılıklı bağımlılık teorisi, kişinin ilişki içerisindeki tatmin (doyum) düzeyi ve partnerinden başka seçenek olmaması durumunda ilişki bağlılığının yüksek olacağını öne sürmektedir (Rusbult vd., 1998).

Yatırım modeli, Karşılıklı Bağımlılık Modelini iki açıdan genişletmektedir. İlki, yatırım modeli doyum düzeyi ve alternatif kalitesinin bağımlılığı tam olarak açıklamadığı varsayımdır. Bağımlılık, yalnız ilişkiden elde edilen doyum düzeyine dayansa idi, çok az ilişki kalıcı olurdu; kötü sonuçlar ve çekici alternatiflerin ortaya çıktığı durumlarda ilişki sonlanırdı. Gerçekte bazı ilişkiler çekici alternatiflerin mevcut olduğu hatta ilişki tatmin edici olmasa da varlığını sürdürebilmektedir. Yatırım Modeli, bağımlılığa bir başka boyut eklemiştir. Bu boyut ilişkiye yapılan yatırımın büyüklüğüdür. Yatırım büyüklüğü, bir ilişkiye bağlanan kaynakların büyüklüğü ve önemi olarak tanımlanmıştır. Kişinin, ilişkiyi sonlandırması durumunda kaybedeceği kaynakları açıklamaktadır. İlişkiye yapılan yatırım bağlılığı artırmaktadır çünkü ilişkiyi bitirmenin maliyetini artırır ve ilişkiye devam etmek için psikolojik bir teşvik görevi görür. Yatırım modeli, bağlılık duygularının artan bağımlılığın bir sonucu olduğunu öne sürerek de Karşılıklı Bağımlılık Teorisini genişletmiştir. Bağlılık düzeyi, psikolojik bağlanma duygusunun yanı sıra uzun süreli ilişkiyi devam ettirme niyeti olarak da tanımlanabilir. Bağlılık ile bağımlılık birbirinden farklı kavramlar olarak açıklanmıştır. Bağımlılık, ilişkiye devam etme isteği, devam etme ihtiyacı ve devam etmekten başka seçeneği bulunmamasının etkilediği bir ilişki durumudur. Bireyler bağımlı hale geldikçe güçlü bağlılık duyguları geliştirirler. Bağlılık, kişinin bağımlılık kaynağına karşı geliştirdiği duygu olarak ifade edilmiştir. Bağlılık, ilişkiye devam etme kararı da dahil olmak üzere ilişki içerisindeki davranışları doğrudan etkileyen psikolojik yapıdır. Yani bağımlılığın üç temelinin üzerinde etkiye sahiptir (Rusbult vd., 1998).

Şekil 2: Bağlılık Sürecinde Yatırım Modeli (Rusbult vd., 1998)

Geçmiş araştırmalar ve alanyazın, Yatırım Modelinin iddialarına destek sağlamaktadır. Yapılan araştırmalar, bağlılığın ilişki doyumu ve yatırım düzeyi ile olan pozitif ilişkisi, alternatif kalitesi ile negatif ilişkisi olduğu, bağlılık düzeyi yüksek kişilerin bağlılık düzeyi düşük kişilere göre ilişkide ısrar etme olasılıklarının daha yüksek olduğu ve bağlılığın ilişki kalıcılığını en doğrudan etkileyen değişken olduğu ortaya koymaktadır (Rusbult vd., 1998).

Yatırım modeli genel olarak karşılıklı bağımlılık teorisi ilkelerine dayanmaktadır. Geçmişte, romantik ilişkiler, arkadaşlıklar ve işler gibi ilişkilerin ve bağlılığın gelişimini tanımlamak için kullanılmıştır (Rusbult vd., 1983). Bu model, bireyin ilişkilerdeki maliyetlerin en aza indirilip, ödüllerin en yüksek düzeye çıkarılmasının ilişkinin motivasyonu olduğunu varsaymaktadır. İlişki doyumunun, ilişkinin kalitesi, alternatiflerin kalitesi ve ilişkiye yapılan yatırımlara bağlı olarak değiştiğini öne sürmüştür. İlişkiye yapılan yatırım ise iki başlık altında açıklanmıştır. Dışsal yatırımlar, kişinin önceden ilişkisiz olan çıkarlarının mevcut davranışları ile ilişkilendirilmesi durumudur. Örneğin, kişi, evi ile ilişkisi başlangıçta ilişkilendirilmemiş olabilir ancak partneri ile ilişkisinin sonlanması durumunda evini kaybedeceğini düşünmesi kişinin ilişkiye olan bağlılığını artırarak ilişkiyi bitirme ihtimalini azaltır. Zaman, para, ilişkiye aktarılan duygusal katılım vb. kaynaklar ise içsel yatırım olarak nitelendirilmiştir (Rusbult, 1980).

İyi alternatifler (alternatif ilişki ya da yalnızlık), hem bireye ilişki içerisinde bir şeyler yapma motivasyonu sağlar hem de hayatında değişiklikler yapması için güç verir. İyi bir alternatifin yokluğunda ise verilen en muhtemel tepki ilişkinin gelişmesini beklemek veya ihmal etmek olacaktır. Alternatif kavramı sadece alternatif bir ilişki ile açıklanmamıştır. Kişi ilişki içerisindeki doyum düzeyini düşük görür ve çekici bir alternatif olmadığını düşünürse, hiçbir ilişkiye sahip olmamayı mevcut ilişkiye tercih edebilir.

Rusbult, ilişkilerin bozulması durumunda verilen dört tepki olduğunu ileri sürmüştür. Terk etme, dile getirme, sadakat ve ihmal. Rusbult'un bu varsayımı Hirshman (1970) tarafından iş memnuniyeti üzerine yapılan bir araştırmadan

çıkarılan tipoloji üzerinden şekillendirmiştir. Hirshman (1970), oluşturduğu tipolojide tatmin duygusunun azalmasına karşılık üç temel tepkinin mevcut olduğunu öne sürmüştür. Çıkış-ilişkiyi bitirme, ses vermek; koşulların iyileştirilmesi için kişinin memnuniyetsizliğini ifade etmesi, sadakat. Rusbult ve arkadaşları, bu tipolojiyi romantik ilişkilerdeki doyuma ilişkin ölçeklendirmek için bir çalışma yapmış ve bu tipolojiye bir tepki daha eklemişlerdir. Bu tepki ilişkinin körelmesine devam etmek yani ihmaldir (Rusbult vd., 1982).

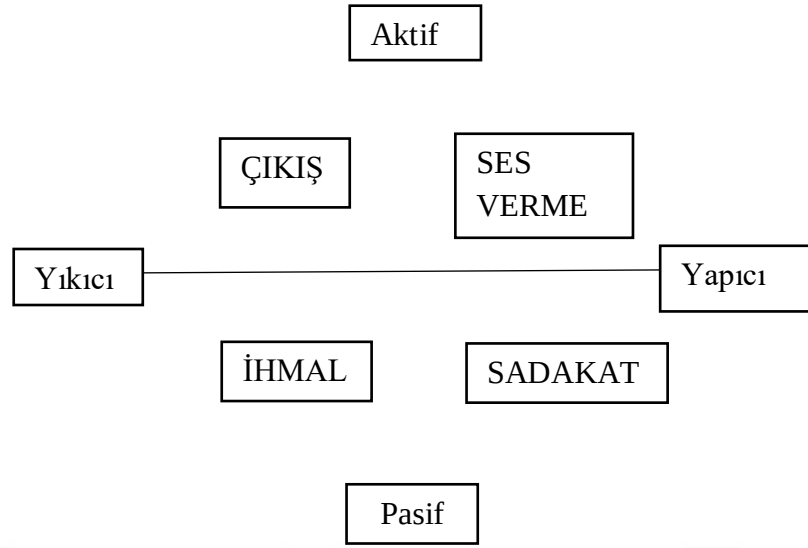
Terk Etme: Resmi olarak ayrılmaktır. Kişi ilişki hakkında umutsuzdur, sorunları çözmek yerine ayrılmayı tercih etmektedir.

Dile Getirme: Sorunları tartışmak, uzlaşmak, bir terapistten yardım almak gibi davranışlardır. Kişi problemleri konuşmak ve düzeltmek için çabalar.

Sadakat: Kişi problemleri kabul eder ancak değiştirmek adına çaba göstermez. Durumun düzeleceğine inanır. İlişkiye zaman vermek ve her şeyin düzelmesi için dua etmek anlamına gelen süreçtir.

İhmal: Partneri görmezden gelmek, daha az vakit geçirmek, sorunları görmezden gelmek, partnere kötü davranmak, eleştirmek, her şeyin bitmesine izin vermek olarak tanımlanabilmektedir. Kişi problemi görmezden gelir ve partnerine karşı ilgi göstermez. Bu durumda problemler daha da kötüleşir

Bu tepkiler iki farklı boyutta incelenmiştir. İlk boyut yapıcılık/yıkıcılıktır. Dile getirme ve sadakat genellikle ilişkiyi sürdürmeyi amaçlayan yapıcı tepkilerdir. Terk etme ve ihmal ise yıkıcı davranışlardır. İkinci boyut ise aktiflik/pasifliktir. Terk etme ve dile getirme aktif davranışlar iken sadakat ve ihmal pasif davranışlardır. Pasif teriminin kullanımı yaygın kullanımdan farklı olabilmektedir. Burada kullanılan anlamı ile pasiflik, davranışın sorun üzerindeki etkisini ifade eder. Yapıcılık/yıkıcılık tepkileri ise, bireye değil ilişkiye yönelik etki olarak tanımlanmıştır (Rusbult vd., 1998).

İlişki içerisindeki doyum yüksek olduğunda birey, muhtemelen yapıcı tepkiler vermeye daha yatkın olacaktır. İlişki doyumundaki azalmalar, olumsuz duygular, düşmanlık ve kavgacılık gibi durumlar ise yıkıcı tepkilerin daha fazla verilme olasılığını artıracaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Farklı sosyodemografik özelliklere sahip bireylerin romantik kıskançlık, bağlanma stilleri ve ilişki doyumlarının flört şiddetine olan etkisinin araştırıldığı bu çalışmada ilişkisel (korelasyonel) araştırma modeli kullanılmıştır. İlişkisel (korelasyonel) tarama modeli, birden çok değişkenin arasındaki ilişkinin, değişkenlere müdahale edilmeden incelendiği araştırma yöntemidir (Büyüköztürk, vd., 2022).

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın çalışma evrenini flört ilişkisi içerisinde olan veya bu konuda deneyimi olan 18 yaş ve üzerindeki yetişkinler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini basit seçkisiz yöntemle oluşturulmuştur. Araştırma örneklemini ise Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden toplanan veriler sonucunda 229 erkek (%35) ve 425 kadın (%65) oluşturmaktadır. Örneklemini oluşturan katılımcıların 442'si (%67,6) 18-23 yaş aralığında, 123'ü (%18,8) 24-29 yaş aralığında, 55'i (%8,4) 30-35 yaş aralığında ve 34'ü (%5,2) 36 ve üstü yaş aralığındadır. Katılımcılardan 3'ü (%0,5) ilk-ortaokul mezunu, 16'sı (%2,4) lise mezunu, 594'ü (%90,8) üniversite mezunu ve 41'i (%6,3) lisansüstü eğitim durumuna sahiptir. Katılımcıların 398'i (%60,9) devam etmekte olan ilişkilerinin süresinin 1 yılın altında olduğunu, 177'si (%27,1) devam etmekte olan ilişkilerinin süresinin 1-5 yıl arasında olduğunu, 79'u (%12,1) ise devam etmekte olan ilişkilerinin süresinin 5 yıldan daha fazla olduğu belirtmişlerdir. Katılımcıların 598'i (%91,4) romantik ilişkilerinde hiç şiddete maruz kalmadıklarını, 27'si (%4,1) romantik ilişkilerinde bir kez şiddete maruz kaldıklarını, 29'u (%4,4) ise romantik ilişkilerinden birden fazla kez şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Bu çalışma kapsamında hazırlanan kişisel bilgi formu, katılımcıların kişisel bilgilerini elde etmek amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Bu bağlamda yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, devam etmekte olan ilişkilerinin süresi ve romantik ilişkide şiddete uğrayıp uğramama durumlarına yönelik sorular sorulmuştur.

3.3.2. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği

Terzioğlu ve arkadaşları (2016) tarafından bireylerin şiddet tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek 28 maddede ve 5li likert tipten oluşmaktadır. Ölçeğin 5 alt boyutu vardır. Bunlar; genel şiddet, fiziksel şiddet, duygusal şiddet, ekonomik şiddet ve cinsel şiddettir. Ölçek puanları 28 ile 116 arasında değişmektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .91, alt ölçeklerin iç tutarlılık katsayısı genel şiddet için .84, fiziksel şiddet için .81, ekonomik şiddet için .71, duygusal şiddet için .76 ve cinsel şiddet için .72 olarak bulunmuştur. Araştırmamızda ölçeğin güvenirlik katsayısı genel boyut için .84 olarak bulunmuştur.

3.3.3. İlişki Ölçekleri Anketi

Griffin ve Bartholomeuw (1994) tarafından geliştirilmiş olan anketin Sümer ve Güngör (1999) tarafından Türkçe 'ye ve Türk kültürüne uyarlanmış hali olan ölçek, 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, 7li likert tipten oluşmaktadır (1= Beni hiç tanımlamıyor; 7=Tamamıyla beni tanımlıyor). Ölçek ile 4 bağlanma biçimi (güvenli, saplantılı, kayıtsız, korkulu) ölçülmektedir. Ölçeğin iç tutarlık katsayıları .27 ile .61,

test-tekrar test güvenirlik katsayıları ise .54 ile .78 arasında değişmektedir. Çalışmamızda ölçeğin güvenirlik katsayısı .71 olarak bulunmuştur.

3.3.4. Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği

Fletcher ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilen Algılanan İlişki Kalitesi Yapıları Envanteri'nin 6 maddeli kısa formunun Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği adıyla Sağkal ve Özdemir (2018) tarafından Türkçe 'ye uyarlanmış hali olan ölçektir. Ölçek 6 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık Cronbach Alpha değeri .86 olarak bulunmuştur. Çalışmamızda ölçeğin güvenirlik katsayısı ise .92 olarak bulunmuştur.

3.3.5. Romantik İlişkide Kıskançlık Ölçeği

Bu ölçek İpek tarafından 2022 yılında geliştirilmiştir. Ölçek toplamda 16 madde ve 3 alt boyutta oluşmaktadır. Kıskançlık algısı alt boyutu, sosyal çevre ve geçmiş ilişkiler alt boyutu ve benlik algısı alt boyutu bu alt boyutlardır. Ölçeğin güvenirlik katsayısı ise .85 olarak hesaplanmıştır. Çalışmamızda ölçeğin güvenirlik katsayısı .84 olarak bulunmuştur.

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma kapsamında kullanılacak envanterler, bilgilendirilmiş onam formu ve kişisel bilgi formu ile birlikte elektronik ortamda hazırlanarak veriler Google formlar aracılığı ile toplanmıştır. Araştırma için daha geniş bir popülasyona ulaşabilmek, ölçeklerin uygulanmasında sağladığı ekonomiklik ve ölçek sonuçlarında kişilerin gizlilik konusundaki düşünceleri nedeniyle oluşturması planlanan güvenirlik nedeniyle online olarak uygulanması planlanmıştır. Google form ile ulaşılan bireylere uygulanacak envanter ve amacı ile ilgili gerekli bilgilendirme yapılmıştır. Oluşturulan Google form bilgilendirilmiş onam formu ile

başlamakta ve katılımcıların gönüllü onayları alınarak ilerlemektedir. Araştırmaya katılma kriteri olan en az bir kez flört ilişkisi yaşamış olmak konusunda katılımcılar bilgilendirilmiştir. Ölçeklerin doldurulması yaklaşık 10 dakika sürmektedir. Verilerin toplanması ise yaklaşık 6 ay sürmüştür.

3.5.VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin analizinde IBM SPSS 27 paket programı kullanılmıştır.

Katılımcıların sosyodemografik özellikleri ve betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Araştırmada verilerin analizinde kullanılacak yöntemin belirlenmesi amacıyla normallik analizi yapılmıştır. Normal dağılım analizi için Skewness ve Kurtosis testi uygulanmıştır. Yapılan test sonucunda dağılımın normal olduğu görülmüş ve parametrik test yöntemleri kullanılmıştır. Yapılan test sonucunda dağılımın normal olduğu görülmüş ve parametrik test yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada toplanan verilerin analizleri, korelasyon analizi, regresyon analizi, tek yönlü varyans (ANOVA) ve t-testi teknikleri ile yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR

4.1. ARAŞTIRMANIN SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Araştırmanın demografik değişkenlerine ait bulgular aşağıda birlikte verilmiştir.

Tablo 1:Demografik Değişkenlere Göre Dağılım

Değişken	Grup	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	229	35,0
	Kadın	425	65,0
Eğitim Durumu	18-23	442	67,6
	24-29	123	18,8
	30-35	55	8,4
	36 ve üstü	34	5,2
	İlk-Ortaokul	3	,5
	Lise	16	2,4
	Üniversite	594	90,8
	Lisansüstü	41	6,3
	Evli	79	12,1
	Bekâr	568	86,9
Medeni Durumu	Boşanmış	7	1,1
Şu Anda Devam Etmekte Olan İlişki Süresi	1 yılın altında	398	60,9
	1-5 yıl arası	177	27,1
	5 yıldan fazla	79	12,1
Romantik İlişkilerinde Şiddete Uğrama Durumu	Hiç	598	91,4
	Bir Kez	27	4,1
	Birden Fazla Kez	29	4,4
	Toplam	654	100,0

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların % 65’inin kadın olduğu; % 67,6’sının 18-23 yaş arası olduğu; % 90,8’inin lisans mezunu olduğu; % 86,9’unun bekâr olduğu; % 60,9’unun 1 yıldır şu anda devam eden ilişkisinin olduğu ve % 91,4’ünün romantik ilişkilerde hiç şiddete uğramadığı tespit edilmiştir

4.2. DEĞİŞKENLERİN NORMALLİK ANALİZİ

Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu Skewness ve Kurtosis testi ile test edilmiştir.

Tablo 2: Ölçek ve Alt Boyutların Normallik Varsayımı

	Skewness	Std. Hata	Kurtosis	Std. Hata
Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği	-1,256	,092	1,143	,183
Sosyal Çevre Ve Geçmiş İlişkiler Alt Boyutu	-,830	,092	,600	,183
Kıskançlık Algısı Alt Boyut	-,014	,092	-,839	,183
Benlik Algısı Alt Boyutu	,329	,092	-,009	,183
Romantik İlişkide Kıskançlık Genel Ölçeği	-,210	,092	-,223	,183
Korku Alt Boyutu	-,171	,092	-,198	,183
Kayıtsız Alt Boyutu	-,001	,092	-,099	,183
Güvenli Alt Boyutu	,074	,092	,333	,183
Saplantılı Alt Boyutu	,094	,092	-,020	,183
İlişki Ölçekleri Anketi	-,045	,092	-,051	,183
Genel Şiddet Alt Boyutu	-3,016	,092	12,277	,183
Fiziksel Şiddet Alt Boyutu	-2,202	,092	6,650	,183
Duygusal Şiddet Alt Boyutu	-,940	,092	1,137	,183
Ekonomik Şiddet Alt Boyutu	-,916	,092	,910	,183
Cinsel Şiddet Alt Boyutu	-2,174	,092	5,684	,183
Flört Şiddeti Genel Boyutu	-2,227	,092	8,388	,183

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçekleri ve alt boyutları için çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında olduğu görülmektedir. Tabachnick ve Fidell' e göre de çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında olduğunu zaman parametrik test olarak kabul

edilip ona göre işlem yapılabilceğini ifade etmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Diğer yandan George ve Mallery'e (2010) göre ise çarpıklık ve basıklık değeri +2 ile -2 arasında olduğu zaman parametrik test olarak kabul edilip ona göre işlem yapılabilceğini ifade etmektedir.

Bu anlamda Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık ve İlişki ölçekleri ve alt boyutları normallik varsayımına göre uygun ve parametrik analizlerin yapılabilceği görülmüştür. Ancak Flört Şiddeti ve alt boyutları normallik varsayımına göre uygun olmadığı ve non-parametrik analizlerin yapılabilceği görülmüştür. İlk önce fark testleri için değişkenler ölçeklere göre incelenecektir. Daha sonra korelasyon ve etki analizleri yapılacaktır. Araştırmada toplanan verilerin korelasyon, regresyon analizi, tek yönlü varyans analizinden (ANOVA) ve t-testi teknikleri ile analizleri yapılmıştır.

4.3. ARAŞTIRMANIN FARK TESTLERİ

Tablo 3: Ölçek ve Alt Boyutların Düzeylerinin İncelenmesi

	N	Minimum	Maximum	Ort	Std. Sapma
Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği	654	1,00	7,00	5,5112	1,49520
Sosyal Çevre Ve Geçmiş İlişkiler Alt Boyutu	654	1,57	5,00	4,1374	,68578
Kıskançlık Algısı Alt Boyut	654	1,00	5,00	2,9485	1,10156
Benlik Algısı Alt Boyutu	654	1,00	5,00	2,5168	,77388
Romantik İlişkide Kıskançlık Genel Ölçeği	654	1,60	4,93	3,3594	,62418
Korku Alt Boyutu	654	1,00	7,00	4,7179	1,10872
Kayıtsız Alt Boyutu	654	1,60	7,00	4,7486	,93077
Güvenli Alt Boyutu	654	1,20	6,80	3,9300	,90548
Saplantılı Alt Boyutu	654	1,00	7,00	3,6651	,97581
İlişki Ölçekleri Anketi	654	2,72	5,72	4,2736	,52050
Genel Şiddet Alt Boyutu	654	1,60	5,00	4,7682	,41529
Fiziksel Şiddet Alt Boyutu	654	1,00	5,00	4,5960	,53202
Duygusal Şiddet Alt Boyutu	654	1,17	5,00	4,1081	,68520
Ekonomik Şiddet Alt Boyutu	654	1,00	5,00	3,9731	,74867

Cinsel Şiddet Alt Boyutu	654	1,00	5,00	4,6470	,57554
Flört Şiddeti Genel Boyutu	654	1,18	5,00	4,4237	,41831

Yukarıdaki tabloya göre katılımcıların Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ve alt boyutlara ilişkin veriler bulunmaktadır. Algılanan Romantik İlişki Kalitesi genel ortalaması $5,51 \pm 1,49$ olduğu tespit edilmiştir.

Romantik İlişkide Kıskançlık Genel ortalaması $3,35 \pm 0,62$ olduğu tespit edilmiştir. Alt boyutlar arasında en yüksek Sosyal Çevre ve Geçmiş İlişkiler alt boyutu ($4,13 \pm 0,68$) en düşük ise Benlik Algısı alt boyutu ($2,52 \pm 0,77$) olduğu çıkmıştır.

İlişki genel ortalaması $4,27 \pm 0,52$ olduğu tespit edilmiştir. Alt boyutlar arasında en yüksek Kayıtsız alt boyutu ($4,75 \pm 0,93$) en düşük ise Saplantılı alt boyutu ($3,66 \pm 0,98$) olduğu çıkmıştır.

Flört şiddeti genel ortalaması $4,42 \pm 0,42$ olduğu tespit edilmiştir. Alt boyutlar arasında en yüksek Genel şiddet alt boyutu ($4,77 \pm 0,41$) en düşük ise Ekonomik şiddet alt boyutu ($3,97 \pm 0,75$) olduğu çıkmıştır.

a. Cinsiyet Değişkeni

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçekleri ve alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık olup olmadığını incelemek için parametrik testlerden t- testi kullanılmıştır. Aşağıda ilk çıkan tablo betimsel istatistikler tablosudur. Yani hangi grupta kaç kişi bulunduğu ve her grubun ortalaması ve standart sapmasını gösteren tablodur.

Tablo 4: Ölçeklerin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	Ortalama	S.S.	t/U	Df/Z	p
Algılanan	Erkek	229	5,6812	1,37872	2,216	515,185	,027*

Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği	Kadın	425	5,4196	1,54819			
Sosyal Çevre Ve Geçmiş İlişkiler Alt Boyutu	Erkek	229	4,2034	,67471	1,809	652	,071
	Kadın	425	4,1018	,68984			
Kıskançlık Algısı Alt Boyut	Erkek	229	3,2082	1,07372	4,489	652	,000*
	Kadın	425	2,8086	1,09218			
Benlik Algısı Alt Boyutu	Erkek	229	2,5581	,76157	1,001	652	,317
	Kadın	425	2,4946	,78042			
Romantik İlişkide Kıskançlık Genel Ölçeği	Erkek	229	3,4559	,58538	2,995	503,060	,003*
	Kadın	425	3,3075	,63876			
Korku Alt Boyutu	Erkek	229	4,5044	1,05988	-3,649	652	,000*
	Kadın	425	4,8329	1,11858			
Kayıtsız Alt Boyutu	Erkek	229	4,6594	,94087	-1,803	652	,072
	Kadın	425	4,7967	,92282			
Güvenli Alt Boyutu	Erkek	229	4,1581	,91075	4,809	652	,000*
	Kadın	425	3,8071	,87945			
Saplantılı Alt Boyutu	Erkek	229	3,5928	1,00512	-1,393	652	,164
	Kadın	425	3,7041	,95858			
İlişki Ölçekleri Anketi	Erkek	229	4,2487	,50465	- ,900	652	,369
	Kadın	425	4,2871	,52894			
Genel Şiddet Alt Boyutu	Erkek	229	298,09	68263,50	41928,500	-3,331	,001*
	Kadın	425	343,34	145921,50			
Fiziksel Şiddet Alt Boyutu	Erkek	229	281,12	64376,00	38041,000	-4,831	,000*
	Kadın	425	352,49	149809,00			
Duygusal Şiddet Alt Boyutu	Erkek	229	4,0815	,71968	- ,727	652	,468
	Kadın	425	4,1224	,66632			
Ekonomik Şiddet Alt Boyutu	Erkek	229	3,6402	,83527	-8,122	370,149	,000*
	Kadın	425	4,1525	,62924			
Cinsel Şiddet Alt Boyutu	Erkek	229	263,24	60281,00	33946,000	-7,012	,000*
	Kadın	425	362,13	153904,00			
Flört Şiddeti Genel Boyutu	Erkek	229	258,05	59093,50	32758,500	-6,904	,000*
	Kadın	425	364,92	155091,50			

Bağımsız örneklem t testi, katılımcıların Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçekleri ve alt boyutlarının cinsiyete göre tutum farklarını ortaya koymak için kullanılmıştır.

Analiz sonucunda, erkeklerin **Algılanan Romantik İlişki Kalitesi** algısı **kadınlardan** daha yüksek çıkmıştır ($p=,027$).

Ayrıca erkeklerin Kıskançlık Algısı alt boyutu ($p=,000$) ile **Romantik İlişkide Kıskançlık Genel** algısı **kadınlardan** daha yüksek çıkmıştır ($p=,003$).

Yine kadınların Korku **algısı erkeklerden** daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Şiddet eğiliminde ise kadınların genel şiddet ($p=,001$), Fiziksel şiddet ($p=,000$), Ekonomik şiddet ($p=,000$), Cinsel şiddet ($p=,000$) ve Flört şiddeti genel algıları erkeklerden daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$). Kadınlar şiddetin tüm boyutlardan erkelerden daha fazla hissettikleri ortaya çıkmıştır.

a. Yaş Değişkeni

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçekleri ve alt boyutlarının yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığını incelemek için parametrik testlerden ANOVA testi kullanılmıştır. Aşağıda ilk çıkan tablo betimsel istatistikler tablosudur.

Tablo 5: Ölçeklerin Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması

f, x ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği	18-23	442	5,4182	1,59661	Gruplar Arası	18,587	3	6,196	2,794	,040*
	24-29	123	5,8076	1,15293	Grup İçi	1441,275	650	2,217		
	30-35	55	5,7242	1,26288	Toplam	1459,862	653			
	36 ve üstü	34	5,3039	1,44394						2>1
	Total	654	5,5112	1,49520						
Sosyal Çevre Ve Geçmiş İlişkiler Alt Boyutu	18-23	442	4,2780	,60090	Gruplar Arası	27,137	3	9,046	21,002	,000*
	24-29	123	3,8328	,76269	Grup İçi	279,966	650	,431		
	30-35	55	3,8935	,78642	Toplam	307,103	653			1>2,3,4
	36 ve üstü	34	3,8067	,70416						
	Total	654	4,1374	,68578						
Kıskançlık Algısı Alt Boyut	18-23	442	3,2044	1,02511	Gruplar Arası	95,892	3	31,964	29,831	,000*
	24-29	123	2,5637	1,06195	Grup İçi	696,486	650	1,072		
	30-35	55	2,1758	1,06353	Toplam	792,378	653			
	36 ve üstü	34	2,2647	1,02092						1>2,3,4
	Total	54	2,9485	1,10156						
Benlik Algısı Alt Boyutu	18-23	442	2,6303	,79356	Gruplar Arası	18,418	3	6,139	10,709	,000*
	24-29	123	2,3106	,67275	Grup İçi	372,657	650	,573		
	30-35	55	2,1745	,69714	Toplam	391,075	653			1>2,3
	36 ve üstü	34	2,3412	,63918						
	Total	654	2,5168	,77388						
Romantik İlişkide	18-23	442	3,5140	,56949	Gruplar Arası	32,959	3	10,986	32,247	,000*

Kıskançlık Genel Ölçeği	24-29	123	3,0715	,61524	Grup İçi	221,449	650	,341		
	30-35	55	2,9770	,65133	Toplam	254,408	653			1>2,3,4
	36 ve üstü	34	3,0098	,53185						
	Total	654	3,3594	,62418						
Korku Alt Boyutu	18-23	442	4,7449	1,14402	Gruplar Arası	1,691	3	,564	,457	,712
	24-29	123	4,7053	1,01577	Grup İçi	801,009	650	1,232		
	30-35	55	4,6318	1,15556	Toplam	802,701	653			
	36 ve üstü	34	4,5515	,88502						
	Total	654	4,7179	1,10872						
Kayıtsız Alt Boyutu	18-23	442	4,6959	,90573	Gruplar Arası	4,325	3	1,442	1,669	,172
	24-29	123	4,8163	,87538	Grup İçi	561,389	650	,864		
	30-35	55	4,9273	1,11645	Toplam	565,714	653			
	36 ve üstü	34	4,9000	1,08460						
	Total	654	4,7486	,93077						
Güvenli Alt Boyutu	18-23	442	3,9339	,95873	Gruplar Arası	,752	3	,251	,305	,822
	24-29	123	3,8748	,83230	Grup İçi	534,641	650	,823		
	30-35	55	4,0109	,65026	Toplam	535,393	653			
	36 ve üstü	34	3,9471	,81547						
	Total	654	3,9300	,90548						
Saplantılı Alt Boyutu	18-23	442	3,6929	1,00282	Gruplar Arası	1,190	3	,397	,415	,742
	24-29	123	3,5955	,87983	Grup İçi	620,600	650	,955		
	30-35	55	3,6500	1,03816	Toplam	621,790	653			
	36 ve üstü	34	3,5809	,86103						
	Total	654	3,6651	,97581						
İlişki Ölçekleri Anketi	18-23	442	4,2722	,50987	Gruplar Arası	,166	3	,055	,203	,894
	24-29	123	4,2588	,52439	Grup İçi	176,746	650	,272		
	30-35	55	4,3232	,64151	Toplam	176,912	653			
	36 ve üstü	34	4,2647	,43788						
	Total	654	4,2736	,52050						
Genel Şiddet Alt Boyutu	18-23	442		326,89	Gruplar Arası	,809	3			,847
	24-29	123		330,77	Grup İçi					
	30-35	55		337,95	Toplam					
	36 ve üstü	34		306,68						
	Total	654		326,89						
Fiziksel Şiddet Alt Boyutu	18-23	442		303,36	Gruplar Arası	32,020	3			,000*
	24-29	123		353,49	Grup İçi					
	30-35	55		433,84	Toplam					2>1
	36 ve üstü	34		375,24						3>1,2
	Total	654		303,36						
Duygusal Şiddet Alt	18-23	442	3,9842	,70764	Gruplar Arası	21,649	3	7,216	16,46 2	,000*

Boyutu	24-29	123	4,3171	,55908	Grup İçi	284,937	650	,438		
	30-35	55	4,4424	,42820	Toplam	306,586	653			
	36 ve üstü	34	4,4216	,69780						2,3,4>1
	Total	654	4,1081	,68520						
Ekonomik Şiddet Alt Boyutu	18-23	442	3,9914	,72370	Gruplar Arası	2,826	3	,942	1,686	,169
	24-29	123	3,8943	,82951	Grup İçi	363,181	650	,559		
	30-35	55	4,1055	,69159	Toplam	366,006	653			
	36 ve üstü	34	3,8059	,82460						
	Total	654	3,9731	,74867						
Cinsel Şiddet Alt Boyutu	18-23	442		320,66	Gruplar Arası	6,905	3			,075
	24-29	123		333,75	Grup İçi					
	30-35	55		381,91	Toplam					
	36 ve üstü	34		305,75						
	Total	654		320,66						
Flört Şiddeti Genel Boyutu	18-23	442		304,38	Gruplar Arası	26,242	3			,000*
	24-29	123		358,10	Grup İçi					
	30-35	55		428,41	Toplam					2>1
	36 ve üstü	34		354,15						3>1,2
	Total	654		304,38						

Yukarıdaki ANOVA tablosuna göre Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçeği ve alt boyutlarına ait genel puanlar incelendiğinde; yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık çıkmıştır. Bu farklılığın hangi gruptan olduğunun tespiti için parametrik değişkenler için posthoc analizlerinden Sheffe veya LSD testi parametrik olmayan değişkenler için Dunnet C ile incelenmiştir. Posthoc testi sonucuna göre;

Katılımcıların Algılanan Romantik İlişki Kalitesi genel boyutunda; 24-29 yaş arası olan katılımcıların Algılanan Romantik İlişki Kalitesi genel algısı 18-23 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,040$).

Katılımcıların Sosyal Çevre ve Geçmiş İlişkiler alt boyutunda; 18-23 yaş arası olan katılımcıların Sosyal Çevre ve Geçmiş İlişkiler algısı 24-29, 30-35 ve 36 yaş ve üstü olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların kıskançlık alt boyutunda; 18-23 yaş arası olan katılımcıların kıskançlık algısı 24-29, 30-35 ve 36 yaş ve üstü olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların benlik alt boyutunda; 18-23 yaş arası olan katılımcıların benlik algısı 24-29 ve 30-35 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların Romantik İlişkide Kıskançlık Genel boyutunda; 18-23 yaş arası olan katılımcıların Romantik İlişkide Kıskançlık Genel algısı 24-29, 30-35 ve 36 yaş ve üstü olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların Fiziksel şiddet alt boyutunda; 24-29 yaş arası olan katılımcıların Fiziksel şiddet algısı 18-23 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca 30-35 yaş arası olan katılımcıların Fiziksel şiddet algısı 18-23 ve 24-29 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların Duygusal şiddet alt boyutunda; 24-29, 30-35 ve 36 yaş ve üstü olan katılımcıların Duygusal şiddet algısı 18-23 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların Flört şiddeti genel boyutunda; 24-29 yaş arası olan katılımcıların Flört şiddeti genel algısı 18-23 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca 30-35 yaş arası olan katılımcıların Flört şiddeti genel algısı 18-23 ve 24-29 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

a. Öğretim Düzeyi Değişkeni

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçekleri ve alt boyutlarının öğretim düzeyi değişkenine göre

farklılık olup olmadığını incelemek için parametrik testlerden ANOVA testi kullanılmıştır. Aşağıda ilk çıkan tablo betimsel istatistikler tablosudur.

Tablo 6: Ölçeklerin Öğretim Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

f, x ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği	İlk-Ortaokul	3	4,4444	2,41715	Gruplar Arası	12,799	3	4,266	1,916	,126
	Lise	16	5,3958	1,50293	Grup İçi	1447,063	650	2,226		
	Üniversite	594	5,4877	1,52462	Toplam	1459,862	653			
	Lisansüstü	41	5,9756	,75972						
	Total	654	5,5112	1,49520						
Sosyal Çevre Ve Geçmiş İlişkiler Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3	3,7143	1,16934	Gruplar Arası	1,888	3	,629	1,340	,260
	Lise	16	4,0000	,47809	Grup İçi	305,215	650	,470		
	Üniversite	594	4,1534	,68265	Toplam	307,103	653			
	Lisansüstü	41	3,9895	,75349						
	Total	654	4,1374	,68578						
Kıskançlık Algısı Alt Boyut	İlk-Ortaokul	3	3,0000	1,45297	Gruplar Arası	6,117	3	2,039	1,686	,169
	Lise	16	3,2292	,94060	Grup İçi	786,261	650	1,210		
	Üniversite	594	2,9641	1,09002	Toplam	792,378	653			
	Lisansüstü	41	2,6098	1,26689						
	Total	654	2,9485	1,10156						
Benlik Algısı Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3	2,9333	,75719	Gruplar Arası	2,193	3	,731	1,222	,301
	Lise	16	2,7000	,75542	Grup İçi	388,882	650	,598		
	Üniversite	594	2,5212	,78234	Toplam	391,075	653			
	Lisansüstü	41	2,3512	,63684						
	Total	654	2,5168	,77388						
Romantik İlişkide Kıskançlık Genel Ölçeği	İlk-Ortaokul	3	3,3111	,51783	Gruplar Arası	1,649	3	,550	1,414	,238
	Lise	16	3,4125	,53512	Grup İçi	252,759	650	,389		
	Üniversite	594	3,3715	,62397	Toplam	254,408	653			
	Lisansüstü	41	3,1675	,65288						
	Total	654	3,3594	,62418						
Korku Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3	3,8333	1,25831	Gruplar Arası	7,620	3	2,540	2,076	,102
	Lise	16	5,0938	1,39306	Grup İçi	795,081	650	1,223		
	Üniversite	594	4,7306	1,09529	Toplam	802,701	653			
	Lisansüstü	41	4,4512	1,13361						
	Total	654	4,7179	1,10872						
Kayıtsız Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3	5,4000	,52915	Gruplar Arası	2,680	3	,893	1,031	,378
	Lise	16	4,4875	1,26062	Grup İçi	563,034	650	,866		
	Üniversite	594	4,7579	,92179	Toplam	565,714	653			
	Lisansüstü	41	4,6683	,93232						

	Total	654	4,7486	,93077						
Güvenli Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3	3,2667	1,10151	Gruplar Arası	3,514	3	1,171	1,432	,232
	Lise	6	4,1500	,86564	Grup İçi	531,878	650	,818		
	Üniversite	594	3,9152	,91968	Toplam	535,393	653			
	Lisansüstü	41	4,1073	,64513						
	Total	654	3,9300	,90548						
Saplantılı Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3	5,0000	,50000	Gruplar Arası	7,508	3	2,503	2,648	,048*
	Lise	16	4,0156	,81889	Grup İçi	614,282	650	,945		
	Üniversite	594	3,6524	,97250	Toplam	621,790	653			1>3,4
	Lisansüstü	41	3,6159	1,03546						
	Total	654	3,6651	,97581						
İlişki Ölçekleri Anketi	İlk-Ortaokul	3	4,3704	,32075	Gruplar Arası	,466	3	,155	,572	,633
	Lise	16	4,4236	,59900	Grup İçi	176,445	650	,271		
	Üniversite	594	4,2721	,51645	Toplam	176,912	653			
	Lisansüstü	41	4,2304	,56336						
	Total	654	4,2736	,52050						
Genel Şiddet Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3		174,17	Gruplar Arası	4,475	3			,215
	Lise	16		283,44	Grup İçi					
	Üniversite	594		327,89	Toplam					
	Lisansüstü	41		350,23						
	Total	654		174,17						
Fiziksel Şiddet Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3		341,67	Gruplar Arası	5,241	3			,155
	Lise	6		253,72	Grup İçi					
	Üniversite	594		326,33	Toplam					
	Lisansüstü	41		372,15						
	Total	654		341,67						
Duygusal Şiddet Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3	3,3333	1,66667	Gruplar Arası	9,143	3	3,048	2,020	,110
	Lise	16	3,8854	,89798	Grup İçi	666,753	442	1,508		
	Üniversite	594	4,1010	,67933	Toplam	675,896	445			
	Lisansüstü	41	4,3537	,50442						
	Total	654	4,1081	,68520						
Ekonomik Şiddet Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3	3,0000	1,20000	Gruplar Arası	8,150	3	2,717	2,231	,084
	Lise	16	3,7375	,87854	Grup İçi	538,317	442	1,218		
	Üniversite	594	3,9822	,74473	Toplam	546,467	445			
	Lisansüstü	41	4,0049	,68628						
	Total	654	3,9731	,74867						
Cinsel Şiddet Alt Boyutu	İlk-Ortaokul	3		203,33	Gruplar Arası	6,311	3			,097
	Lise	16		240,03	Grup İçi					
	Üniversite	594		331,49	Toplam					
	Lisansüstü	41		312,95						

	Total	654	203,33				
Flört Şiddeti	İlk-Ortaokul	3	222,00	Gruplar Arası	4,522	3	,210
Genel Boyutu	Lise	16	250,00	Grup İçi			
	Üniversite	594	328,21	Toplam			
	Lisansüstü	41	355,18				
	Total	654	222,00				

Yukarıdaki ANOVA tablosuna göre Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçeği ve alt boyutlarına ait genel puanlar incelendiğinde; öğretim düzeyi değişkenine göre saplantılı alt boyutu hariç istatistiksel olarak anlamlı herhangi bir farklılık çıkmamıştır. Bu farklılığın hangi gruptan olduğunun tespiti için parametrik değişkenler için posthoc analizlerinden Sheffe ve LSD testi ile incelenmiştir. Posthoc testi sonucuna göre;

Katılımcıların saplantılı alt boyutunda; İlk-Ortaokuldan mezun olan katılımcıların saplantılı algısı üniversite ve lisansüstünden mezun olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,048$).

a. Medeni Durum Değişkeni

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçekleri ve alt boyutlarının medeni durum değişkenine göre farklılık olup olmadığını incelemek için parametrik testlerden ANOVA testi kullanılmıştır. Aşağıda ilk çıkan tablo betimsel istatistikler tablosudur.

Tablo 7: Ölçeklerin Medeni Durum Değişkenine Göre Karşılaştırılması

f, x ss Değerleri				ANOVA Sonuçları						
Puan	Grup	N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği	Evli	79	6,1561	,92463	Gruplar Arası	42,796	2	21,398	9,830	,000*
	Bekar	568	5,4334	1,52971	Grup İçi	1417,066	651	2,177		
	Boşanmış	7	4,5476	1,98306	Toplam	1459,862	653			1>2,3
	Total	654	5,5112	1,49520						
Sosyal Çevre Ve Geçmiş İlişkiler Alt	Evli	79	3,7920	,78306	Gruplar Arası	11,478	2	5,739	12,638	,000*
	Bekar	568	4,1889	,65682	Grup İçi	295,625	651	,454		

Boyutu	Boşanmış Total	7 654	3,8571 4,1374	,72843 ,68578	Toplam	307,103	653				2>1
Kıskançlık Algısı Alt Boyut	Evli	79	2,3460	1,04656	Gruplar Arası	35,618	2	17,809	15,32 0	,000*	
	Bekar	568	3,0393	1,08335	Grup İçi	756,760	651	1,162			
	Boşanmış Total	7 654	2,3810 2,9485	,98936 1,10156	Toplam	792,378	653				2>1
Benlik Algısı Alt Boyutu	Evli	79	2,1797	,71797	Gruplar Arası	12,591	2	6,295	10,82 8	,000*	
	Bekar	568	2,5560	,77024	Grup İçi	378,484	651	,581			
	Boşanmış Total	7 654	3,1429 2,5168	,56231 ,77388	Toplam	391,075	653				2,3>1
Romantik İlişkide	Evli	79	2,9654	,64484	Gruplar arası	14,008	2	7,004	18,96 6	,000*	
Kıskançlık	Bekar	568	3,4147	,60429	Grup içi	240,400	651	,369			
Genel Ölçeği	Boşanmış Total	7 654	3,3238 3,3594	,39144 ,62418	Toplam	254,408	653				2>1
Korku Alt Boyutu	Evli	79	4,5348	1,03600	Gruplar Arası	3,083	2	1,541	1,255	,286	
	Bekar	568	4,7443	1,11639	Grup İçi	799,618	651	1,228			
	Boşanmış Total	7 654	4,6429 4,7179	1,24044 1,10872	Toplam	802,701	653				
Kayıtsız Alt Boyutu	Evli	79	5,0051	,93149	Gruplar Arası	7,038	2	3,519	4,100	,017*	
	Bekar	568	4,7183	,92144	Grup İçi	558,676	651	,858			
	Boşanmış Total	7 654	4,3143 4,7486	1,26416 ,93077	Toplam	565,714	653				1>2
Güvenli Alt Boyutu	Evli	79	3,9063	,65464	Gruplar Arası	1,411	2	,705	,860	,424	
	Bekar	568	3,9278	,93307	Grup İçi	533,982	651	,820			
	Boşanmış Total	7 654	4,3714 3,9300	1,07349 ,90548	Toplam	535,393	653				
Saplantılı Alt Boyutu	Evli	79	3,7278	,81864	Gruplar Arası	,355	2	,177	,186	,831	
	Bekar	568	3,6567	,99574	Grup İçi	621,435	651	,955			
	Boşanmış Total	7 654	3,6429 3,6651	1,07874 ,97581	Toplam	621,790	653				
İlişki Ölçekleri Anketi	Evli	79	4,3115	,48988	Gruplar Arası	,131	2	,065	,241	,786	
	Bekar	568	4,2686	,52297	Grup İçi	176,781	651	,272			
	Boşanmış Total	7 654	4,2540 4,2736	,70555 ,52050	Toplam	176,912	653				
Genel Şiddet Alt Boyutu	Evli				Gruplar Arası	,204	2			,903	
	Bekar	568		328,06	Grup İçi						
	Boşanmış Total	7 654		300,21	Toplam						
Fiziksel Şiddet Alt Boyutu	Evli	79		398,25	Gruplar Arası	14,347	2			,001*	
	Bekar	568		318,37	Grup İçi						
	Boşanmış Total	7 654		270,00	Toplam						1>2
Duygusal Şiddet Alt Boyutu	Evli	79	4,3671	,48875	Gruplar Arası	6,358	2	3,179	6,893	,001*	
	Bekar	568	4,0751	,70121	Grup İçi	300,229	651	,461			1>2
	Boşanmış Total	7 654	3,8571 ,68332	,68332	Toplam	306,586	653				

	Total	654	4,1081	,68520						
Ekonomik Şiddet Alt Boyutu	Evli	79	3,8734	,74364	Gruplar Arası	2,115	2	1,058	1,892	,152
	Bekar	568	3,9919	,74692	Grup İçi	363,891	651	,559		
	Boşanmış	7	3,5714	,85968	Toplam	366,006	653			
	Total	654	3,9731	,74867						
Cinsel Şiddet Alt Boyutu	Evli	79		348,33	Gruplar Arası	1,324	2			,516
	Bekar	568		324,57	Grup İçi					
	Boşanmış	7		329,86	Toplam					
	Total	654								
Flört Şiddeti Genel Boyutu	Evli	79		372,73	Gruplar Arası	5,513	2			,064
	Bekar	568		321,81	Grup İçi					
	Boşanmış	7		278,86	Toplam					
	Total	654								

Yukarıdaki ANOVA tablosuna göre Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçeği ve alt boyutlarına ait genel puanlar incelendiğinde; medeni durum değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar çıkmıştır. Bu farklılıkların hangi gruptan olduğunun tespiti için parametrik değişkenler için posthoc analizlerinden Sheffe veya LSD testi ile parametrik olmayan değişkenler için posthoc analizlerinden Dunnet C testi ile incelenmiştir. Posthoc testi sonucuna göre;

Katılımcıların Algılanan Romantik İlişki Kalitesi genel boyutunda; evli katılımcıların Algılanan Romantik İlişki Kalitesi genel algısı bekâr ve boşanmış katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların Sosyal Çevre ve Geçmiş İlişkiler alt boyutunda; bekâr katılımcıların Sosyal Çevre ve Geçmiş İlişkiler algısı evli katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların kıskançlık alt boyutunda; bekâr katılımcıların kıskançlık algısı evli katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların benlik alt boyutunda; bekâr ve boşanmış katılımcıların benlik algısı evli katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların Romantik İlişkide Kıskançlık Genel boyutunda; bekâr katılımcıların Romantik İlişkide Kıskançlık Genel algısı evli katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların kayıtsız alt boyutunda; evli katılımcıların kayıtsız algısı bekâr katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,017$).

Katılımcıların fiziksel şiddet alt boyutunda; evli katılımcıların fiziksel şiddet algısı bekâr katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,001$).

Katılımcıların duygusal şiddet alt boyutunda; evli katılımcıların duygusal şiddet algısı bekâr katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,001$).

a. Devam Etmekte Olan İlişki Süresi Değişkeni

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçekleri ve alt boyutlarının şu anda devam etmekte olan ilişki süresi değişkenine göre farklılık olup olmadığını incelemek için parametrik testlerden ANOVA testi kullanılmıştır. Aşağıda ilk çıkan tablo betimsel istatistikler tablosudur.

Tablo 8: Ölçeklerin Şu Anda Devam Etmekte Olan İlişki Süresi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

f, x ss Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği	1 yılın altında	398	5,1512	1,61320	Gruplar Arası	132,378	2	66,189	32,459	,000*
	1-5 yıl arası	177	6,1026	1,03672	Grup İçi	1327,484	651	2,039		
	5 yıldan fazla	79	6,0000	1,16116	Toplam	1459,862	653			
	Total	654	5,5112	1,49520						2,3>1
Sosyal Çevre Ve Geçmiş İlişkiler Alt Boyutu	1 yılın altında	398	4,1931	,65252	Gruplar Arası	8,724	2	4,362	9,518	,000*
	1-5 yıl arası	177	4,1493	,70790	Grup İçi	298,378	651	,458		
	5 yıldan fazla	79	3,8300	,72630	Toplam	307,103	653			
	Total	654	4,1374	,68578						1,2>3

Kıskançlık Algısı Alt Boyut	1 yılın altında	398	3,0905	1,06344	Gruplar Arası	41,441	2	20,720	17,963	,000*
	1-5 yıl arası	177	2,9190	1,07207	Grup İçi	750,937	651	1,154		
	5 yıldan fazla	79	2,2996	1,13051	Toplam	792,378	653			1,2>3
	Total	654	2,9485	1,10156						
Benlik Algısı Alt Boyutu	1 yılın altında	398	2,6010	,76642	Gruplar Arası	8,925	2	4,462	7,602	,001*
	1-5 yıl arası	177	2,4407	,73773	Grup İçi	382,150	651	,587		
	5 yıldan fazla	79	2,2633	,82558	Toplam	391,075	653			1>3
	Total	654	2,5168	,77388						
Romantik İlişkide Kıskançlık Genel Ölçeği	1 yılın altında	398	3,4419	,61032	Gruplar Arası	12,933	2	6,466	17,433	,000*
	1-5 yıl arası	177	3,3337	,59850	Grup İçi	241,475	651	,371		
	5 yıldan fazla	79	3,0017	,62584	Toplam	254,408	653			1,2>3
	Total	654	3,3594	,62418						
Korku Alt Boyutu	1 yılın altında	398	4,7626	1,08712	Gruplar Arası	2,029	2	1,015	,825	,439
	1-5 yıl arası	177	4,6483	1,12889	Grup İçi	800,672	651	1,230		
	5 yıldan fazla	79	4,6487	1,17228	Toplam	802,701	653			
	Total	654	4,7179	1,10872						
Kayıtsız Alt Boyutu	1 yılın altında	398	4,6844	,91233	Gruplar Arası	12,244	2	6,122	7,201	,001*
	1-5 yıl arası	177	4,7299	,91382	Grup İçi	553,469	651	,850		
	5 yıldan fazla	79	5,1139	,98745	Toplam	565,714	653			3>1,2
	Total	654	4,7486	,93077						
Güvenli Alt Boyutu	1 yılın altında	398	3,9332	,93143	Gruplar Arası	,600	2	,300	,365	,694
	1-5 yıl arası	177	3,9571	,86285	Grup İçi	534,793	651	,821		
	5 yıldan fazla	79	3,8532	,87220	Toplam	535,393	653			
	Total	654	3,9300	,90548						
Saplantılı Alt Boyutu	1 yılın altında	398	3,6539	1,01827	Gruplar Arası	2,581	2	1,290	1,357	,258
	1-5 yıl arası	177	3,6172	,91586	Grup İçi	619,209	651	,951		
	5 yıldan fazla	79	3,8291	,87664	Toplam	621,790	653			
	Total	654	3,6651	,97581						
İlişki Ölçekleri Anketi	1 yılın altında	398	4,2641	,52937	Gruplar Arası	,945	2	,473	1,749	,175
	1-5 yıl arası	177	4,2498	,49496	Grup İçi	175,966	651	,270		
	5 yıldan fazla	79	4,3748	,52618	Toplam	176,912	653			
	Total	654	4,2736	,52050						
Genel Şiddet Alt Boyutu	1 yılın altında	398		325,13	Gruplar Arası	1,944	2			,378
	1-5 yıl arası	177		340,30	Grup İçi					
	5 yıldan fazla	79		310,75	Toplam					
	Total	654								
Fiziksel Şiddet Alt Boyutu	1 yılın altında	398		307,72	Gruplar Arası	17,771	2			,000*

	1-5 yıl arası	177		340,57	Grup İçi					
	5 yıldan fazla	79		397,87	Toplam					3>1
	Total	654								
Duygusal Şiddet Alt Boyutu	1 yılın altında	398	4,0674	,68427	Gruplar Arası	7,376	2	3,688	8,024	,000*
	1-5 yıl arası	177	4,0716	,70008	Grup İçi	299,211	651	,460		
	5 yıldan fazla	79	4,3945	,58906	Toplam	306,586	653			
	Total	654	4,1081	,68520						3>1,2
Ekonomik Şiddet Alt Boyutu	1 yılın altında	398	4,0121	,74662	Gruplar Arası	2,871	2	1,435	2,573	,077
	1-5 yıl arası	177	3,8644	,73402	Grup İçi	363,135	651	,558		
	5 yıldan fazla	79	4,0203	,77631	Toplam	366,006	653			
	Total	654	3,9731	,74867						
Cinsel Şiddet Alt Boyutu	1 yılın altında	398		319,57	Gruplar Arası	2,794	2			,247
	1-5 yıl arası	177		334,10	Grup İçi					
	5 yıldan fazla	79		352,65	Toplam					
	Total	654								
Flört Şiddeti Genel Boyutu	1 yılın altında	398		318,61	Gruplar Arası	10,364	2			,006*
	1-5 yıl arası	177		318,87	Grup İçi					
	5 yıldan fazla	79		391,63	Toplam					
	Total	654								3>1

Yukarıdaki ANOVA tablosuna göre Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçeği ve alt boyutlarına ait genel puanlar incelendiğinde; şu anda devam etmekte olan ilişki süresi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar çıkmıştır. Bu farklılıkların hangi gruptan olduğunun tespiti için parametrik değişkenler için posthoc analizlerinden Sheffe veya LSD testi ile parametrik olmayan değişkenler için posthoc analizlerinden Dunnet C testi ile incelenmiştir. Posthoc testi sonucuna göre;

Katılımcıların Algılanan Romantik İlişki Kalitesi genel boyutunda; 1-5 yıl arası ve 5 yıldan fazla devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların Algılanan Romantik İlişki Kalitesi genel algısı 1 yılın altında olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların Sosyal Çevre ve Geçmiş İlişkiler alt boyutunda; 1 yılın altında ve 1-5 yıl arası devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların Sosyal Çevre ve Geçmiş İlişkiler genel algısı 5 yıldan fazla olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların kıskançlık alt boyutunda; 1 yılın altında ve 1-5 yıl arası devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların kıskançlık algısı 5 yıldan fazla olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların benlik alt boyutunda; 1 yılın altında devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların benlik algısı 5 yıldan fazla olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,001$).

Katılımcıların Romantik İlişkide Kıskançlık Genel boyutunda; 1 yılın altında ve 1-5 yıl arası devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların Romantik İlişkide Kıskançlık Genel algısı 5 yıldan fazla olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların kayıtsız alt boyutunda; 5 yıldan fazla olup devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların benlik algısı 1 yılın altında ve 1-5 yıl arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,001$).

Katılımcıların fiziksel şiddet alt boyutunda; 5 yıldan fazla olup devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların fiziksel şiddet algısı 1 yılın altında olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların duygusal şiddet alt boyutunda; 5 yıldan fazla olup devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların duygusal şiddet algısı 1 yılın altında ve 1-5 yıl arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,000$).

Katılımcıların Flört şiddeti genel boyutunda; 5 yıldan fazla olup devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların Flört şiddeti genel algısı 1 yılın altında olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,006$).

a. Romantik İlişkilerde Flört Şiddetine Uğrama Durumu Değişkeni

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçekleri ve alt boyutlarının romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu değişkenine göre farklılık olup olmadığını incelemek için parametrik testlerden ANOVA testi kullanılmıştır. Aşağıda ilk çıkan tablo betimsel istatistikler tablosudur.

Tablo 9: Ölçeklerin Romantik İlişkilerde Şiddete Uğrama Durumu Değişkenine Göre

Karşılaştırılması										
f, x ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği	Hiç	598	5,5368	1,50545	Gruplar Arası	8,340	2	4,170	1,870	,155
	Bir Kez	27	4,9691	1,40743	Grup İçi	1451,522	651	2,230		
	Birden Fazla Kez	29	5,4885	1,29554	Toplam	1459,862	653			
	Total	654	5,5112	1,49520						
Sosyal Çevre Ve Geçmiş İlişkiler Alt Boyutu	Hiç	598	4,1441	,67100	Gruplar Arası	,574	2	,287	,609	,544
	Bir Kez	27	4,1376	,88284	Grup İçi	306,529	651	,471		
	Birden Fazla Kez	29	4,0000	,78988	Toplam	307,103	653			
	Total	654	4,1374	,68578						
Kıskançlık Algısı Alt Boyut	Hiç	598	2,9710	1,08862	Gruplar Arası	3,638	2	,819	,501	224
	Bir Kez	27	2,7531	1,14576	Grup İçi	788,740	651	1,212		
	Birden Fazla Kez	29	2,6667	1,29713	Toplam	792,378	653			
	Total	654	2,9485	1,10156						
Benlik Algısı Alt Boyutu	Hiç	598	2,5107	,76111	Gruplar Arası	1,339	2	,670	1,118	,327
	Bir Kez	27	2,7259	,88778	Grup İçi	389,736	651	,599		
	Birden Fazla Kez	29	2,4483	,91442	Toplam	391,075	653			
	Total	654	2,5168	,77388						
Romantik İlişkide Kıskançlık Genel Ölçeği	Hiç	598	3,3650	,61216	Gruplar Arası	,640	2	,320	,821	,441
	Bir Kez	27	3,3901	,78810	Grup İçi	253,768	651	,390		
	Birden Fazla Kez	29	3,2161	,70456	Toplam	254,408	653			
	Total	654	3,3594	,62418						
Korku Alt Boyutu	Hiç	598	4,7065	1,12550	Gruplar Arası	,915	2	,457	,371	,690
	Bir Kez	27	4,8241	,88202	Grup İçi	801,786	651	1,232		

	Birden Fazla Kez	29	4,8534	,95084	Toplam	802,701	653			
	Total	654	4,7179	1,10872						
Kayıtsız Alt Boyutu	Hiç	598	4,7431	,91588	Gruplar Arası	,212	2	,106	,122	,885
	Bir Kez	27	4,8000	,87530	Grup İçi	565,501	651	,869		
	Birden Fazla Kez	29	4,8138	1,26483	Toplam	565,714	653			
	Total	654	4,7486	,93077						
Güvenli Alt Boyutu	Hiç	598	3,9294	,90628	Gruplar Arası	,041	2	,020	,025	,976
	Bir Kez	27	3,9630	,79622	Grup İçi	535,352	651	,822		
	Birden Fazla Kez	29	3,9103	1,00937	Toplam	535,393	653			
	Total	654	3,9300	,90548						
Saplantılı Alt Boyutu	Hiç	598	3,6338	,94824	Gruplar Arası	7,623	2	3,811	4,040	,018*
	Bir Kez	27	4,1204	1,04782	Grup İçi	614,167	651	,943		
	Birden Fazla Kez	29	3,8879	1,32049	Toplam	621,790	653			2>1
	Total	654	3,6651	,97581						
İlişki Ölçekleri Anketi	Hiç	598	4,2624	,51516	Gruplar Arası	,915	2	,457	1,691	,185
	Bir Kez	27	4,4218	,49816	Grup İçi	175,997	651	,270		
	Birden Fazla Kez	29	4,3659	,62986	Toplam	176,912	653			
	Total	654	4,2736	,52050						
Genel Şiddet Alt Boyutu	Hiç	598		328,97	Gruplar Arası	1,913	2			,384
	Bir Kez	27		338,63	Grup İçi					
	Birden Fazla Kez	29		286,86	Toplam					
	Total	565								
Fiziksel Şiddet Alt Boyutu	Hiç	598		327,96	Gruplar Arası	,208	2			,883
	Bir Kez	27		312,54	Grup İçi					
	Birden Fazla Kez	29		331,93	Toplam					
	Total	654								
Duygusal Şiddet Alt Boyutu	Hiç	598	4,1079	326,40	Gruplar Arası	,003	2	,001	,003	,997
	Bir Kez	27	4,1173	341,67	Grup İçi	306,584	651	,471		
	Birden Fazla Kez	29	4,1034	337,05	Toplam	306,586	653			
	Total	654	4,1081	,68520						
Ekonomik Şiddet Alt Boyutu	Hiç	598	3,9652	,74985	Gruplar Arası	,448	2	,224	,399	,671
	Bir Kez	27	4,0741	,54108	Grup İçi	365,559	651	,562		
	Birden Fazla Kez	29	4,0414	,89183	Toplam	366,006	653			
	Total	654	3,9731	,74867						
Cinsel Şiddet Alt Boyutu	Hiç	598		325,47	Gruplar Arası	2,522	2			,283
	Bir Kez	27		319,43	Grup İçi					
	Birden Fazla Kez	29		376,78	Toplam					

	Total	654					
Flört Şiddeti	Hiç	598	326,06	Gruplar	,406	2	,816
Genel	Bir Kez	27	343,52	Arası			
Boyutu	Birden Fazla	29	342,26	Grup İçi			
	Kez			Toplam			
	Total	654					

Yukarıdaki ANOVA tablosuna göre Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçeği ve alt boyutlarına ait genel puanlar incelendiğinde; romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu değişkenine göre sadece Saplantılı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar çıkmıştır. Bu farklılıkların hangi gruptan olduğunun tespiti için parametrik değişkenler için posthoc analizlerinden Sheffe veya LSD testi ile incelenmiştir. Posthoc testi sonucuna göre;

Katılımcıların Saplantılı alt boyutunda; bir kez romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu olan katılımcıların saplantılı algısı romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu hiç olmayan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır ($p=,018$).

4.4. KORELASYON ANALİZLERİ

Aşağıdaki tabloda Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçekleri ve alt boyutlarının parametrik analizlerden Pearson korelasyon analizine ilişkin bulgular bulunmaktadır.

Tablo 10: Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskaçlık, Bağlanma Stilleri ve Flört Şiddeti Ölçekleri ve Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon

No	Ölçek ve Alt Boyutlar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği	1,000	,074	,054	-,154**	,000	-,094*	-,016	,080*	-,011	-,026	,127**	,068	-,025	-,082*	-,036	,000
2	Sosyal Çevre ve Geçmiş İlişkiler alt boyutu		1,000	,430**	,413**	,828**	,175**	,032	-,061	,104**	,132**	,024	-,127**	-,161**	-,059	-,030	-,159**
3	Kıskaçlık Algısı alt boyut			1,000	,379**	,726**	,107**	-,041	,084*	,154**	,136**	-,148**	-,347**	-,383**	-,252**	-,227*	-,421**
4	Benlik Algısı alt boyutu				1,000	,746**	,278**	,078*	-,061	,209**	,235**	-,143**	-,279**	-,284**	-,204**	-,173*	-,345**
5	Romantik İlişkide Kıskaçlık Genel Ölçeği					1,000	,243**	,035	-,027	,191**	,211**	-,083*	-,292**	-,323**	-,192**	-,157*	-,357**
6	Korku alt boyutu						1,000	,405**	-,258**	,218**	,630**	-,035	-,064	-,070	,066	,071	-,028
7	Kayıtsız alt boyutu							1,000	-,199**	,262**	,688**	,035	,002	-,007	,052	,071	,030
8	Güvenli alt boyutu								1,000	-,060	,186**	-,025	,003	-,029	-,087*	-,127*	-,089*
9	Saplantılı alt boyutu									1,000	,606**	-,039	-,064	-,098*	-,021	,013	-,062
10	İlişki Ölçekleri Anketi										1,000	-,026	-,059	-,088*	,011	,011	-,064
11	Genel şiddet alt boyutu											1,000	,330**	,180**	,180**	,289*	,440**
12	Fiziksel şiddet alt boyutu												1,000	,449**	,304**	,277*	,637**
13	Duygusal şiddet alt boyutu													1,000	,350**	,229*	,726**
14	Ekonomik şiddet alt boyutu														1,000	,343*	,698**
15	Cinsel şiddet alt boyutu															1,000	,623**
16	Flört şiddeti genel boyutu																1,000

*p<.05; **p<.01

Yukarıdaki tablodaki korelasyon analizine ilişkin bulgulara göre; araştırma kapsamındaki katılımcıların, Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği ile Romantik İlişkide Kıskançlık boyutu arasında herhangi bir ilişki çıkmamıştır ($r=0,00$, $p<0,01$). Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği ile İlişki Ölçekleri Anketi arasında herhangi bir ilişki çıkmamıştır ($r=0,00$, $p<0,01$). Ayrıca Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği ile Flört şiddeti ölçeği arasında herhangi bir ilişki çıkmamıştır ($r=0,00$, $p<0,01$).

Romantik İlişkide Kıskançlık Genel Ölçeği ile ilişki ölçekleri anketi arasında düşük düzeyde, pozitif bir ilişki çıkmıştır ($r=0,211$, $p<0,01$). Romantik İlişkide Kıskançlık Genel Ölçeği ile Flört şiddeti genel boyutu arasında düşük düzeyde, negatif bir ilişki çıkmıştır ($r=-0,377$, $p<0,01$).

Algılanan İlişki Ölçekleri Anketi ile Flört şiddeti genel boyutu arasında herhangi bir ilişki çıkmamıştır ($r=0,64$, $p<0,01$)

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.TARTIŞMA VE YORUM

5.1. TARTIŞMA VE YORUM

Araştırmamız sonucunda romantik kıskançlık, bağlanma stilleri ve ilişki doyumunun flört şiddetine olan etkisinin bulunması amaçlanmıştır. Alanyazında üç değişkenin birlikte incelendiği bir çalışma bulunmadığından değişkenler arası ilişkiler tek tek incelenmiştir. Ayrıca sosyodemografik değişkenlerin de romantik kıskançlık, bağlanma stilleri, ilişki doyumu ve flört şiddetine olan etkileri de araştırılmıştır.

Araştırmamızın ilk hipotezi “Bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında ilişki vardır” hipotezidir. Araştırmamız sonucunda bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında bir ilişki bulunmamıştır. Tougas ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan çalışmada da bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında ilişkiye rastlanmamıştır (akt. Koç Eken, 2023). Span (2022) tarafından yapılan araştırmada da bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında ilişki bulunamamıştır. Ancak farklı araştırmalarda aksi yönde bulgulara da rastlanmıştır. Lee (2013) tarafından yapılan çalışmada da bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında anlamlı ilişkiye rastlanmıştır. Bonache ve arkadaşları (2017) tarafından yapılan çalışmada kadınlarda kaygılı bağlanma ile flört şiddeti arasında bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yolcu (2019) yapmış olduğu çalışmada saplantılı bağlanma stiline sahip olan kişilerin flört şiddetine yönelik tutumlarının arttığı sonucuna rastlamıştır. Öztürk (2021) tarafından yapılan çalışmada da flört şiddeti ile güvenli bağlanma arasında negatif yönlü ilişkiye rastlanmıştır. Genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddet ile kaygılı bağlanma arasında pozitif; fiziksel şiddet ile bağlanma genel boyutu arasında ise negatif yönlü ilişki bulunmuştur. Alanyazında yapılan çalışmalarda araştırmamız sonuçlarını destekleyen ve aksi yönde veriler sunan çalışmalara da rastlanmıştır. Araştırmamıza katılan katılımcıların %91,4’ü flört şiddetine hiç maruz

kalmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen sonuçların katılımcıların arasında flört şiddeti mağduriyetinin az olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Araştırmamızın ikinci hipotezi ilişki doyumu ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki olacağı yönündedir. Araştırma sonucunda ilişki doyumu ile flört şiddeti tutumu arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Alanyazın taraması esnasında bu alanda benzer çok az çalışma görülmüştür. Williams (2005), evli çiftlerin evlilik doyumlarının şiddetle ilişkisini araştırmış ve evli kadınların daha fazla şiddet mağduru olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer bir araştırmada Kaura (2007) tarafından yapılan çalışmada flört şiddeti tutumu ile ilişki doyumu arasında ilişkiye rastlanmıştır. Bu çalışmada erkekler ve kadınların flört şiddeti mağduriyeti düşük ilişki doyumu ile bağlantı bulunmuştur. Bulunan ilişkiye rağmen düzeyin düşük olduğu bildirilmiştir. Araştırmamıza katılan katılımcıların %91,4'ü flört şiddetine hiç maruz kalmadıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda katılımcıların %60,9unun romantik ilişkide geçirdikleri süre 1 yılın altındadır. Elde edilen sonuçların katılımcıların durumlarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Araştırmamızın sonuçlarında alanyazın çalışmalarından farklı sonuçlara rastlanmıştır. Bu çalışmanın sonuçlarının, alanyazına farklı bir bakış açısı kazandırmış olması nedeniyle önemli olacağı varsayılmaktadır.

Araştırmamızın üçüncü hipotezi romantik kıskançlık ile flört şiddeti arasında ilişki bulunacağı yönündedir. Araştırmamız sonucuna göre romantik kıskançlık genel ölçeği ile flört şiddeti genel ölçeği arasında negatif yönlü düşük düzeyde ilişkiye rastlanmıştır. Flört şiddeti tutum puanları yükseldikçe kıskançlık puanlarının düştüğü anlaşılmaktadır. Buradan çıkarılabilecek sonuç ise kıskançlık davranışı yüksek olan kişilerin flört şiddeti davranışı uygulama ihtimallerinin yükseldiği yönündedir. Lucas (2022), psikolojik ve fiziksel şiddetin romantik kıskançlık ile arasında pozitif ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Koç Eken (2023) tarafından yapılan araştırma bu araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Bu çalışmanın sonucunda bireylerin kıskançlık düzeylerinin artmasının flörtte şiddete yönelik tutumları etkilediği görülmektedir. Alanyazındaki çalışmalar, araştırmamızın sonuçlarını desteklemektedir.

Araştırmamızın dördüncü hipotezi “İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki vardır.” Şeklinde dir. Araştırmada Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, bağlanma stilleri ve flört Şiddeti ölçeği ve alt boyutlarına ait genel puanlar incelendiğinde; romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu değişkenine göre sadece saplantılı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar çıkmıştır. Bu farklılığın hangi gruptan olduğu incelenmiş ve sonucunda katılımcıların saplantılı alt boyutunda; bir kez romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu olan katılımcıların saplantılı algısı romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu hiç olmayan katılımcılardan daha yüksek çıktığı görülmüştür.

Bu çalışmada ilişki doyumu ile bağlanma stilleri arasında ilişki bulunamamıştır. Soğancı (2017) tarafından yapılan çalışma, bu çalışmanın aksine ilişki doyumu ile bağlanma stilleri arasında ilişki göstermiştir. Güvenli bağlanma stiline sahip kişilerin ilişki doyumlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Sümer (2017) tarafından yapılan çalışmada ilişki doyumunun kaçınan bağlanma stili ile arasında ilişki olduğu sonucuna rastlanmıştır. Girgin (2018)’in yapmış olduğu araştırmada da güvenli bağlanma stiline sahip olan kişilerin ilişki doyum seviyelerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çelimli (2022) tarafından yapılan çalışmada güvenli bağlanma ile ilişki doyumu arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna yer verilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcıların romantik ilişkide bulunma süreleri değerlendirildiğinde, katılımcıların %60,9unun henüz ilişkide bir yıl geçirmemiş olmasının araştırma sonuçlarını etkilediği düşünülmektedir.

Araştırma sonucuna göre romantik kıskançlık ile bağlanma stilleri arasında düşük düzeyde pozitif bir ilişki bulunmuştur. Karakurt (2001)’un yapmış olduğu çalışmada da romantik kıskançlık ile bağlanma stilleri arasında ilişki bulunmuştur. Okçuolu (2021) tarafından yapılan çalışmada bağlanma stilleri ile romantik kıskançlık arasında ilişkiye rastlamıştır. Bu çalışmada ise duygusal kıskançlık ile kaçınmacı bağlanma arasında negatif yönlü, zayıf bir ilişkiye rastlanmıştır. Çapkın (2012) tarafından yapılan çalışmada da kaygılı bağlanma ile kıskançlık arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna yer verilmiştir. Sümer (2017) tarafından yapılan çalışmada kaygılı bağlanma stiline sahip kişilerin kıskançlık davranışlarının

arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Girgin (2018) tarafından yapılan çalışmada saplantılı bağlanma stiline sahip kişilerin romantik kıskançlık puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak alanyazında aksi verilerin elde edildiği çalışmalar da bulunmuştur. Curun ve arkadaşları (2014) tarafından yapılan çalışmada bağlanma stilleri ile romantik kıskançlık arasında ilişki olmadığı görülmüştür.

Araştırmamızda romantik kıskançlık ile ilişki doyumu arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Alanyazın incelendiğinde Çakır (2022) tarafından yapılan çalışmada romantik kıskançlık ile ilişki doyumu arasında anlamlı farklılık bulunamadığı görülmüştür. Ancak araştırmamıza benzer sayılabilecek bir çalışmada Hansen (1983), yapmış olduğu çalışmada evlilik doyumu ile romantik kıskançlığın pozitif bir ilişkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Pytlak ve arkadaşları (2015) yapmış olduğu araştırmada ilişki doyumu arttıkça romantik kıskançlığın azaldığı sonucuna ulaşmıştır. Elphinston ve arkadaşları (2013) tarafından yapılan çalışmada da romantik kıskançlık ile ilişki doyumu arasında negatif bir ilişki olduğu sonucuna rastlanmıştır. Sümer (2017) yaptığı çalışmada romantik kıskançlık ile doyum arasında pozitif yönlü bir ilişkiye rastlamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre, ilişki doyumu 24 yaş ve üzeri bireylerde daha yüksek olarak görülmektedir. Araştırmamıza katılan katılımcılar ise % 67,6sı 24 yaş altındaki bireylerden oluşmaktadır. Farklı yaş gruplarından örneklemeler ile yapılacak çalışmalar alanyazına katkıda bulunacaktır.

Araştırmamızda ilişki doyumu ile bağlanma stilleri arasında farka rastlanmamıştır. Beştav (2007) tarafından yapılan çalışmada korkulu, saplantılı ve kayıtsız bağlanma stili ile ilişki doyumu arasında negatif bir ilişkiye rastlanmıştır. Godbout ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan çalışmada da ilişki doyumu ile kaygılı bağlanma arasında ilişkiye rastlanmıştır. Sümer (2017) tarafından yapılan çalışmada kaçınan bağlanma ile ilişki doyumu arasında pozitif bir ilişkiye rastlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, ilişki doyumu 24 yaş ve üzeri bireylerde daha yüksek olarak görülmektedir. Araştırmamıza katılan katılımcılar ise % 67,6sı 24 yaş altındaki bireylerden oluşmaktadır. Farklı yaş gruplarından örneklemeler ile yapılacak çalışmalar alanyazına katkıda bulunacaktır.

Araştırmamızın beşinci hipotezi “İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri flört şiddeti arasındaki ilişki; cinsiyete göre farklılaşmaktadır.” Şeklindedir. Araştırma sonuçlarına göre erkeklerin ilişki doyumu algısı kadınlardan daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca erkeklerin Kıskançlık Algısı alt boyutu ile Romantik İlişkide Kıskançlık Genel algısı kadınlardan daha yüksek çıkmıştır. Yine kadınların Korku algısı erkeklerden daha yüksek çıkmıştır. Şiddet eğiliminde ise kadınların genel şiddet, Fiziksel şiddet, Ekonomik şiddet, Cinsel şiddet ve Flört şiddeti genel algıları erkeklerden daha yüksek çıkmıştır. Kadınlar şiddetin tüm boyutlardan erkeklerden daha fazla hissettikleri ortaya çıkmıştır. Araştırmamız sonuçları, yordanan ile uyumlu sonuçlar vermiştir.

Araştırmamızın altıncı hipotezi “İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasındaki ilişki; eğitim durumuna göre farklılaşmaktadır.” Şeklindedir. Araştırma sonuçlarına göre Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçeği ve alt boyutlarına ait genel puanlar incelendiğinde; öğretim düzeyi değişkenine göre saplantılı alt boyutu hariç istatistiksel olarak anlamlı herhangi bir farklılık çıkmamıştır. Bu farklılığın hangi gruptan olduğu incelenmiş ve sonucunda katılımcıların saplantılı alt boyutunda; İlk-Ortaokuldan mezun olan katılımcıların saplantılı algısı üniversite ve lisansüstünden mezun olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre üniversite ve lisansüstü mezunu olan katılımcıların saplantılı bağlanma stiline daha az sahip oldukları görülmüştür. Buradan eğitim düzeyinin bağlanma stilleri üzerinde bir etkisi olabileceği sonucuna varılabilir.

Araştırmamızın yedinci hipotezi “İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasındaki ilişki; yaşa göre farklılaşmaktadır.” Şeklindedir. Araştırma sonucuna göre Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Romantik İlişkide Kıskançlık, İlişki ve Flört Şiddeti ölçeği ve alt boyutlarına ait genel puanlar incelendiğinde; yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık çıkmıştır. İlişki doyumu genel boyutunda 24-29 yaş katılımcıların ilişki doyumu 18-23 yaş arası katılımcılardan yüksek çıkmıştır. Romantik kıskançlık, sosyal çevre ve geçmiş ilişkiler ve kıskançlık alt boyutunda 18-23 yaş arası

katılımcıların puanları diğer yaş gruplarına göre yüksek çıkmıştır. Romantik kıskançlık benlik alt boyutunda 18-23 yaş arası olan katılımcıların benlik algısı 24-29 ve 30-35 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Romantik kıskançlık genel boyutunda 12-23 yaş arası katılımcıların romantik kıskançlık algıları diğer yaş gruplarına göre daha yüksek çıkmıştır. Flört şiddeti ölçeğinin fiziksel şiddet alt boyutunda 24-29 yaş arası olan katılımcıların Fiziksel şiddet algısı 18-23 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca 30-35 yaş arası olan katılımcıların Fiziksel şiddet algısı 18-23 ve 24-29 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Duygusal şiddet alt boyutunda ise 24-29, 30-35 ve 36 yaş ve üstü olan katılımcıların Duygusal şiddet algısı 18-23 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Flört şiddeti genel puanları incelendiğinde ise 24-29 yaş arası olan katılımcıların Flört şiddeti genel algısı 18-23 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca 30-35 yaş arası olan katılımcıların Flört şiddeti genel algısı 18-23 ve 24-29 yaş arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır.

Araştırmamızın sekizinci hipotezi “İlişkilerde romantik kıskançlık, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasındaki ilişki; ilişki süresine göre farklılaşmaktadır.” Şeklindedir. Araştırma sonuçlarına göre ilişki süresi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmektedir. İlişki doyumu genel boyutunda 1-5 yıl arası ve 5 yıldan fazla devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların ilişki doyumlarının 1 yılın altında olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Romantik kıskançlık sosyal çevre ve geçmiş ilişkiler alt boyutunda 1 yılın altında ve 1-5 yıl arası devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların Sosyal Çevre ve Geçmiş İlişkiler genel algısı 5 yıldan fazla olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Romantik kıskançlık ölçeği kıskançlık alt boyutuna göre 1 yılın altında ve 1-5 yıl arası devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların kıskançlık algısı 5 yıldan fazla olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Romantik kıskançlık benlik alt boyutunda ise 1 yılın altında devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların benlik algısı 5 yıldan fazla olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Romantik kıskançlık ölçeği genel puanlarına bakıldığında 1 yılın altında ve 1-5 yıl arası devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların Romantik İlişkide Kıskançlık Genel algısı 5 yıldan fazla olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Flört şiddeti ölçeğine göre fiziksel şiddet alt boyutunda; 5 yıldan fazla olup devam etmekte olan ilişki süreli

katılımcıların fiziksel şiddet algısı 1 yılın altında olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Duygusal şiddet alt boyutunda 5 yıldan fazla olup devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların duygusal şiddet algısı 1 yılın altında ve 1-5 yıl arası olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Flört şiddeti ölçeğinin genel puanlarına bakıldığında ise 5 yıldan fazla olup devam etmekte olan ilişki süreli katılımcıların Flört şiddeti genel algısı 1 yılın altında olan katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır.

Araştırmamızın son hipotezleri ise flört şiddeti tutumunun yaşa, cinsiyete, eğitim durumuna, medeni durum ve ilişki süresine göre farklılaştığı yönündeydi. Yapılan çalışma sonucunda flört şiddetinin, bu sosyodemografik özelliklerin hepsi ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmamıza göre kadınların şiddet algıları erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur. Araştırmamızla paralellik gösteren alanyazında birçok çalışmaya rastlanmıştır. Karaçay (2021) tarafından yapılan çalışmaya göre erkek katılımcıların flört şiddeti tutum puanları kadınlara göre daha yüksek bulunmuştur. Gümüş (2021) tarafından yapılan çalışmada kadınların flört şiddeti puanları erkeklerin puanlarına göre daha yüksek olarak bulunmuştur. Ünüvar (2022) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür. Ancak alanyazında farklı sonuçlar da gözlenmiştir. Kaura (2007) tarafından yapılan çalışmada flört şiddeti ile cinsiyet arasında bir farklılığa rastlanmamıştır. Kaura tarafından 2009 yılında yapılan çalışmada da aynı verilere ulaşılmıştır. Offenhauer (2011) alanyazında yapılan çalışmalarda erkek ve kadınların flört şiddeti tutumlarının değiştiği ve farklılık görülmediği birçok çalışmaya rastlandığını bildirmiştir.

Araştırmamızda 24-29 yaş arası olan katılımcıların flört şiddeti algıları 18-23 yaş arası katılımcılara göre daha yüksek olarak bulunmuştur. 30-35 yaş arası katılımcıların flört şiddeti algısı ise 18-23 ve 24-29 yaş arası katılımcılara göre daha yüksek çıkmıştır. Uluocak ve arkadaşları (2014) tarafından yapılan araştırmaya göre 30 yaş ve üzeri kadınlar 30 yaş altındaki kadınlara göre daha fazla flört şiddetine maruz kaldıklarını sonucuna ulaşmışlardır. Godbout ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan çalışmada ergenlerin yetişkinlere göre şiddet uygulama olasılığının yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öztürk (2021) tarafından yapılan çalışmada ise yaş ile flört şiddeti arasında ilişkiye rastlanmamıştır. Ünüvar (2022) ve Büyükeskil (2021) tarafından yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Bu çalışmada eğitim düzeyi seviyesine göre de flört şiddeti davranışının farklılaştığı sonucu görülmektedir. Çalışmaya göre ön lisans mezunu katılımcıların flört şiddeti tutum puanları lisans eğitimi mezunlarına göre daha yüksek bulunmuştur. Yıldırım (2016) tarafından yapılan çalışmada erkeklerin şiddeti destekleyici olduğu görülmektedir. Sumbas ve arkadaşları (2022) tarafından yapılan çalışmada flört şiddeti tutumunun cinsiyete göre farklılaştığı görülmektedir. Bu çalışmaya göre erkekler şiddeti daha fazla kabul etmektedir. Bu çalışmalar, araştırmamızın sonuçlarını desteklemektedir. Tontodonato ve arkadaşları (1992) tarafından yapılan çalışmada erkeklerin flört şiddeti kullanma olasılığının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayhan (2020) tarafından yapılan çalışmada eğitim düzeyine göre flört şiddeti tutumunun farklılaştığı görülmüştür. Eğitim seviyesi arttıkça flört şiddeti tutum puanları azalmıştır. Özkan (2022) tarafından yapılan çalışmada da üniversite ve yüksek lisans mezunlarının flört şiddeti tutum puanlarının lise mezunlarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmamızda flört şiddetinin fiziksel şiddet ve duygusal şiddet alt boyutunda evli katılımcıların bekâr katılımcılardan flört şiddeti algısının daha yüksek olduğu görüşmüştür. Uluocak ve arkadaşları (2014) tarafından yapılan çalışmaya göre evli kadınların, bekâr ve boşanmış kadınlara göre flört şiddetine daha fazla maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Hipotezlerde yer verilmeyen romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu ve devam eden ilişkinin süresine göre flört şiddeti davranışlarının puanları da incelenmiştir. Flört şiddeti genel boyutunda ve fiziksel şiddet alt boyutunda ilişki süresi 5 yıldan fazla olan katılımcıların şiddet algısı 1 yılın altında olanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Duygusal şiddet alt boyutunda ise ilişki süresi 5 yıldan fazla olan katılımcıların şiddet algısı, 1 yılın altında olan ve 1-5 yıl arası olan katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur. Romantik ilişkilerde şiddete uğrama durumu değişkeni flört şiddeti ile arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bu sonucun, katılımcılar arasında flört şiddeti mağduriyeti geçmişi olan kişilerin örneklemin %8,6sını oluşturmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

ALTINCI BÖLÜM

6.SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda araştırmacılara sunulacak öneriler bulunmaktadır.

6.1. SONUÇLAR

- Araştırmamız sonucunda bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında ilişki bulunamamıştır. Alanyazında araştırma sonuçlarını destekleyen ve karşıtı çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmanın, değişkenler arasındaki ilişkinin açıklanmasında alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- Araştırmamız sonucunda ilişki doyumu ve flört şiddeti arasında ilişki bulunamamıştır. Bu değişkenlerin arasındaki ilişkiyi inceleyen alanyazında çok az sayıda çalışma görülmüştür. Bu çalışma sonuçlarının alanyazına bu yönden katkı vereceği düşünülmektedir.
- Araştırmamızda romantik kıskançlık ile flört şiddeti arasında ilişki olduğu görülmüştür. Verilerimizin, alanyazın tarafından desteklendiği görülmüştür.
- Araştırmamızda ilişki doyumu ve bağlanma stilleri arasından ilişki bulunamamıştır. Alanyazın çalışmalarındaki veriler, bu iki değişken arasında ilişki olduğu yönündedir. Çalışmamızın alanyazına yeni bir veri destesi sunması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.
- Araştırmamızda romantik kıskançlık ile bağlanma stilleri arasında pozitif bir ilişkiye rastlanmıştır. Alanyazındaki çalışmaların çoğu, verilerimizi desteklemektedir. Ancak bu iki değişken arasında ilişki olmadığını ortaya koyan çalışmalara da rastlanmıştır.
- Araştırmamızda romantik kıskançlık ile ilişki doyumu arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Çalışmamızın verilerini destekleyen

az sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu iki değişken arasında ilişki bulunduğunu gösteren çalışmalar da alanyazın taramasında karşımıza çıkmaktadır.

- Araştırmamızda ilişki doyumu ve bağlanma stilleri arasında farka rastlanmamıştır. Alanyazın taraması esnasında verilerimizi destekleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmamızın alanyazına farklı bir bakış açısı getireceği düşünülmektedir.
- Araştırmamızın demografik değişkenlerinden yaş, cinsiyet, eğitim durumu, ilişki süresi ve medeni durum değişkenlerinin flört şiddeti üzerinde etkisi olduğu araştırmamızda görölmektedir.
- Yaptığımız bu araştırma verilerinin, gelecekte benzer çalışmalara yol göstereceği düşünülmektedir.

6.2. ÖNERİLER

6.2.1. Araştırmacıya Yönelik Öneriler

- Araştırmanın demografik özellikleri genişletilerek araştırma sonuçlarının genişletilmesi alanyazına fayda sağlayacaktır.
- Araştırma ilişkisel araştırma yöntemi ile çalışılmıştır. Flört şiddeti üzerine deneysel çalışmalar yapılması bu konuda alanyazına katkı sağlayacaktır.
- Alanyazında flört şiddeti ile ilişki doyumu ve romantik kıskançlık üzerine yapılan çalışma sayısı sınırlı sayıdadır. Bu çalışmanın, alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Flört şiddeti üzerinde etkili olabileceği düşünülen değişkenler ile ilgili daha fazla çalışma yapılması alanyazına katkı sağlayacaktır.
- Araştırmamızda alanyazın ile farklılık gösteren verilere ulaşılmıştır. Araştırma kapsamının artırılması, flört şiddeti üzerine bilgilendirme çalışmaları yapılması ve verilerin tekrardan analiz edilmesinin bu alana fayda sağlayacağı düşünülmektedir.
- Araştırmada ilişkisel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yordayıcı korelasyonel analiz çalışması ile değişkenler araştırılarak alanyazına katkıda bulunulabilir.
- Flört şiddeti üzerinde etkisi olduğu düşünülen değişkenler ile ilgili alanyazına bakıldığında çalışma sonuçlarında bir görüş birliğine varılamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Nispeten yeni sayılabilecek bir çalışma alanı olduğunda daha önceden çalışılmış olan değişkenlerle olan ilgisi araştırma sayısı artırılarak araştırılmalıdır. Flört şiddeti üzerine etkisi olduğu düşünülen ve çalışmamızda yer verdiğimiz üzere alanyazında benzeri çalışmalar olmayan değişkenlerin artırılması da alanyazına katkı sağlayacaktır.

6.2.2. Uygulayıcıya Yönelik Öneriler

- Flört şiddeti üzerine psikoeğitim çalışmalarının yapılması, ileride yapılacak çalışmalarda verilerin güvenilirliğini artıracaktır.
- Flört şiddeti ile ilgili yapılan araştırmalarda ergenlik ve genç yetişkinlik döneminde daha fazla rastlandığı sonucu görülmektedir. Flört şiddetine yönelik önleyici çalışmaların lise ve üniversitelerde yaygınlaştırılması flört şiddeti davranışı üzerinde etkili olacaktır.
- Üniversitelerin Psikolojik Danışma Merkezlerinde Flört Şiddeti üzerine çalışmalar planlanarak uygulanabilir.

KAYNAKÇA

Ackard, D.M., Eisenberg, M.E., & Neumark-Sztainer, D. (2007). Long-term impact of adolescent dating violence on the behavioral and psychological health of male and female youth. *The Journal of Pediatrics*, 151(5), 476-481. Doi:10.1016/j.jpeds.2007.04.034

Ainsworth, M.D.S., Blehar, M.C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Hillsdale.

Ainsworth, M. D. S. (1991). An ethological approach to personality development. *American Psychological Association*, 46(4), 333-341.

Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T., & Temel, F. (2008). *Ankara'daki iki Hemşirelik Yüksekokulu'nun birinci ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrencilerin flört şiddetine maruz kalma, flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarının ve bu konudaki görüşlerinin saptanması araştırması*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi.

Atman, Ü.C. (2003). Kadına yönelik şiddet; cinsel taciz/ırza geçme. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 12(9), 333-335.

Ayhan, Y. (2020). *Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun güvenli bağlanma ve anne babaya benzerlik ilişkisinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Üsküdar Üniversitesi.

Bandura, A. (1973). *Aggressions: Social learning analysis*. Englewood Cliffs.

Buunk, B. P. & Dijkstra, P. (2006). Temptations and threat: Extradynamic relationships and jealousy. A.L. Vangelisti & D. Perlman (Ed.). *The cambridge handbook of personal relationships içinde* (s.533-556). Cambridge University Press.

Buunk, A. P., Massar, K., & Dijkstra, P. (2007). A social cognitive evolutionary approach to jealousy: The automatic evaluation of one's romantic rivals. J. P. Forgas & M. G. Haselton & W. Von Hippel (Ed.). *Evolution and the social mind: evolutionary psychology and social cognition*. (s. 213-228). Psychology Press.

Bartholomeuw, K., & Horowitz, L.M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 61, No:2, 226-244.

Beştav, F.G. (2007). *Romantik ilişki doyumu ile cinisiyet, bağlanma stilleri, rasyonel olmayan inançlar ve aşka ilişkin tutumlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.

Bevan, J.L. (2008). Experiencing and communicating romantic jealousy: Questioning the investment model. *Southern Communication Journal*, 73(1), 42-67.

Bonache, H., Gonzalez-Mendez, R., & Krahe, B. (2017). Romantic attachment, conflict resolution styles and teen dating violence victimization. *Journal of Youth and Adolescence*, 49, 1905-1917. DOI 10.1007/s10964-017-0635-2

Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: Volume 3 loss sadness and depression*. Basic Books.

Bowlby, J. (1982). *Attachment and loss: Volume 1 attachment*. Basic Books.

Breiding, M.J., Basile, K.C., Smith, S.G., Black, M.C., & Mahendra, R. (2015). *Intimate partner violence surveillance uniform definitions and recommended data elements*. Centers For Disease Control And Prevention National Center For Injury Prevention And Control, Atlanta.

Brewer, G., & Riley, C. (2009). Height, relationship satisfaction, jealousy and mate retention. *Evolutionary Psychology*, 7(3), 477-489.

Bringle, R.G. (1995). Sexual jealousy in the relationships of homosexual and heterosexual men:1980 and 1992. *Personal Relationships*, 2, 313-325.

Burleson, B.R., Kunkel, A.W., & Birch, J.D. (1994). Thoughts about talk in romantic relationships: Similarity makes for attraction (and happiness, too). *Communication Quarterly*, 42:3, 259-273.
<http://dx.doi.org/10.1080/01463379409369933>

Büyükeskil, M. (2021). *Üniversite öğrencilerinde dürtüsellik ve ebeveynlik biçimlerinin flört şiddetine yönelik tutumu yordaması*. [Doktora Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2022). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayınları.

Callahan, M.R., Tolman, R.M., & Saunders, D.G.(2003). Adolescent dating violence victimization and psychological well-being. *Journal of Adolescent Research*, 18(6), 664-681. Doi:10.1177/0743558403254784

Carlson, B.E. (1987). Dating violence: Research review and comparison with spouse abuse. *Social Casework*, 68(1), 16-23. Doi:10.1177/104438948706800102

Carlos, D.M., Campeiz, A.B., Silva, J.L., Fernandes, M.I.D., Leitao, M.N.C., Silva, M.A.I., & Ferriani, M.G.C. (2017). School-based interventions for teen dating violence prevention: Integrative literature review. *Journal of Nursing*, 14.

Costa, A.L., Sophia, E.C., Sanches, C., Tavares, H., & Zilberman, M.L. (2015). Pathological jealousy: Romantic relationship characteristics, emotional and personality aspects and social adjustment. *Journal of Affective Disorders*, 174, 38-44.

Curun, F., & Çapkın, M. (2014). Romantik kıskançlığın bağlanma stilleri, benlik saygısı, kişilik özellikleri ve evlilik doyumu açısından yordanması. *Psikoloji Çalışmaları*, 34-1, 1-22.

Çakır, P. (2022). *Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inanışları, romantik kıskançlık ve ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Haliç Üniversitesi.

Çapkın, M. (2012). *Romantik kıskançlığın, bağlanma stilleri, benlik saygısı, kişilik özellikleri ve evlilik doyumu açısından yordanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Arel Üniversitesi.

Çelimli, Ç. (2022). *Üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri ve kendine saygı ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide aldatılma algısının aracı rolü*. [Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi.

Çetinkaya, B. (2017). *Sevdiğinizle bağlı mısınız, bağımlı mısınız? Bağlanma kuramı*. Pegem Akademi Yayınları.

Çetinkaya, B. (2018). *Sağlıklı aile sağlıklı çocuk, çocuk ruh sağlığı (6. Baskı)*. Pegem Akademi Yayınları.

Demirtaş, H.A. (2004). *Yakın ilişkilerde kıskançlık (Bireysel, ilişkisel ve durumsal değişkenler)*. [Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi.

Elphinston, R.A., Feeney, J.A., Noller, P., Connor, J.P., & Fitzgerald, J. (2013). Romantic jealousy and relationship satisfaction: The costs of rumination. *Western Journal of Communication*, 77(3), 293-304.

Euronews (2022, 31 Mart). *Erkeklerden fiziksel veya cinsel şiddet gören kadınların oranı: Avrupa ve OECD lideri Türkiye*. 25 Aralık 2024 tarihinde <https://tr.euronews.com/2022/03/31/erkeklerden-fiziksel-veya-cinsel-siddet-goren-kad-nlar-n-oran-avrupa-ve-oecd-nin-lideri-tu#:~:text=Avrupa%20ve%20OECD%20%C3%BClkeleri%20aras%C4%B1nda,hayat%C4%B1nda%20erkek%20%C5%9Fiddetine%20maruz%20kal%C4%B1yor> adresinden edinilmiştir.

Girgin, B. (2018). *Çatalca'da yaşayan evli bireylerin bağlanma stilleri, romantik kıskançlık düzeyi ve evlilik doyumu arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi.

Godbout, N., Daspe, M., Lussier, Y., Sabourin, S., Dutton, D., & Hebert, M. (2016). *Early exposure to violence, relationship violence, and relationship satisfaction in adolescents and emerging adults: The role of romantic attachment. Psychological trauma: Theory, research, practice and policy*. Advance Online publication.

Guerrero, L.K., Andersen, P.A., Jorgensen, P.F., Spitzberg, B.H., & Eloy, S.V. (1995). Coping with the green-eyed monster: Conceptualizing and measuring communicative responses to romantic jealousy. *Western Journal of Communication*, 59(4), 270-304. Doi:10.1080/10570319509374523

Guerrero, L.K. (1998). Attachment style differences in the experience and expression of romantic jealousy. *Personal Relationships*, 5, 273-291.

Guerrero, L.K., Trost, M.L., & Yoshimura, S.M. (2005). Romantic jealousy: Emotion and communicative responses. *Personal Relationships*, 12, 233-252.

Gümüş, R. (2021). *Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin öz anlayış ve algılanan ebeveyn ilişkisinin çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.

Hansen, G.L. (1983). Marital satisfaction and jealousy among men. *Psychological Reports*, 52, 363-366.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis*. Pearson College Division.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2013). *Multivariate data analysis*. Pearson Education Limited.

Hazan, C., & Shaver, P.R. (1994). Attachment as an organizational framework for research on close relationships, psychological inquiry. *An International Journal for the Advancement of Psychological Theory*, 5:1, 1-22, DOI: 10.1207/s15327965pli0501_1

Hendrick, S.S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and Family*, Vol. 50, No:1, 93-98.

Hökelekli, H. (2022). Kıskançlık. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. <https://islamansiklopedisi.org.tr/kiskanclik>

Hutchinson, K.M. (2012). Predictors of college students' dating violence perceptions and help-seeking recommendations. [Doctoral dissertation]. The University of Akron.

İpek, A. N. (2022). *Romantik ilişkide kıskançlık ölçeği geliştirme: Geçerlik ve güvenirlik çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Karaçay, E. (2021). *Genç yetişkinlerde çocukluk çağı travmalarının, bağlanma stillerinin ve benlik saygısının flört şiddetine yönelik tutumları üzerindeki yordayıcı etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Maltepe Üniversitesi.

Karakurt, G. (2001). *The impact of adult attachment styles on romantic jealousy*. [Yüksek Lisans Tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

Kaura, S.A., & Lohman, B.J. (2007). Dating violence victimization, relationship satisfaction, mental health problems, and acceptability of violence: A comparison of men and women. *Journal of Family Violence*, 22, 367-381. DOI 10.1007/s10896-007-9092-0

Kaura, S. A., Lohman, B. J. (2009). Does acceptability of violence impact the relationship between satisfaction, victimization and commitment levels in emerging adult dating relationships?. *Journal of Family Violence*, 24, 349-359.

Kaplan, R. M., & Saccuzzo, D. P. (2009). *Psychological testing: Principles, applications, and issues (7. basım)*. Thompson Wadsworth

Koç Eken, K. (2023). *Genç yetişkinlerin flört şiddet tutumlarının bağlanma stilleri romantik kıskançlık ve romantik inançlar tarafından yordanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Adıyaman Üniversitesi.

Kırlılar, A. (2021). *Flört şiddetine maruz kalmış kadınlarda baş etme yöntemleri ve yaşam doyumu ile ilişkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Üsküdar Üniversitesi.

Lee, M., Reese-Weber, & M., Kahn, J.H. (2014). Exposure to family violence and attachment styles as predictors of dating violence perpetration among men and women: A mediational model. *Journal of Interpersonal Violence*, Vol. 29(1), 20-43. DOI: 10.1177/0886260513504644

Lewis, S.H., & Fremouw, W. (2001). Dating violence: A critical review of the literature. *Clinical Psychology Review*, 21(1), 105–127.

Lucas, D.C. (2022). Jealousy and dating violence among adolescents and young adults: A review. Jaume I University.

Main, M., Kaplan, N., & Cassidy, J. (1985). Security in infancy, childhood and adulthood: A move to the level of representation. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, Vol.50, 66-104.

Makepeace, J. M. (1981). Courtship violence among college student. *National Council on Family Relations*, 30, 97-102.

Marazitti, D., Di Nasso, E., Masala, I., Baroni, S., Abelli, M., Mengali, F, Mungai, F., & Rucci, P. (2003). Normal and obsessional jealousy: A study of a population of young adults. *European Psychiatry*, 18(3), 106-111. Doi:10.1016/s0924-9338(03)00024-5

Martinez-Leon, N.C., Pena, J.J., Salazar, H., Garcia, A., & Sierra, J.C. (2017). A systematic review of romantic jealousy in relationships. *Terapia Psicológica*, 335(2), 203-212. Doi:10.4067/s0718-48082017000200203

Mathes, E.W., & Severa, N. (1981). Jealousy, romantic love and liking: Theoretical considerations and preliminary scale development. *Psychological Reports*, 49, 23-31.

Mattingly, B.A., Whitson, D., & Mattingly, M.J.B. (2012). Development of the romantic jealousy-induction scale and the motivates for inducing romantic jealousy scale. *Current Psychology*, 31(3), 263-281. Doi:10.1007/s12144-012-9144-3

Michaud, Y. (1991). Şiddet (C. Muhtaroglu, Çev.). İletişim Yayınları.

Miller, E., Decker, M.R., Reed, E., Raj, A., Hathaway, J.E., & Silverman, J.G. (2007). Male partner pregnancy-promoting behaviors and adolescent partner violence: Finding from a qualitative study with adolescent females. *Ambulatory Pediatrics*, 7(5), 360-366. Doi:10.1016/j.ambp.2007.05.007

Offenhauer, P., & Buchalter, A. (2011). *Teen dating violence: A literature review and annotated bibliography*. Library of Congress.

Okcuoğlu, G. (2021). *Romantik kıskançlık ile bağlanma stilleri ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Üsküdar Üniversitesi.

O'Leary, K.D. (1988). Physical aggression between spouses: A social learning theory perspective. *Handbook Of Family Violence*, 31-55.

O'Keefe, M. (1998). Factors mediating the link between witnessing interparental violence and dating violence. *Journal Of Family Violence*, 13, 39-57.

Özkan, F. (2022). *Yetişkin bireylerde borderline kişilik özelliklerinin flört şiddeti ile ilişkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.

Öztürk, N. (2017, Haziran). *Gençler arası ilişkilerde flört şiddeti, sevgi var baskı yok*. Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği. <https://cinselsiddetlemucadele.org/wp-content/uploads/2017/07/flort-brosur-internet.pdf>

Öztürk, I.H. (2021). *Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma biçimleri ile arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.

Pines, A.M. (1992). Romantic jealousy: Five perspectives and an integrative approach. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 29(4), 675-683. Doi: 10.1037/0033-3204-29-4-675

Pines, A.M., & Friedman, A.(1998). Gender differences in romantic jealousy. *The Journal of Social Psychology*, 138(1), 54-871. Doi:10.1080/00224549809600353

Polat, O. (2016). Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22, 15-34.

Pytlak, M.A., Zerega, L.M., & Houser, M.L.(2015). Jealousy evocation: Understanding commitment, satisfaction, and uncertainty as predictors of jealousy-evoking behaviors. *Communication Quarterly*, 63(3), 310-328.

Rusbult, C.E. (1980). Commitment and satisfaction in romantic associations: A test of the investment model. *Journal of Experimental Social Psychology*, 16, 172-186.

Rusbult, C.E., & Zembrodt, I.M. (1983). Responses to dissatisfaction in romantic involvements: A multidimensional scaling analysis. *Journal of Experimental Social Psychology*, 19, 274-293.

Rusbult, C.E., & Buunk, B. (1993). Commitment processes in close relationships: An interdependence analysis. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10:175, DOI: 10.1177/026540759301000202

Rusbult, C.E., Martz, J.M., & Agnew, C.R.(1998). The invesment model scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives and invesment size. *Personal Relationships*, 5, 357-391.

Sabatelli, R.M. (1988). Exploring relationship satisfaction: A social exchange perspective on the interdependence between theory, research, and practice. *Family Relations*, Vol. 37(2), 217-222.

Sağkal, A.S., & Özdemir,Y. (2018). Algılanan romantik ilişki kalitesi ölçeği'nin (ARİKÖ) Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46, 22-40.

Sardelic, M., & Perak, B. (2021). Jealousy vs envy: European cultural background and croatian linguistic examples. *Coll. Antropol*, 45(1), 55-66.

Sezer, Ö. (2008). The adaptation of acceptance of couple violence scale into Turkish: Validity and reliability studies. *Journal of the Faculty of Education*. Vol.9, 16, 1-15.

Shorey, R.C., Cornelius, T.L., & Bell, K.M. (2008). A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields. *Agression and Violent Behavior*, 13, 185-194. doi:10.1016/j.avb.2008.03.003

Sumbas, E., Çitil Akyol, C., & Çoban, G. (2022). Flört şiddetini kabul ile algılanan sosyal destek ve bağlanma arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 27(1), 103-116.

Sugarman, D. B. & Hotaling, G. T. (1989). Violet men in intimate relationships: An analysis of risk markers. *Journal of Applied Social Psychology*, 12, 1034-1048.

Sümer, N., & Güngör, D. (1999). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örnekleme üzerinde psikometrik değerlendirmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106.

Sümer, S. (2017). *Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, romantik kıskançlık ve ilişki doyumunu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi.

Spann, K. (2022). *Adolescent dating violence: Attachment style and parents' unhealthy marital relationship as possible predictors*. [Honors Thesis Project]. University of Arkansas.

Sprecher, S., & Hendrick, S.S. (2004). Self-Disclosure in intimate relationships: Associations with individual and relationship characteristics over time. *Journal of Social and Clinical Psychology*, Vol. 23, No. 6, 857-877.

Straus, M. A. (2004). Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women*, 10:790. Doi:10.1177/1077801204265552

Stuart, G.L., Moore, T.M., Gordon, K.C., Hellmuth, J.C., Ramsey, S.E., & Kahler, C.W. (2006). Reasons for intimate partner violence perpetration among arrested women. *Violence Against Women*, 12:609, DOI: 10.1177/1077801206290173

Soğancı, D. (2017). *Bağlanma stillerinin romantik ilişki doyumunu üzerindeki etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Haliç Üniversitesi.

Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson.

T.C. Kadın Statüsü Başkanlığı (2008). Aile içi şiddetle mücadele el kitabı.

Temple, J.R., Choi, H.J., Elmquist, J., Hecht, M., Miller-Day, M., Stuart, G.L., Brem, & Wolford-Clevenger, C. (2016). Psychological abuse, mental health, and acceptance of dating violence among adolescents. *Journal of Adolescent Health*, 1-6. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jadohealth.2016.03.034>

Terzioğlu, F., & Gönenç, İ.M., & Özdemir, F., & Güvenç, G., & Kök, G., Yılmaz Sezer, N., & Demirtaş Hiçyılmaz, B. (2016). *Flört şiddeti tutum ölçeği*

geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 19(4).

Tontodonato, P., & Crew, B.K. (1992). Dating violence, social learning theory and gender: A multivariate analysis. *Violence and Victims*, 7(1), 3-14.

Uluocak, Ş., Gökulu, G. & Bilir, O. (2014). Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde stratejik bir başlangıç noktası: Partner şiddeti. *International Journal of Human Science*, 11(2), 362-387.

Ünüvar, M.C. (2022). *Genç yetişkinlerin flört şiddetinde cinsel mitler, özgüven ve yaşam doyumunun yordayıcı rolü*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Kent Üniversitesi.

Yıldırım, S. (2016). *Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve toplumsal cinsiyet tutumlarının flört şiddetine yönelik tutumlarına etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.

Yolcu, D. (2019). *Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti: benlik saygısı, algılanan ilişki özyeterliği ve bağlanma biçimlerinin rolü*. [Yüksek Lisans Tezi]. Mersin Üniversitesi.

Wekerle, C., & Wolfe, D.A. (1998). The role of child maltreatment and attachment style in adolescent relationship violence. *Development and Psychopathology*, 10, 571-586.

White, G.L. (1981). Some correlates of romantic jealousy. *Journal of Personality*, 49(2).

White, K., & Schwartz, J. (Ed.) (2008). *Sexuality and attachment in clinical practice*. Karnac Books.

Williams, S.L., & Frieze, I.H. (2005). Patterns of violent relationships, psychological distress and marital satisfaction in a national sample of men and women. *Sex Roles*, 52(11-12), 771-784. Doi:10.1007/s11199-005-4198-4

Wincentak, K., Connolly, J., & Card, N. (2016). Teen dating violence: A meta-analytic review of prevalence rates. *Psychology of Violence*, 7(2), 224-241. Doi:10.1037/a0040194

WHO (2002). World report on violence and health: Summary. Geneva.

EK LİSTESİ

Ek 1. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği

FŞTÖ	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Kız/erkek arkadaşlığında ilişkinin sürdürülmesi için, tehdit bir araç olarak kullanılabilir.					
2. Kız /erkek arkadaşlığında şiddet karşılıklı saygının olmadığı bir göstergesidir.					
3. Kız /erkek arkadaşlığında şiddet bazen uygulanabilir.					
4. Kız /erkek arkadaşlığında şiddetin olması ilişkiyi düzene sokar.					
5. Kız /erkek arkadaşlığında şiddetin olması normal karşılanmalıdır.					
6. Gerekğinde erkekler, kız arkadaşına vurabilir.					
7. Gerekğinde kızlar, erkek arkadaşına vurabilir.					
8. Fiziksel şiddet (tokat, tekme, vurma vb.) uygulayan erkek daha çekicidir.					
9. Kız/erkek arkadaşlığında namus ve ahlak kurallarına uyulmaması fiziksel şiddet nedeni olabilir.					
10. Kız/erkek arkadaşların birbirlerine küçük çaplı vurmaları kabul edilebilir.					

Ek 2. Romantik İlişkide Kıskançlık Ölçeği

ROMANTİK İLİŞKİDE KISKANÇLIK ÖLÇEĞİ

MADDELER	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1) Partnerimin bir başkasıyla fiziksel olarak yaklaşmasını kısıtlıyorum.					
2) Partnerimin yanımdayken gizli gizli mesajlaşmasından rahatsız olurum.					
3) Partnerimle beraber eski sevgilisinin olduğu bir ortamda bulunmaktan rahatsız olurum.					
4) Partnerimin bir başkasına duyduğu beğeniyi ifade etmesinden rahatsız olurum					
5) Partnerim arkadaşları ile dışarı çıktıysa ne yaptığını öğrenmek için görüntülü ararım.					
6) Partnerim eski ilişkisinden bahsederse rahatsız olurum.					
7) Partnerimin bir ortamda hem cinsime iltifat etmesinden hoşlanmam.					
8) Partnerimin beğeni duyduğu kişilere benzemek için çaba sarf ederim.					
9)İlişkimizde kendime güvenmediğim konularda, partnerimin başkasıyla iletişim kurmasından rahatsız olurum.					
10) Partnerimin bana seslenirken farkında olmadan başka bir isim kullanmasından rahatsız olurum.					
11) Partnerime duyduğum kıskançlık, bağlılığımızı güçlendirir.					
12) Partnerime duyduğum kıskançlık, ilişkimizin monotonlaşmasını önler.					

Ek 3. İlişki Ölçekleri Anketi

1. Birlikte olduğum kişinin sevgisini kaybetmekten korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
2. Gerçekte ne hissettiğimi birlikte olduğum kişiye göstermemeyi tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
3. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin artık benimle olmak istemeyeceği korkusuna kapılırım.	1	2	3	4	5	6	7
4. Özel duygu ve düşüncelerimi birlikte olduğum kişiyle paylaşmak konusunda kendimi rahat hissedirim.	1	2	3	4	5	6	7
5. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin beni gerçekten sevmediği kaygısına kapılırım.	1	2	3	4	5	6	7
6. Romantik ilişkide olduğum kişilere güvenip inanmak konusunda kendimi rahat bırakmakta zorlanırım.	1	2	3	4	5	6	7
7. Romantik ilişkide olduğum kişilerin beni, benim onları önemsemiğim kadar önemsemeyeceklerinden endişe duyarım.	1	2	3	4	5	6	7
8. Romantik ilişkide olduğum kişilere yakın olma konusunda çok rahatımdır.	1	2	3	4	5	6	7
9. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin bana duyduğu hislerin benim ona duyduğum hisler kadar güçlü olmasını isterim.	1	2	3	4	5	6	7
10. Romantik ilişkide olduğum kişilere açılma konusunda kendimi rahat hissetmem.	1	2	3	4	5	6	7
11. İlişkilerimi kafama çok takarım.	1	2	3	4	5	6	7
12. Romantik ilişkide olduğum kişilere fazla yakın olmamayı tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
13. Benden uzakta olduğunda, birlikte olduğum kişinin başka birine ilgi duyabileceği korkusuna kapılırım.	1	2	3	4	5	6	7

Ek 4. Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği (ARİKÖ)

1. İlişkinizden ne kadar doyum alıyorsunuz?

HİÇ 1 2 3 4 5 6 7 *ÇOK*

2. İlişkinize kendinizi ne kadar adadınız?

HİÇ 1 2 3 4 5 6 7 *ÇOK*

3. İlişkinizde birbirinize karşı ne kadar yakınlık hissediyorsunuz?

HİÇ 1 2 3 4 5 6 7 *ÇOK*

EK 5. Etik Kurul Kararı

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri
Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı : E-50288587-604.01-2400002185
Konu : 03.01.2024 Tarihli ve 01/23 Sayılı
Kurul Kararı

08.01.2024

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 29.12.2023 tarihli ve 22715 sayılı başvurunuz.

Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulumuza sunmuş olduğunuz "*İlişkilerde Romantik Kıskançlık, İlişki Doyumu ve Bağlanma Stilleriyle Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*" başlıklı çalışmanız 03.01.2024 tarihli ve 01/23 sayılı Etik Kurulumuzca değerlendirilmiş olup etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize sunulur.

Prof. Dr. Eyüp NEFES
Kurul Başkanı

DAĞITIM LİSTESİ

Gereği:
Osman Can KASIM

Bilgi:
Sayın Prof. Dr. Mustafa ŞANAL

Belge Doğrulama Kodu: EMUDUTT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi:

<https://ubys.giresun.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/Index>

Adres: Giresun Üniversitesi Rektörlüğü Güre Yerleşkesi Gaziler Mah. Prof. Ahmet Taner Kışlalı Cad.
28200 Merkez / GİRESUN Telefon : 0 454 310 11 04 Faks: 0 454 310 10 16 E-Posta Adresi:
bilgi@giresun.edu.tr İnternet Adı: www.giresun.edu.tr
Telefon No: (0 454) 3101104 Faks No: (0 454) 3101016
e-Posta: İnternet Adresi:
Kep Adresi: gru@hs01.kep.tr

Bilgi için :

Ahmet Ölken
Bilgisayar İşletmeni

Telefon No:
Direkt Hat:

EK 6. Ölçek İzinleri

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği Kullanım İzni

Gelen kutusu

ben 11:08
 alıcı:

Sayın Doç. Dr. Ali Serdar SAĞKAL,
 İsmim Osman Can KASIM. Giresun Üniversitesi
 yüksek lisans öğrencisiyim. "İlişkilerde Romantik
 Kıskançlık, İlişki Doyumu ve Bağlanma Stilleri ile Flört
 Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konusu üzerine
 tez çalışması yapmayı planlıyorum. Eğer sizlerin de izni
 olursa tez çalışmamda geliştirmiş olduğunuz Algılanan
 Romantik İlişki Kalitesi ölçeğini veri toplama araçlarından
 biri olarak kullanmak istiyorum. Müsait olduğunuz bir
 zaman diliminde e-mailime cevap verebilirseniz çok
 sevinirim. Saygılarımla.

Ali Serdar Sağkal 13:11
 alıcı: ben

Merhabalar, ilgili ölçme aracını kullanabilirsiniz,
 kolaylıklar

Can Kasım

Sayın Doç. Dr. Ali Serdar SAĞKAL,
 İsmim Osman Can KASIM. Giresun
 Üniversitesi yüksek lisans öğrencisiyim.
 "İlişkilerde Romantik Kıskançlık, İlişki Doyumu ve
 Bağlanma Stilleri ile Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin
 İncelenmesi" konusu üzerine tez çalışması yapmayı

İlişki Ölçekleri Anketi Kullanım

İzni

Gelen kutusu

ben 11:13

alıcı:

Sayın Prof. Dr. Nebi SÜMER,
İsmim Osman Can KASIM. Giresun Üniversitesi
yüksek lisans öğrencisiyim. "İlişkilerde Romantik
Kıskançlık, İlişki Doyumu ve Bağlanma Stilleri ile Flört
Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konusu üzerine
tez çalışması yapmayı planlıyorum. Eğer sizlerin de izni
olursa tez çalışmamda geliştirmiş olduğunuz İlişki
Ölçekleri Anketini veri toplama araçlarından biri olarak
kullanmak istiyorum. Müsait olduğunuz bir zaman
diliminde e-mailime cevap verebilerseniz çok sevinirim.
Saygılarımla.

Nebi Sumer 12:17

alıcı:

Memnuniyetle kullanabilirsiniz.
İyi çalışmalar
Nebi Sümer

Nebi Sümer, PhD

Flört Şiddeti Tutum Ölçeği

Kullanım İzni

Gelen kutusu

ben 11:20

alıcı:

Sayın Prof. Dr. Füsün TERZİOĞLU,
İsmim Osman Can KASIM. Giresun Üniversitesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
Anabilimdalı yüksek lisans öğrencisiyim.

"İlişkilerde Romantik Kıskançlık, İlişki Doyumu ve
Bağlanma Stilleri ile Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin
İncelenmesi" konusu üzerine tez çalışması yapmayı
planlıyorum. Eğer sizlerin de izni olursa tez çalışmamda
geliştirmiş olduğunuz Flört Şiddeti Tutum Ölçeğini veri
toplama araçlarından biri olarak kullanmak istiyorum.
Müsait olduğunuz bir zaman diliminde e-mailime cevap
verebilirsiniz çok sevinirim. Saygılarımla.

Fusun Terzioglu 12:59

alıcı: ben, Füsün

Merhaba Can,

yayınımızı kaynak göstermek koşulu ile
geliştirdiğimiz ölçeği kullanabilirsiniz, çalışma
sonuçlarınızdan bizleri de haberdar ederseniz
memnun olurum

Başarılar dilerim